

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Θέμα:

Δημόσια Διαβούλευση με χρήση τεχνολογιών Web 2.0: η ελληνική περίπτωση

Επιβλέπων: Βασίλειος Περιστεράς

Σπουδαστής: Βασίλειος Ι. Κουρμπάνης

ΑΘΗΝΑ – 2010

Πρόλογος

Η παρούσα εργασία αποτελεί επιστέγασμα μιας προσπάθειας η οποία ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2007 με την προετοιμασία μου για εισαγωγή στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και συνεχίστηκε καθόλη την διάρκεια της φοίτησης στην σχολή από το Δεκέμβρη του 2008 μέχρι και σήμερα.

Στην πορεία αυτή αποκτήθηκαν γνώσεις σε θέματα νομικά, διοικητικά και οικονομικά, ενώ δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών για την αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης, λόγω της ένταξης μου στο Τμήμα Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων.

Μια από τις πιο σημαντικές υπηρεσίες που προσφέρουν οι τεχνολογίες αυτές στην Δημόσια Διοίκηση, είναι η δυνατότητα ηλεκτρονικής διαβούλευσης με τους πολίτες. Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζει αυτό το ερευνητικό πεδίο καθώς και η πρωτοποριακή, για τα ελληνικά δεδομένα, προσπάθεια της δημιουργίας ελληνικής πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης (OpenGov) αποτέλεσαν το έναυσμα για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Βασίλειο Περιστερά ο οποίος καθόλη την διάρκεια της συνεργασίας μας υπήρξε πηγή έμπνευσης και αρωγός στην προσπάθεια μου.

Τέλος αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, η οποία με έχει στηρίξει σε όλες τις προσπάθειες που έχω κάνει μέχρι σήμερα και μου δίνει την δύναμη να ατενίζω το μέλλον με αισιοδοξία, θέτοντας νέους στόχους.

Αθήνα, 29/5/10

Βασίλειος Ι. Κουρμπάνης

Περίληψη

Σε περιόδους κρίσης, όπως η κρίση της δημοκρατίας που διανύουμε τις τελευταίες δεκαετίες, το διαδίκτυο και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ήρθαν να προσθέσουν την δική τους δυναμική στις σύγχρονες προτάσεις για την θεραπεία των αδυναμιών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Τα συστήματα ηλεκτρονικής συμμετοχής, τα οποία βασίζονται στις έννοιες του διαλόγου και της διαβούλευσης, αποτελούν μια από τις σημαντικότερες λύσεις για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του πολίτη και του Κράτους.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετηθεί σε βάθος η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης OpenGov, η αποτελεσματικότητα με την οποία έχει χρησιμοποιηθεί τους πρώτους 7 μήνες λειτουργίας της, καθώς και η σκοπιμότητα χρήσης εργαλείων οπτικοποίησης επιχειρημάτων για την βελτίωση της ποιότητας των διαβουλεύσεων.

Αρχικά, γίνεται αναφορά στις βασικές έννοιες και στις παραμέτρους σχεδιασμού των συστημάτων ηλεκτρονικής συμμετοχής, καθώς και στις κυριότερες μεθοδολογίες που εφαρμόζονται στα συστήματα αυτά. Ειδικότερα, σχετικά με τα συστήματα δημοσίων διαβουλεύσεων παρουσιάζονται τα βασικότερα πρότυπα που ισχύουν σε διεθνές επίπεδο.

Επιπλέον, παρουσιάζεται η ελληνική πλατφόρμα δημόσιας διαβούλευσης OpenGov, οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω αυτής και το περιεχόμενο που έχει αναρτηθεί τους πρώτους 7 μήνες λειτουργίας της. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο εν λόγω χρονικό διάστημα πραγματοποιήθηκαν 45 διαβουλεύσεις και υποβλήθηκαν συνολικά 40.790 σχόλια.

Από τις διαβουλεύσεις αυτές πραγματοποιήθηκε ανάλυση σε τυχαίο δείγμα 22 διαβουλεύσεων. Η ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών των διαβουλεύσεων πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση του Φύλλου Διαβούλευσης που αναπτύχθηκε για τον σκοπό αυτό. Το Φύλλο Διαβούλευσης αποτελεί ένα ικανοποιητικό πλαίσιο

για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τις διαβουλεύσεις και την σύγκριση διαφορετικών διαβουλεύσεων μεταξύ τους.

Στην συνέχεια επιλέχθηκε η διαβούλευση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, με στόχο να επεκταθεί η ανάλυση σε μεγαλύτερο βάθος.

Η ανάλυση των σχολίων της παραπάνω διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε με τη συμπλήρωση του Φύλλου Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης που αναπτύχθηκε για τον σκοπό αυτό. Το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης αποτελεί ένα ικανοποιητικό πλαίσιο για την εξαγωγή των θέσεων και των επιχειρημάτων που εκφράζονται μέσα από μια διαβούλευση με συστηματικό τρόπο.

Ακολούθως χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο οπτικοποίησης επιχειρημάτων DebateGraph για την κατασκευή του Χάρτη Επιχειρημάτων της διαβούλευσης. Το DebateGraph παρουσιάζει τα δεδομένα που εισάγονται σε έναν διάλογο με ευδιάκριτο τρόπο και οι λειτουργίες του μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον οποιονδήποτε, χωρίς να είναι απαραίτητο να έχει αναπτυγμένες ιδιαίτερες ικανότητες και γνώσεις πάνω στις τεχνολογίες πληροφορικής.

Συμπερασματικά, η δημιουργία του OpenGov, αποτέλεσε μια πρωτοβουλία πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα καθώς, για πρώτη φορά, προσφέρθηκε μια δημόσια ηλεκτρονική υπηρεσία πολιτικής συμμετοχής η οποία επιτρέπει στους πολίτες να ενεργοποιούνται σε διαβουλευτικές διαδικασίες. Η αποτίμηση των 7 πρώτων μηνών λειτουργίας της πλατφόρμας επιδεικνύει ότι έχουν πραγματοποιηθεί πολύ σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της συμμετοχής του πολίτη στην λήψη αποφάσεων, όμως χρειάζονται ακόμα περισσότερα ώστε αυτή η μεταρρυθμιστική προσπάθεια να στεφθεί με επιτυχία. Τέλος κρίνεται ότι η δημιουργία Χαρτών Επιχειρημάτων για όλες τις διαβουλεύσεις αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην αναβάθμιση της ποιότητας των δημοσίων διαβουλεύσεων.

Λέξεις Κλειδιά: Ηλεκτρονική Συμμετοχή, Δημόσια Διαβούλευση, OpenGov, Εργαλεία Οπτικοποίησης Επιχειρημάτων, DebateGraph.

Abstract

In times of crisis, as the crisis of democracy that emerged the last decades, the internet and information and communication technology added their own impact in modern proposals for remedying the shortcomings of representative democracy.

The electronic participation systems, based on the concepts of dialogue and consultation, constitute one of the major solutions to bridge the gap between the citizen and the State.

The purpose of this study is to examine in depth the structure, organization and operation of the public consultation platform OpenGov, the efficiency with which it has been used the first seven months of operation, and the feasibility of using argument visualization tools for improving the quality of consultation.

Initially, reference is made to the basic concepts and design parameters of electronic participation, and the main methodologies that apply to these systems. Specifically, concerning public consultation systems, the key international standards are presented.

In addition to that, we present the Greek public consultation platform OpenGov, the services offered through it and the content posted in the first seven months of its operation. It is worth noting that in this period 45 consultations were conducted and a total of 40.790 points were posted.

Out of these consultations, a random sample of 22 consultations was analyzed. The analysis of the key features of the consultations was carried out by filling in the Consultation Sheet which was developed for this purpose. The Consultation Sheet constitutes a good framework for the extraction of useful conclusions for consultations and comparison of different consultations among them.

Then a consultation with regard to promoting renewable energy and tackling climate change, launched by the Ministry of Environment, Energy and Climate Change, was chosen in order to expand the analysis in greater depth.

The analysis of the comments of the aforementioned consultation was carried out by filling in the Consultation Documentation Sheet which was developed for this purpose. The Consultation Documentation Sheet is a good framework for the export of positions and arguments that are expressed through a consultation, in a systematic way.

Moreover the argument visualization tool DebateGraph was used for the development of the consultation's Arguments Map. DebateGraph shows data entered into a dialogue in a visible manner and its functions can be used by anyone, without the need to have developed special skills and knowledge on information technology.

In conclusion, the creation of OpenGov was a pioneering initiative for the Greek standards, as for the first time a public participation online service which allows citizens to be activated in deliberative processes, is offered. The assessment of the first 7 months of operation of the platform shows that very significant steps have been made towards civil participation in decision making, but much more remains to be done in order to make this reform effort succeed. Finally it appears that the creation of Argument Maps for every consultation launched on the OpenGov is expected to contribute significantly to improving the quality of public consultations.

Keywords: e-Participation, Public Consultation, OpenGov, Argument Visualization Tools, DebateGraph.

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	9
1.1	Κίνητρα και Στόχοι της Εργασίας.....	9
1.2	Οργάνωση Κειμένου.....	10
2	Ηλεκτρονική Δημοκρατία: Μελλοντική Κατάσταση ή Ουτοπία.....	12
2.1	Η κρίση της σύγχρονης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.....	12
2.2	Η συμβολή της συμμετοχικής δημοκρατίας στην βελτίωση των θεσμών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.....	14
2.3	Το στοίχημα της άμεσης Δημοκρατίας στη Κοινωνία της Πληροφορίας.....	16
3	Συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής (eParticipation).....	20
3.1	Βασικές Έννοιες.....	20
3.2	Επίπεδα - Κατηγορίες Ηλεκτρονικής Συμμετοχής.....	21
3.3	Μεθοδολογίες και Πρακτικές Ηλεκτρονικής Συμμετοχής.....	22
3.3.1	Σώμα «ενόρκων» πολιτών (citizen juries).....	22
3.3.2	Σώμα «τυχαίων» πολιτών (citizen panels).....	23
3.3.3	Διαβουλευτική Δημοσκόπηση (deliberative poll).....	23
3.3.4	Ερωτηματολόγια (e-surveys).....	24
3.3.5	Μικρές on-line ομάδες συζήτησης (group forums).....	24
3.3.6	Δημοψηφίσματα (referenda).....	24
3.3.7	Συλλογή Υπογραφών (e-petitions).....	25
3.3.8	Μοντέλο «χωνί» (funnel model).....	25
3.4	Βαθμός Επιρροής Διαδικασιών Ηλεκτρονικής Συμμετοχής.....	26
3.5	Το Πρόβλημα της Ανάπτυξης Συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής.....	27
4	Προδιαγραφές Δημόσιας Διαβούλευσης.....	31
4.1	Γενικές Αρχές και Ελάχιστες Προδιαγραφές Διαβούλευσης από την Ε. Επιτροπή.....	31
4.1.1	Γενικές Αρχές Δημόσιας Διαβούλευσης.....	31
4.1.2	Ελάχιστες Προδιαγραφές Δημόσιας Διαβούλευσης.....	33
4.2	Ο Κώδικας Διεξαγωγής Διαβούλευσης του Ηνωμένου Βασιλείου.....	37
4.3	Η Ελληνική Προσπάθεια Τυποποίησης της Διαδικασίας Διαβούλευσης.....	43
5	Η Ελληνική Πλατφόρμα Δημόσιας Διαβούλευσης.....	48
5.1	Ο Διαδικτυακός Τόπος OpenGov.....	48
5.2	Το Περιβάλλον Ανάπτυξης του Διαδικτυακού Τύπου OpenGov.....	50
5.2.1	Το «ψηφιακό προφίλ» των Ελλήνων.....	50

5.2.2	Το ψηφιακό χάσμα και η βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα	52
5.3	Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Διαδικτυακού Τόπου OpenGov	55
5.4	Η Διεπαφή Χρήστη της Πλατφόρμας Δημόσιας Διαβούλευσης	56
5.5	Περιεχόμενο Πλατφόρμας Δημόσιας Διαβούλευσης OpenGov	64
5.6	Μεθοδολογία Ανάλυσης Χαρακτηριστικών Διαβούλευσης	77
5.7	Αποτελέσματα Συμπλήρωσης Φύλλων Διαβούλευσης	92
6	Η Μελέτη Περίπτωσης	99
6.1	Η Διαβούλευση του Υ.Π.Ε.Κ.Α. για τις Α.Π.Ε. και την Κλιματική Αλλαγή	99
6.2	Μεθοδολογία Ανάλυσης Σχολίων Διαβούλευσης	101
6.3	Το Εργαλείο Οπτικοποίησης Επιχειρημάτων DebateGraph	105
6.4	Μεθοδολογία Ανάπτυξης Χάρτη Επιχειρημάτων	107
6.5	Ο Χάρτης Επιχειρημάτων της Διαβούλευσης	109
7	Συμπεράσματα	114
8	Βιβλιογραφία	118

1 Εισαγωγή

1.1 Κίνητρα και Στόχοι της Εργασίας

Σε περιόδους κρίσης, όπως η κρίση της σύγχρονης δημοκρατίας που διανύουμε τις τελευταίες δεκαετίες, αναδύονται νέα παραδείγματα, νέα δημοκρατικά μοντέλα που στόχο έχουν είτε να θεραπεύσουν υφιστάμενες αδυναμίες είτε να προτείνουν εναλλακτικές μορφές δράσης που μπορούν να αλλάξουν δραστικά το τοπίο.

Στις σύγχρονες προτάσεις για την θεραπεία των αδυναμιών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας το διαδίκτυο και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) ήρθαν να προσθέσουν την δική τους δυναμική καθότι ως μέσα επαναφέρουν στο προσκήνιο ένα μοντέλο επικοινωνίας διαδραστικό, αμφίδρομο και άμεσο.

Τα συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής, τα οποία βασίζονται στις έννοιες του διαλόγου και της διαβούλευσης, αποτελούν μια από τις σημαντικότερες λύσεις για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του πολίτη και του Κράτους.

Συνεπώς το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο είναι διαρκώς αναπτυσσόμενο και συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των ερευνητών παγκοσμίως. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη του δημόσιου διαδικτυακού τύπου OpenGov που δημιουργήθηκε στην Ελλάδα τον Οκτώβριο του 2009.

Πιο συγκεκριμένα, το OpenGov αποτελεί μια καινοτομία που βρίσκεται σε ρήξη με την υπάρχουσα παρουσία του Κράτους στο διαδίκτυο, καθώς, για πρώτη φορά στα ελληνικά δεδομένα, προσφέρθηκε μια δημόσια ηλεκτρονική υπηρεσία πολιτικής συμμετοχής η οποία επιτρέπει στους πολίτες να ενεργοποιούνται σε διαβουλευτικές διαδικασίες.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετηθεί σε βάθος η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης OpenGov, αλλά και η αποτελεσματικότητα με την οποία έχει χρησιμοποιηθεί τους πρώτους 7 μήνες λειτουργίας της. Τέλος, θα χρησιμοποιηθεί ένα εργαλείο οπτικοποίησης διαλόγου

ώστε να αξιολογηθεί η βοήθεια που μπορούν να προσφέρουν αντίστοιχες πλατφόρμες στην ηλεκτρονική διαβούλευση.

1.2 Οργάνωση Κειμένου

Η εργασία αυτή αποτελείται από 8 Κεφάλαια. Τα πρώτα 4 Κεφάλαια αποτελούν την θεωρητική προσέγγιση του ζητήματος της ηλεκτρονικής διαβούλευσης, τα επόμενα 3 Κεφάλαια αναφέρονται στην μελέτη της ελληνικής πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης (OpenGov) και ενώ το τελευταίο Κεφάλαιο περιλαμβάνει τις βιβλιογραφικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της εργασίας.

Στο Κεφάλαιο 1 παρουσιάζονται τα κίνητρα για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας, οι στόχοι και η δομή της. Στο Κεφάλαιο 2 πραγματοποιείται μια εισαγωγή στην κρίση της σύγχρονης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και στις δυνατότητες που προσφέρονται μέσω των Τ.Π.Ε. για την επαναπροσέγγιση του Κράτους με τον πολίτη. Στην συνέχεια στο Κεφάλαιο 3 αναφέρονται οι βασικές έννοιες και οι παράμετροι σχεδιασμού (τεχνολογικές και πολιτικές) συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής καθώς και κάποιες μεθοδολογίες που εφαρμόζονται στα συστήματα αυτά. Η θεωρητική προσέγγιση ολοκληρώνεται με το Κεφάλαιο 4 στο οποίο παρουσιάζονται κάποια πρότυπα τα οποία θέτουν τις προδιαγραφές για την διενέργεια δημοσίων διαβουλεύσεων.

Στην συνέχεια στο Κεφάλαιο 5 πραγματοποιείται η παρουσίαση της ελληνικής πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης, των υπηρεσιών που προσφέρονται μέσω αυτής, του περιεχομένου που έχει αναρτηθεί τους πρώτους 7 μήνες λειτουργίας της, της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των διαβουλεύσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την ανάλυση αυτή. Στο κεφάλαιο 6 παρουσιάζεται η μελέτη περίπτωσης της διαβούλευσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την οπτικοποίηση των επιχειρημάτων της διαβούλευσης και μέρη του χάρτη της διαβούλευσης που προέκυψε. Ακολούθως στο

Κεφάλαιο 7 παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα εργασία για τα συστήματα ηλεκτρονικής συμμετοχής και ειδικότερα για την πλατφόρμα δημόσιας διαβούλευσης OpenGov.

Τέλος στο Κεφάλαιο 8, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω, περιλαμβάνονται οι βιβλιογραφικές πηγές οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας

2 Ηλεκτρονική Δημοκρατία: Μελλοντική Κατάσταση ή Ουτοπία

2.1 Η κρίση της σύγχρονης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας

Στην εποχή της αρχαίας Ελλάδας, τα διάφορα πολιτεύματα που εφαρμόστηκαν στις πολυάριθμες πόλεις - κράτη είχαν ως κοινή συνισταμένη ότι κρισιμότερος παράγοντας για την κατάληψη της εξουσίας ήταν η αρετή και η ικανότητα διαχείρισης της. Έτσι λοιπόν ανεξάρτητα από το πόσοι και ποιοι τελικά ήταν υπεύθυνοι για την άσκηση της εξουσίας, συνήθως επικρατούσαν μοντέλα διοίκησης στα οποία οι ενάρετοι, εν δυνάμει διαχειριστές της εξουσίας προερχόταν από ένα μικρό υποσύνολο των εύπορων σχεδόν πάντα πολιτών, ενώ στις περισσότερες των περιπτώσεων το σύνολο του λαού θεωρούνταν μία ασύνδετη μάζα, χωρίς συλλογική δυνατότητα λήψης αποφάσεων.

Την άποψη αυτή για τη δυνατότητα του κοινωνικού συνόλου να ασκεί συλλογικά εξουσία, μέσω προκαθορισμένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ήρθε να ανατρέψει το αρχαίο δημοκρατικό πολίτευμα των Αθηνών, στο οποίο η συμμετοχή στις δημόσιες διαδικασίες λήψης αποφάσεων ήταν άμεση και καθολική. Όλοι οι πολίτες μπορούσαν να συμμετέχουν στις διαδικασίες της δημοκρατίας, ενώ η ενημέρωση και η ανταλλαγή απόψεων λάμβαναν χώρα με τον απλούστερο δυνατό τρόπο: άμεση συνομιλία μεταξύ των ενδιαφερομένων. Η οργάνωση και η ποιότητα της πρώτης αυτής έκδοσης του δημοκρατικού πολιτεύματος ήταν τέτοια, ώστε μέχρι και σήμερα θεωρείται ένα πρότυπο το οποίο δύσκολα θα ξεπεραστεί. Στη συνέχεια της ιστορίας, το δημοκρατικό πολίτευμα πέρασε από διάφορες διακυμάνσεις και παραλλαγές ως προς τη πρακτική εφαρμογή του μέχρι να φτάσει στο σημερινό, παγκοσμίως εφαρμοζόμενο με μικρές παραλλαγές μοντέλο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας [9].

Το πέρασμα από την άμεση στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία ήταν το αποτέλεσμα της αλλαγής κλίμακας στις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες. Τα κράτη που καλύπτουν μεγάλη εδαφική επικράτεια, η αύξηση του πληθυσμού των πολιτών, η ποσότητα των αποφάσεων, η πολυπλοκότητα των προβλημάτων είναι στοιχεία που προοδευτικά κατέστησαν την άμεση δημοκρατία ανέφικτη [1].

Ο δημοκρατικός χαρακτήρας του αντιπροσωπευτικού συστήματος έγκειται στην εκλογή αντιπροσώπων από τους πολίτες για τους πολίτες. Οι εκλογές είναι δημοκρατικές εάν ο ψηφοφόρος έχει εναλλακτικές επιλογές, συμμετέχουν όλοι οι πολίτες και κάθε ψήφος έχει ίσο βάρος (equal weight). Τα κριτήρια αυτά θεσμοθετούνται από το σύνταγμα με τη μορφή των περιοδικών και ανταγωνιστικών εκλογών. Η λογοδοσία εξασφαλίζεται από την περιοδικότητα των εκλογών και την δυνατότητα πολιτικής/ κυβερνητικής αλλαγής μέσω αυτών. Το γεγονός των θεσμοθετημένων διαδοχικών εκλογών αναγκάζει τους κυβερνώντες να λαμβάνουν υπόψη τους τη βούληση του δήμου στη διαμόρφωση της πολιτικής τους.

Πράγματι, η εκλογική διαδικασία είναι ιδιαίτερα σημαντική και συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας αλλά η ποιότητα της δημοκρατίας είναι στενά συνυφασμένη με ένα πλήθος καθημερινών πρακτικών και δραστηριοτήτων των πολιτών οι οποίες αναπόφευκτα συνδέονται άμεσα ή έμμεσα και με την λειτουργία της διοίκησης. Η πραγματική δημοκρατία χρειάζεται την ενεργή συμμετοχή των πολιτών όχι μόνο κατά την ψηφοφορία αλλά και στην διαδικασία λήψης αποφάσεων [2].

Η συμμετοχή στο πολιτικό διακύβευμα δια μιας ψήφου κάθε τέσσερα χρόνια αφενός ομογενοποιεί και αφαιρετικοποιεί το πολιτικό διακύβευμα που έρχεται προς κρίση στον πολίτη αφετέρου ελαχιστοποιεί τη δυνατότητα επιρροής του σ' αυτό. Ο περιορισμός αυτός σταδιακά οδήγησε αναπόφευκτα στην πτώση της ποιότητας της δημοκρατίας ως άμεση συνέπεια του ουσιαστικού αποκλεισμού του πολίτη από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που βιώνεται στη πράξη ως αδυναμία συμμετοχής στη πολιτική ζωή. Ο αποκλεισμός αυτός μοιραία έχει καταλήξει σε συνεχώς φθίνον ενδιαφέρον για τα πολιτικά δρώμενα και απαξίωσή του πολιτικού συστήματος, με παράλληλη μετακύλιση των ευθυνών για τα κοινωνικά προβλήματα αποκλειστικά στους εκλεγμένους αντιπροσώπους.

Η θεσμική εγγύηση της λαϊκής κυριαρχίας ως θεμελίου λίθου της δημοκρατίας δεν ενσαρκώνεται μόνο με την ανάδειξη κυβερνήσεων μέσω του μηχανισμού των εκλογών αλλά εντάσσεται σε ένα διευρυμένο δίκτυο συμμετοχής των πολιτών στην πολιτική διαδικασία. Αυτό το πλαίσιο δεν περιορίζεται στην χρονική στιγμή εκδήλωσης ψήφου. Αντιθέτως, περιλαμβάνει ένα φάσμα δραστηριοτήτων

συμμετοχής και δημόσιου διαλόγου μέσω του οποίου οι πολίτες διαμορφώνουν και εκφράζουν την γνώμη τους [2].

Σε περιόδους κρίσης, όπως η κρίση της δημοκρατίας που διανύουμε τις τελευταίες δεκαετίες, αναδύονται νέα παραδείγματα, νέα δημοκρατικά μοντέλα που στόχο έχουν είτε να θεραπεύσουν υφιστάμενες αδυναμίες είτε να προτείνουν εναλλακτικές μορφές δράσης που μπορούν να αλλάξουν δραστικά το τοπίο.

Η αναγκαιότητα εύρεσης και εφαρμογής ενός μετεξελιγμένου μοντέλου της εκκλησίας του Δήμου, το οποίο θα διασφαλίσει την δυνατότητα των πολιτών να διαδραματίζουν έναν πιο ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής ατζέντας υπό όρους ουσιαστικότερης και πιο άμεσης συμμετοχής τους στη λήψη αποφάσεων, είναι αδιαμφισβήτητη. Η δυναμική ενός τέτοιου εγχειρήματος θα εξαρτηθεί από το βαθμό στον οποίο θα είναι εφαρμόσιμο και επί της ουσίας αποτελεσματικό, υπό την έννοια ότι θα τύχει ευρείας αποδοχής και θα μπορεί με κάποιο τρόπο να εξασφαλίσει την συμμετοχή όλων με ίσους όρους και με τις ίδιες δυνατότητες [9].

2.2 Η συμβολή της συμμετοχικής δημοκρατίας στην βελτίωση των θεσμών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας

Η θεωρία της συμμετοχικής δημοκρατίας, αποτελεί προσπάθεια να προταχθούν λύσεις για την αντιμετώπιση των αδύναμων πτυχών που παρουσιάζει η λειτουργία της μαζικής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στην εποχή της νεωτερικότητας. Η αναδρομή στις προτάσεις που η θεωρία της συμμετοχικής δημοκρατίας προκρίνει για την δημοκρατικότερη λειτουργία της κοινωνίας και του πολιτεύματος αποδεικνύει ότι σκοπός των προτεινόμενων καινοτομιών είναι να συντείνουν στην ενίσχυση της συμμετοχής, ως διαδικασίας παράλληλης με την βελτίωση της ποιότητας των υπαρχόντων θεσμών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, δηλαδή συμπληρωματικά και όχι σε αντιδιαστολή με αυτούς.

Έκφανση της συμμετοχικής δημοκρατίας ή καλύτερα μια ισχυρή προϋπόθεση υλοποίησής της είναι η διαβουλευτική (deliberative) δημοκρατία. Οι αρχές και τα

προτάγματα της διαβουλευτικής δημοκρατίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεωρητικών προσεγγίσεων που στόχο έχουν να ενδυναμώσουν την έννοια της λαϊκής κυριαρχίας και να τονώσουν το πολιτικό ενδιαφέρον των πολιτών.

Το παράδειγμα της «διαβουλευτικής δημοκρατίας», δίνει έμφαση στην συμμετοχή των πολιτών σε έναν ευρύ διάλογο με ορθολογικά επιχειρήματα και κρίσεις. Το μοντέλο της διαβουλευτικής δημοκρατίας, βασίζεται στις αρχές της άμεσης δημοκρατίας και υποστηρίζει ότι η ανανέωση του δημοκρατικού ιδεώδους μπορεί να λάβει χώρα μόνο μέσω της αναβίωσης θεσμών πολιτικής συμμετοχής και διαβούλευσης. Οι θεωρητικοί αυτού του μοντέλου προτείνουν την εγκαθίδρυση μιας ανοικτής δημόσιας σφαίρας όπου οι πολίτες θα συνδιαλέγονται ισότιμα και ελεύθερα και η πολιτική απόφαση θα είναι καρπός αυτής ακριβώς της διαδικασίας στην οποία θα πρυτανεύει η αρχή του «καλού επιχειρήματος», του καλύτερα τεκμηριωμένου συλλογισμού με απώτερο στόχο την συναίνεση [2].

Η κυρίαρχη θεωρητική κατεύθυνση στην διαβουλευτική δημοκρατία του Habermas, προτείνει μια νέα ορθολογικότητα, που αναδεικνύει την εξουσία του καλού επιχειρήματος, στηρίζεται σε έναν διϋποκειμενικό λόγο που προκύπτει μετά από την ανταλλαγή τεκμηριωμένων επιχειρημάτων. Τα άτομα, υποθετικά απαλλασσόμενα από περιορισμούς ανισότητας (ιδανική ομιλιακή κατάσταση), συμμετέχουν σε έναν διάλογο με τελικό ορίζοντα την συμφωνία πάνω σε τεκμηριωμένα επιχειρήματα.

Η έντονη διαδικαστική φύση του διαβουλευτικού επιχειρήματος προϋποθέτει σχεδόν μια θεσμοποίηση των διαδικασιών της επικοινωνίας, υπό την έννοια ότι αυτή η διαδικασία διαλόγου για να έχει το ειδικό βάρος στο οποίο προσδοκούν οι θεωρητικοί της διαβούλευσης, πρέπει να βασίζεται σε συμφωνημένες εκ των προτέρων άρα και παραδεδεγμένες διαδικασίες, γνωστές και αποδεκτές από όλους. Η απρόσκοπτη συμμετοχή στην πολιτική διαβούλευση βασίζεται στις αρχές της ισότητας, της συλλογικότητας και της ελευθερίας έκφρασης. Μέσα από την ορθολογική τεκμηρίωση των δημόσια εκφερόμενων επιχειρημάτων αναδεικνύεται το πνεύμα του κοινοτισμού και της αλληλεγγύης, που είναι το απαραίτητο θεμέλιο σε μια κοινωνική συμβίωση.

Για τους θεωρητικούς της διαβούλευσης, η νομιμοποίηση του πολιτικού αποτελέσματος, και, εν τέλει, της πολιτικής απόφασης, στηρίζεται στην συλλογική διαβουλευτική διαδικασία που προηγήθηκε. Η διαβουλευτική νομιμοποίηση, τουτέστιν, είναι μια μορφή «διαρκούς» νομιμοποίησης και όχι «στιγμιαίας» (εκλογική διαδικασία) όπως στην φιλελεύθερη θεώρηση.

Γενικά, η διαβουλευτική δημοκρατία αποπειράται να αποκεντρώσει (decentralize) τον δημόσιο χώρο και να εξαλείψει τους περιορισμούς ως προς την πρόσβαση στην ευρύτερη πολιτική σφαίρα. Ευελπιστεί ότι, έτσι, θα θεραπεύσει τις ατέλειες και τις τάσεις αποδόμησης της σύγχρονης δημοκρατίας. Σε ένα ευρύτερο πεδίο, αποπειράται να επανασυνδέσει την δημοκρατία με το θεσμικά κυρίαρχο υποκείμενό της, που δεν είναι άλλος από τον ίδιο τον λαό.

Στις σύγχρονες προτάσεις για την αναβίωση της συμμετοχικής φύσης της δημοκρατίας το διαδίκτυο και οι Τ.Π.Ε. ήρθαν να προσθέσουν την δική τους δυναμική καθότι ως μέσα επαναφέρουν στο προσκήνιο ένα μοντέλο επικοινωνίας διαδραστικό, αμφίδρομο, άμεσο. Η α-τοπικότητα και α-χρονικότητα του διαδικτύου αλλά και η απουσία φυσικών συνόρων μεταξύ των χρηστών του, δικαιολογημένα ενίσχυσε την πεποίθηση ότι το διαδίκτυο μπορεί να αποτελέσει την νέα, σύγχρονη ψηφιακή δημόσια σφαίρα ανατρέποντας τις διαβρωμένες δομές αντιπροσώπευσης θέτοντας παράλληλα, σε δεύτερη μοίρα, την διαμεσολάβηση της πολιτικής συμμετοχής από τα παραδοσιακά ΜΜΕ [2].

2.3 Το στοίχημα της άμεσης Δημοκρατίας στη Κοινωνία της Πληροφορίας

Οι τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών έχουν δημιουργήσει μεγάλες προσδοκίες σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρουν για τον παραμερισμό των δομικών προβλημάτων της μετανεωτερικότητας και την επιστροφή στην άμεση δημοκρατία ή, εν πάση περιπτώσει, στη διεύρυνση της συμμετοχής [1].

Οι δυνατότητες που προσφέρονται από τις νέες τεχνολογίες καθιστούν εφικτή την δημιουργία μιας «εικονικής κοινότητας» (virtual community) μέσα από το διαδίκτυο. Με αυτό τον τρόπο ο χώρος χάνει τα φυσικά του χαρακτηριστικά και αποτελεί μια αλληγορία, ένα χώρο ηλεκτρονικής επικοινωνίας ανάμεσα σε διάσπαρτους απομονωμένους πολίτες. Έτσι οι πολίτες μπορούν να διαβουλευόμαστε και να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων.

Η σύγχρονη ηλεκτρονική δημοκρατία δεν είναι μια ουτοπία ή μια μελλοντική κατάσταση. Είναι μια δημοκρατία «εν τω γίνεσθαι», μια δημοκρατία που ήδη έχει θέσει τα θεμέλιά της και λειτουργεί άτυπα εδώ και χρόνια, με τους δικούς της κανόνες, και με υποστηρικτές όσο και αντιπάλους που αμφοτέρωθεν, ωστόσο, χρησιμοποιούν τις Τ.Π.Ε. καθημερινά.

Ο όρος «ηλεκτρονική δημοκρατία» χρησιμοποιείται για να περιγράψει το είδος του «πολιτεύματος» στο οποίο τείνουν οι σύγχρονες δημοκρατίες, μετά τη ραγδαία εξέλιξη και την ταχεία διεξόδυση των νέων ψηφιακών τεχνολογιών στη ζωή μας και ιδιαίτερα μετά την ολοκληρωτική σύγκλιση πληροφορικής, τηλεπικοινωνιών και μέσων μαζικής ενημέρωσης. Το όχημα στο οποίο συντελούνται όλες αυτές οι εξελίξεις είναι το νέο κοινωνικό αγαθό της ευρυζωνικότητας [4].

Το φιλόδοξο εγχείρημα της ηλεκτρονικής δημοκρατίας, στοχεύει στην επιστροφή του πολίτη σε πιο ενεργό ρόλο στην πολιτική ζωή, άρα και στη μείωση του σύγχρονου δημοκρατικού ελλείμματος. Η απάντηση σίγουρα δε μπορεί να είναι μονοδιάστατη, αφού η ηλεκτρονική δημοκρατία παραμένει ένα ερευνητικό πεδίο σε διαρκή εξέλιξη, με τα αποτελέσματά της να μην είναι ακόμα τόσο ευρέως ορατά. Αυτό όμως που είναι πλέον ορατό είναι ότι οι παραδοσιακοί τρόποι έχουν αποτύχει σε τέτοιο βαθμό ώστε η ηλεκτρονική δημοκρατία να είναι στην πράξη η πιο σημαντική ίσως ελπίδα αντιμετώπισης του προβλήματος.

Η δύναμη της Τεχνολογίας των Πληροφοριών καθιστά την ηλεκτρονική δημοκρατία ως μια από τις σημαντικότερες λύσεις για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του πολίτη και του Κράτους. Η δύναμη αυτή των σύγχρονων τεχνολογικών δυνατοτήτων παρέχει τα μέσα χειρισμού της πολυπλοκότητας του μεγάλου αριθμού των

συμμετεχόντων και δίνει όλο και πιο αξιόπιστες, πιο αποτελεσματικές λύσεις σε κρίσιμα ζητήματα όπως αυτά της ασφάλειας και της προστασίας προσωπικών δεδομένων [9].

Το ζητούμενο είναι λοιπόν πως θα αναπτυχθούν τα κατάλληλα Συστήματα, τα οποία σε συνδυασμό με πολιτικές οι οποίες θα επιτρέπουν με επίσημο και προκαθορισμένο τρόπο την αλληλεπίδραση του Κράτους με τον πολίτη, με τέτοιο τρόπο ώστε να καταφέρουν να αποτελέσουν μία χρήσιμη λύση. Αυτό ακριβώς είναι και το μείζον πολιτικό στοίχημα που καλείται να κερδίσει η Κοινωνία της Πληροφορίας. Να γεφυρωθεί με ψηφιακά μέσα το χάσμα που προκαλείται εκ φύσεως λόγω της αντιπροσωπευτικότητας της δημοκρατίας και να αποτελέσει μία νέα αρχή στη άσκηση δημόσιας εξουσίας, έτσι ώστε τα κοινωνικά αδιέξοδα να γίνουν αντικείμενο εποικοδομητικού, καθολικού δημόσιου διαλόγου και διαβούλευσης.

Με την επίτευξη αυτού του στόχου πέρα από τα προφανή οφέλη εμφανίζονται και νέοι κίνδυνοι. Πράγματι, ελλοχεύει ο κίνδυνος η χρήση ψηφιακών μέσων να γίνει αιτία για νέες κοινωνικές ανισότητες και νέους κοινωνικούς αποκλεισμούς. Επίσης υπαρκτός είναι ο κίνδυνος (λόγω της καταλυτικής επιρροής των νέων τεχνολογιών σε ένα πρωτοφανές μέγεθος μαζών), να γίνει συγκέντρωση και έλεγχος δυνατοτήτων από αυθαίρετες Κυβερνήσεις, από επιχειρηματικές κάστες, από «κλειστές» κοινωνικές ομάδες, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Για τους λόγους αυτούς, όλοι οι εμπλεκόμενοι στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των νέων ψηφιακών τεχνολογιών – Διεθνείς Οργανισμοί, Επιστημονική Κοινότητα, Πολιτεία, Επιχειρήσεις, Ενώσεις Πολιτών – έχουν χρέος να συνεργασθούν στενά, ώστε τα νέα αγαθά της τεχνολογίας να εξαπλωθούν παντού και για όλους και η νέα «ηλεκτρονική δημοκρατία» μας να είναι και ηλεκτρονική και δημοκρατία.

Γιατί οι νέες τεχνολογίες έχουν τη δυνατότητα να οδηγήσουν τις ηγεσίες και τους λαούς σε διεύρυνση και εμπάθυνση των δημοκρατικών κατακτήσεων προς όφελος της κοινωνίας και της ανθρωπότητας. Για τον λόγο αυτό η ηλεκτρονική δημοκρατία πρέπει να γίνει κτήμα των πολλών και όχι προνόμιο και όργανο των λίγων.

Η υλοποίηση του οράματος της ηλεκτρονικής δημοκρατίας περνά μέσα από την ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικής συμμετοχής, για τα οποία θα γίνει λεπτομερής αναφορά στο επόμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας.

3 Συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής (eParticipation)

3.1 Βασικές Έννοιες

Η Ηλεκτρονική Συμμετοχή (Electronic Participation, eParticipation) στοχεύει στο να ανακαλύψει τρόπους διεύρυνσης του τρόπου διασύνδεσης των πολιτών με τις κυβερνήσεις κάνοντας χρήση ηλεκτρονικών μέσων και τεχνολογιών. Κάποιοι τρόποι διασύνδεσης θα μπορούσαν να είναι η δημόσια συμμετοχή σε πολιτικά ζητήματα, η πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες και, φυσικά, η διαφάνεια στον τρόπο αντιμετώπισης των ζητημάτων από τις κυβερνήσεις.

Ο όρος Ηλεκτρονική Συμμετοχή περιγράφει τις προσπάθειες για διεύρυνση και εμπάθυνση της πολιτικής συμμετοχής καθιστώντας ικανή αφενός την διασύνδεση των πολιτών μεταξύ τους και αφετέρου την διασύνδεση των πολιτών με τους εκλεγμένους τους αντιπροσώπους και κυβερνήσεις, χρησιμοποιώντας τις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών (Information and Communication Technologies-ICT) [5].

Η Ηλεκτρονική Συμμετοχή βασίζεται στις έννοιες του διαλόγου και της διαβούλευσης.

Ο διάλογος είναι μία συνομιλία ανταλλαγής εμπειριών, απόψεων και ιδεών μεταξύ δυο ή περισσότερων ανθρώπων. Ο διάλογος δεν αφορά λήψη αποφάσεων αλλά έχει σαν στόχο την κατανόηση και την μάθηση. Ο σωστός διάλογος μπορεί να βοηθήσει στο χτίσιμο εμπιστοσύνης μεταξύ ανθρώπων ή κοινοτήτων, ιδιαίτερα όταν είναι ανοιχτός και βασισμένος σε καλή πίστη [8].

Η διαβούλευση, έχει διαφορετική έμφαση. Περισσότερο δομημένη διαδικασία, στοχεύει στην ορθολογιστική και κριτική αντιπαράθεση όλων των διαφορετικών απόψεων με στόχο την λήψη αποφάσεων. Τα στοιχεία του διαλόγου όμως ενδυναμώνουν την διαδικασία διαβούλευσης καλλιεργώντας ένα γόνιμο έδαφος για μία αποτελεσματική διαδικασία βασισμένη στην εμπιστοσύνη, την αμοιβαία κατανόηση και στην ισοτιμία [8].

Στην συνέχεια του κεφαλαίου αυτού θα αναλυθούν οι διάφορες κατηγορίες ηλεκτρονικής συμμετοχής όπως αυτές ορίζονται από τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ), οι συνήθειες μεθοδολογίες και πρακτικές που εφαρμόζονται στα συστήματα ηλεκτρονικής συμμετοχής καθώς και ο βαθμός επίδρασης των μεθόδων αυτών στην λήψη αποφάσεων.

3.2 Επίπεδα - Κατηγορίες Ηλεκτρονικής Συμμετοχής

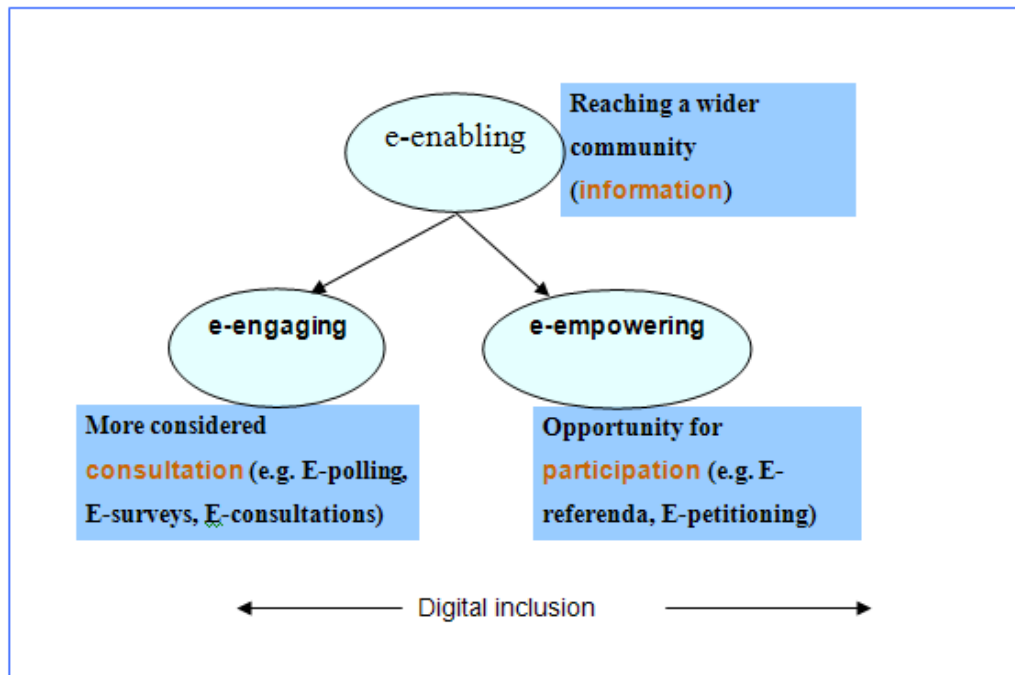
Ο ΟΟΣΑ το 2001 καθόρισε τρία διαφορετικά επίπεδα - κατηγορίες ηλεκτρονικής συμμετοχής, ευρέως αποδεκτές σήμερα στη διεθνή βιβλιογραφία, οι οποίες είναι οι εξής [12]:

(α) **Πληροφόρηση (information)**: είναι μια μονόδρομη σχέση στην οποία το Κράτος παράγει και διανέμει πληροφόρηση προς τους πολίτες, εξοπλίζοντας τους με την απαραίτητη γνώση. Είτε με δική του πρωτοβουλία (ενεργή) είτε όταν ζητηθεί (παθητική).

(β) **Διαβούλευση (consultation)**: είναι μια αμφίδρομη σχέση στην οποία οι πολίτες παρέχουν τις απόψεις τους στο Κράτος, το οποίο καθορίζει τα θέματα για τις διαβουλεύσεις, θέτει τις ερωτήσεις και διαχειρίζεται τη διαδικασία, ενώ οι πολίτες καλούνται για να συμβάλουν τις απόψεις και τις γνώμες τους.

(γ) **Ενεργός συμμετοχή (active participation)**: αφορά μια σχέση βασισμένη στη συνεργασία με το Κράτος στην οποία οι πολίτες συμμετέχουν ενεργά στον καθορισμό της διαδικασίας και του περιεχομένου της χάραξης πολιτικής. Αναγνωρίζει το ισότιμο ρόλο των πολιτών στον καθορισμό των θεμάτων, στην πρόταση πολιτικών επιλογών και στη διαμόρφωση του διαλόγου, αν και η ευθύνη για την τελική απόφαση μένει στο Κράτος.

Η διαφοροποίηση αυτή είναι σημαντική γιατί περιγράφει με σαφήνεια τον βαθμό εμπλοκής - συμμετοχής του πολίτη στη διαδικασία. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ οι περισσότερες προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα αφορούν το (β) επίπεδο, ενώ κάποιες αφορούν και το (γ) επίπεδο είναι όμως πιλοτικές και περιορίζονται σε λίγες χώρες [8, 12].

Σχήμα 1: Επίπεδα-Κατηγορίες Ηλεκτρονικής Συμμετοχής.

3.3 Μεθοδολογίες και Πρακτικές Ηλεκτρονικής Συμμετοχής

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζεται μια σειρά μοντέλων διαβούλευσης και βέλτιστων πρακτικών από το εξωτερικό και την διεθνή εμπειρία και βιβλιογραφία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είναι δυνατό να περιγραφεί το σύνολο των μεθόδων που έχουν εφαρμοστεί, δεδομένου ότι η ηλεκτρονική συμμετοχή αποτελεί πεδίο συνεχούς πειραματισμού και έρευνας, σε διαφορετικές χώρες και από διαφορετικούς φορείς ενώ ταυτόχρονα αποτελεί ένα πεδίο νέο και συνεχώς δοκιμαζόμενο. Μαζί με τις κύριες μεθοδολογίες και πρακτικές, παρουσιάζονται τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα όπως και η πλέον κατάλληλη εφαρμογή τους [9, 10, 11].

3.3.1 Σώμα «ενόρκων» πολιτών (citizen juries)

Περιγραφή: Ομάδα από 20-30 προεπιλεγμένους πολίτες που αποτελούν μικρόκοσμο της κοινωνίας. Ακούν όλες τις απόψεις και «ανακρίνουν» τους «μάρτυρες». Συζητούν και αποφασίζουν (προσομοίωση δικαστηρίου).

Πλεονεκτήματα: Δημιουργία συνείδησης συμμετοχής, διεξοδικός διάλογος, αναγνώριση όλων των θεμάτων σε βάθος, δόμηση συζήτησης.

Μειονεκτήματα: Έλλειψη ευρείας συμμετοχής, δυσκολίες στην επιλογή των εκπροσώπων, χρονική δέσμευση μεγάλη, μικρή εμπειρία στο διαδίκτυο.

Καταλληλότητα: Για οργανισμούς που δεν είναι εκλεγμένοι, σε περιπτώσεις που χρειάζεται «βάθος» σε ένα συγκεκριμένο και σύνθετο θέμα, σαν προετοιμασία για ευρύτερο πρόγραμμα διαβούλευσης.

3.3.2 Σώμα «τυχαίων» πολιτών (citizen panels)

Περιγραφή: Τυχαίο δείγμα πολιτών που απαντούν σε ερωτηματολόγια και από αυτούς μία ή διαφορετικές υπο-ομάδες σε κυλιόμενο χρόνο συναντιούνται και καταθέτουν προτάσεις (focus groups).

Πλεονεκτήματα: Δημιουργία συνείδησης συμμετοχής, συνδυάζει δομημένο διάλογο με συζήτηση σε βάθος.

Μειονεκτήματα: Έλλειψη ευρείας συμμετοχής, η τυχαιότητα του δείγματος δεν είναι αποδεκτή πάντα, οργανωτικό βάρος, μικρή εμπειρία στο διαδίκτυο.

Καταλληλότητα: Για φορείς με δοκιμασμένη εμπειρία σε διαβούλευση.

3.3.3 Διαβουλευτική Δημοσκόπηση (deliberative poll)

Περιγραφή: Επιλέγεται τυχαίο αλλά αντιπροσωπευτικό δείγμα πολιτών. Γίνεται συζήτηση όπου παρουσιάζονται όλες οι απόψεις με συνδρομή ειδικών. Η διαδικασία μεταδίδεται on-line και μέσω άλλων ΜΜΕ. Καταγράφεται η αλλαγή απόψεων πριν και μετά τη διαβούλευση.

Πλεονεκτήματα: Διεξοδική παρουσίαση απόψεων, εμπλοκή της κοινότητας μέσω μετάδοσης από ΜΜΕ, πολύ καλή για την μέτρηση απήχησης μίας άποψης, δείχνει ότι η διαβούλευση δημιουργεί ενημερωμένους πολίτες.

Μειονεκτήματα: «Ακριβή» διαδικασία σε χρόνο, και κόστος, δεν δημιουργεί αίσθημα ευρείας συμμετοχής, απαιτεί πολύ χρόνο από τους εμπλεκόμενους, όχι τόσο δοκιμασμένη διαδικτυακή εφαρμογή.

Καταλληλότητα: Όπου απαιτείται να δοκιμαστεί η απήχηση κάποιων πολιτικών και η επικοινωνία τους, κατάλληλη για «σύνθετα» θέματα.

3.3.4 Ερωτηματολόγια (e-surveys)

Περιγραφή: Δημιουργία δομημένων ερωτηματολογίων ανά θέμα από ειδικούς. Δυνατότητα συμμετοχής όλων επώνυμα ή ανώνυμα.

Πλεονεκτήματα: Δυνατότητα μαζικής συμμετοχής, δομημένη συζήτηση με μεγάλες ομάδες, δυνατότητα εύκολης εφαρμογής σε πολυγλωσσικό περιβάλλον, εύκολη και άμεση ανάλυση αποτελεσμάτων, μπορεί να δώσει διαχρονικά αποτελέσματα, μεγάλη ευελιξία.

Μειονεκτήματα: Οι ερωτήσεις και κυρίως οι πιθανές απαντήσεις επιλογής πρέπει να είναι σχετικά απλές, δεν ακούγονται όλες απαραίτητως οι πιθανές απόψεις, απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό στην διαμόρφωση των ερωτήσεων και ανάλυση στοιχείων, μερικός δεν εμπλέκει και άλλα μέσα.

Καταλληλότητα: Όπου απαιτείται ευρεία συμμετοχή πολιτών, για καθορισμό προτεραιοτήτων, για διαμόρφωση πολιτικών.

3.3.5 Μικρές on-line ομάδες συζήτησης (group forums)

Περιγραφή: Πρόσκληση σε όλους να δηλώσουν ενδιαφέρον, δημιουργία πολλών αλλά μικρών ομάδων (πχ. 100 ομάδες των 30 ατόμων), επώνυμη συμμετοχή, συζήτηση εντός ομάδων με κεντρική παροχή υποστηρικτικού υλικού, η κάθε ομάδα μπορεί να δει άλλες συζητήσεις αλλά όχι να συμμετάσχει.

Πλεονεκτήματα: Δεν αποκλείει κανέναν, δημιουργεί δεσμούς εμπιστοσύνης εντός ομάδος, δίνει την ευκαιρία για ουσιαστική συζήτηση, συνθέτει την δυναμική διαφορετικών ομάδων, καλή διαδικτυακή εφαρμογή.

Μειονεκτήματα: Δεν δημιουργεί αίσθημα ευρείας συμμετοχής, δυσκολία συντονισμού συζήτησης πολλών ομάδων, δυσκολία στη συνολική σύνθεση απόψεων.

Καταλληλότητα: Όπου χρειάζεται διερεύνηση απόψεων σε βάθος, όπου υπάρχει συμφωνία σε κοινή γενική ατζέντα.

3.3.6 Δημοψηφίσματα (referenda)

Περιγραφή: Καθορισμός ατζέντας θεμάτων με ψηφοφορία. Επιλογή πολιτικών με βάση προκαθορισμένες επιλογές.

Πλεονεκτήματα: Δυνατότητα μαζικής συμμετοχής, ευκολία ανάλυσης αποτελεσμάτων, ευελιξία, δυνατότητα συναίνεσης.

Μειονεκτήματα: Έλλειψη διαβουλευτικού στοιχείου, προϋποθέτει ενημερωμένους πολίτες.

Καταλληλότητα: Όπου προβλέπεται θεσμικά, για επίτευξη συναίνεσης σε ευρύ επίπεδο.

3.3.7 Συλλογή Υπογραφών (e-petitions)

Περιγραφή: Καθορισμός θεμάτων/ αιτημάτων από τους πολίτες προς συλλογή υπογραφών (ενεργή συμμετοχή). Επώνυμη ή ανώνυμη συμμετοχή. Αξιολόγηση των αιτημάτων με ικανοποιητικές υπογραφές από ειδικούς.

Πλεονεκτήματα: Δυνατότητα μαζικής συμμετοχής, ποικιλία απόψεων, δυνατότητα συναίνεσης.

Μειονεκτήματα: Έλλειψη διαβουλευτικού στοιχείου, προϋποθέτει ενημερωμένους και ενεργούς πολίτες.

Καταλληλότητα: Για ανάδειξη προβλημάτων, για επίτευξη συναίνεσης σε ευρύ επίπεδο, για καθορισμό προτεραιοτήτων, για διαμόρφωση πολιτικών.

3.3.8 Μοντέλο «χωνί» (funnel model)

Περιγραφή: Συγκέντρωση απόψεων με πολλαπλούς τρόπους. Διάλογος, συζήτηση, καταγραφή με φόρουμ, δημοψηφίσματα και άλλες μεθόδους, λήψη αποφάσεων με αντιπροσώπευση.

Πλεονεκτήματα: Όλοκληρωμένη συμμετοχή και διαβούλευση, αίσθημα ικανοποίησης πολιτών.

Μειονεκτήματα: σύνθετη διαδικασία που απαιτεί δέσμευση φορέα διαλόγου, απαιτεί σωστά δομημένη μεθοδολογία, απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό με εμπειρία σε μοντέλα ηλεκτρονικής συμμετοχής.

Καταλληλότητα: Για φορείς που έχουν υποδομή και πρόσβαση σε γνώση εργαλείων, για πιλοτικές εφαρμογές με στόχο την εξαγωγή πολύτιμων μαθημάτων.

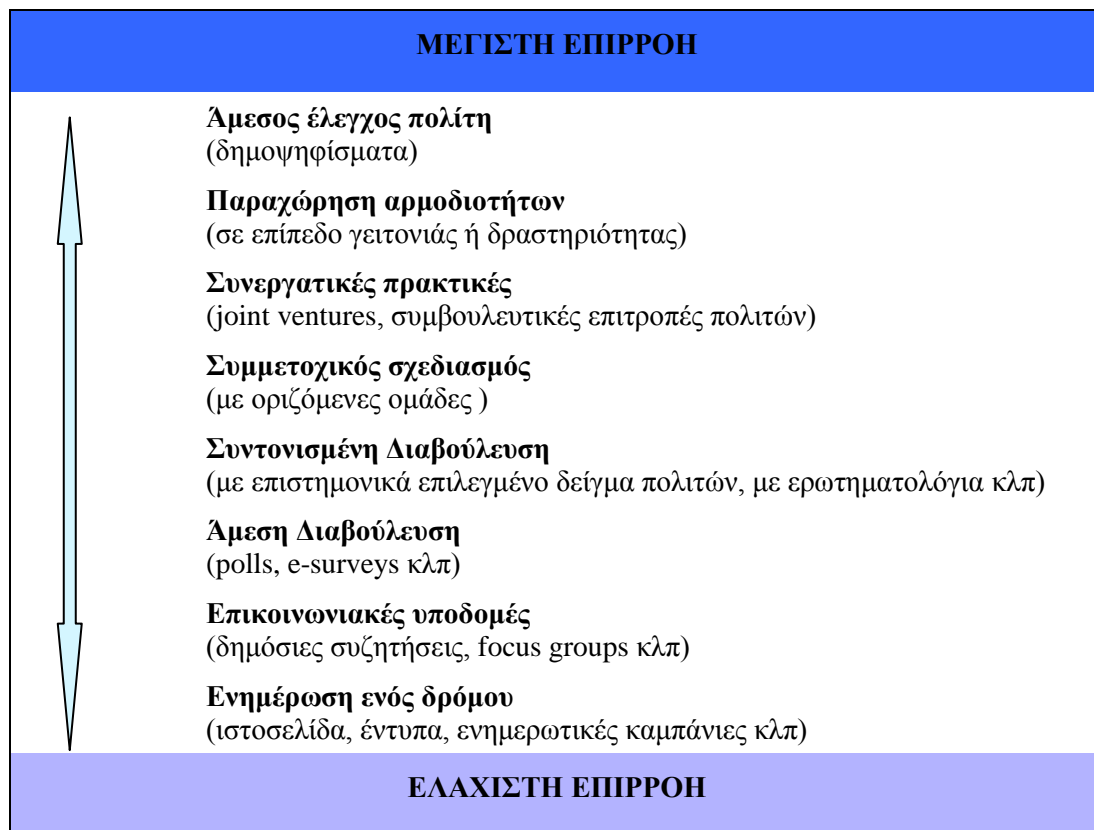
3.4 Βαθμός Επιρροής Διαδικασιών Ηλεκτρονικής Συμμετοχής

Με την ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικής συμμετοχής, η συμμετοχή του πολίτη στα κοινά μετασχηματίζεται από «αντιπροσωπευτική» σε «ατομική/ συλλογική» και από «παθητική» σε «διαδραστική». Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εγκαθίδρυση ενός κράτους που λογοδοτεί πιο άμεσα στους πολίτες και ενθαρρύνει την ουσιαστική συμμετοχή τους στα κοινά με τρόπο που δεν ήταν εφικτός μέχρι σήμερα, δηλαδή άμεσα και διαδραστικά.

Πίνακας 1: Σύγκριση των Παραδοσιακών Μέσων με τα Ηλεκτρονικά.

Χαρακτηριστικά Συμμετοχής	Παραδοσιακά Μέσα επικοινωνίας	Ηλεκτρονικά Μέσα (Τ.Π.Ε.)
Είδος	Αντιπροσωπευτική	Ατομική/συλλογική
Φύση	Παθητική/ απλή αντίδραση	Διαδραστική/ pro-active
Επίδραση	Έμμεση	Άμεση

Ειδικότερα, όσον αφορά στην συμμετοχή του πολίτη στην λήψη αποφάσεων από το Κράτος η εφαρμογή μεθόδων ηλεκτρονικής συμμετοχής έρχεται να συμπληρώσει και να ενδυναμώσει υπάρχουσες διαδικασίες και τρόπους εμπλοκής. Ο βαθμός επιρροής αυτών των διαδικασιών είναι διαφορετικός ανάλογα με την επιλεγμένη μέθοδο και είναι σημαντικό να αποτυπωθεί ο διαφορετικός βαθμός επιρροής που κάθε μία εμπεριέχει. Η ηλεκτρονική συμμετοχή δεν αποτελεί πανάκεια, αλλά έρχεται να διευκολύνει σημαντικά το χτίσιμο μίας στενότερης σχέσης μεταξύ του Κράτους και των πολιτών του, επιτυγχάνοντας σε κάποιες περιπτώσεις σημαντικό βαθμό επιρροής (impact) [8].

Σχήμα 2: Διαδικασίες Ηλεκτρονικής Συμμετοχής και ο Βαθμός Επιρροής τους.

3.5 Το Πρόβλημα της Ανάπτυξης Συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής

Το πρόβλημα της ανάπτυξης και ολοκλήρωσης Πληροφοριακών Συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής είναι από τη φύση του ιδιαίτερος συνθετικό, από τη στιγμή που συνδυάζει τεχνικές σχεδιασμού και υλοποίησης Πληροφοριακών Συστημάτων, χάραξης δημόσιας πολιτικής και ενσωμάτωσης αναπαράστασης γνώσης με τη βοήθεια των κατάλληλων οντολογιών.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα Συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής, διακρίνονται στο τεχνικό κομμάτι και στο κομμάτι της χάραξης πολιτικής, τα οποία όμως αλληλοεξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό. Είναι άλλωστε η σύνδεση αυτών των δύο όψεων του προβλήματος η οποία εν τέλει φαίνεται ότι θα κρίνει την αποτελεσματικότητα της Ηλεκτρονικής Συμμετοχής στη πράξη: η δυνατότητα των σύγχρονων, όλο και πιο ισχυρών τεχνολογικών μέσων να συντονιστούν μέσω μίας

κατάλληλης πολιτικής, η οποία θα καθορίζει τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων σε διαδικασίες ηλεκτρονικής διαβούλευσης.

Η τεχνολογική όψη του προβλήματος σε γενικές γραμμές - άξονες θα μπορούσε να συνοψιστεί στα εξής [8, 9]:

- Τεχνική αρχιτεκτονική και υποδομή: Υπάρχει πλήθος εργαλείων, λύσεων και μεθόδων που επηρεάζουν με διαφορετικό τρόπο τον τρόπο επικοινωνίας και συμμετοχής. Για παράδειγμα εφόσον επιλεγεί κάποιο εργαλείο το οποίο προσφέρει την δυνατότητα επικοινωνίας με «σύγχρονο» τρόπο (πχ chat rooms), αυτό είναι κατάλληλο για ανεπίσημη προσωπική επικοινωνία όχι όμως και για «σοβαρό» διάλογο. Αντίθετα ένα εργαλείο «ασύγχρονης» επικοινωνίας το οποίο δεν έχει χρονικό περιορισμό (πχ. e-mail; newsgroups; forums) είναι πολύ πιο κατάλληλος για κριτικό και εποικοδομητικό διάλογο.
- Συντονισμός εργαλείων ηλεκτρονικής συμμετοχής: Ένα εξίσου μεγάλο ζήτημα είναι ο συντονισμός των εργαλείων αυτών στη πράξη και η σύνδεσή τους με τα στάδια μίας διαδικασίας διαβούλευσης, τα επιχειρήματα που διατυπώνονται, τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους συμμετέχοντες και τη πληροφορία ή οποία βρίσκεται στη μορφή εγγράφων.
- Αξιοποίηση νέων καινοτόμων τεχνολογιών: Τεχνολογίες όπως η εξόρυξη κειμένου (Text Mining) μπορούν να συμβάλλουν στη ανάπτυξη νέων εργαλείων. Επιπλέον σημαντικό ρόλο αναμένεται να διαδραματίσει ο Σημασιολογικός Ιστός (Semantic Web) και η Μηχανική της Γνώσης (Knowledge Engineering). Όλες αυτές οι τεχνολογίες μπορούν δυνητικά να διευρύνουν το πεδίο της ηλεκτρονικής συμμετοχής εφόσον αξιοποιηθούν με τον κατάλληλο τρόπο.
- Διεπαφή συστήματος - χρήστη: Ο τρόπος εμφάνισης του συστήματος στο χρήστη αποτελεί μια πολύ κρίσιμη τεχνολογική παράμετρο καθώς επηρεάζει το κατά πόσο αυτό είναι λειτουργικό και εύχρηστο για τον χρήστη. Συνεπώς είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επιλέγονται αρχιτεκτονικές υλοποίησης οι οποίες είναι καταλληλότερες για την επίτευξη του σκοπού αυτού.
- Τρόπος οργάνωσης του ηλεκτρονικού διαλόγου: Όπως και στην περίπτωση του «φυσικού» διαλόγου, υπάρχουν πολλές διαφορετικές παράμετροι που υπεισέρχονται στον τρόπο οργάνωσης του ηλεκτρονικού διαλόγου. Οι πιο σημαντικές είναι:

- ❖ Προσωποποίηση-Ταυτοποίηση (Identification): Η ταυτοποίηση των χρηστών αποτελεί μία σημαντική παράμετρος που αποτελεί πεδίο αντιπαράθεσης διαφορετικών απόψεων. Η μία άποψη υποστηρίζει ότι η ανώνυμη συμμετοχή έχει θετική επίδραση δεδομένου ότι ο πολίτης νιώθει πιο ελεύθερος να εκφράσει τις πραγματικές του απόψεις και ιδέες, ενώ νιώθει και πιο ασφαλής σε περιπτώσεις που διακυβεύονται συμφέροντα του (πχ, είναι δημόσιος υπάλληλος ή εργαζόμενος σε εταιρία). Η αντίθετη άποψη υποστηρίζει ότι η επώνυμη συμμετοχή διασφαλίζει μεγαλύτερη υπευθυνότητα και σοβαρότητα στον διάλογο που αρμόζει ειδικά σε θέματα πολιτικού διαλόγου.
- ❖ Ελευθερία του λόγου & προσβασιμότητα: Αφορά σε περιορισμούς που τίθενται στην δυνατότητα πρόσβασης, τον αριθμό των συμμετεχόντων, στον διαθέσιμο χρόνο & χώρο για κάθε συμμετέχοντα. Είναι σημαντικό στον σχεδιασμό συστημάτων ηλεκτρονικής συμμετοχής να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη αυτές οι παράμετροι που μπορούν να επηρεάσουν τον πλούτο των απόψεων και την επίδραση της ηλεκτρονικής συμμετοχής.
- ❖ Συντονισμός συζήτησης (moderation): Οι ηλεκτρονικοί χώροι διαλόγου μπορούν να συντονίζονται ή να είναι «ελεύθεροι». Ο συντονιστής μπορεί να έχει έναν ή και περισσότερους ρόλους. Μπορεί να είναι «λογοκριτής», φιλτράροντας δηλαδή κακόβουλο ή απρεπές περιεχόμενο, να κατευθύνει δημιουργικά τον διάλογο, φροντίζοντας να είναι πάντα εντός θέματος, να δημιουργεί ενθουσιασμό για την συζήτηση, να φροντίζει να έχουν λόγο όλοι, να παρέχει επιπλέον πληροφόρηση, να συνθέτει σε τακτά χρονικά διαστήματα τα πεπραγμένα κλπ.

Αντίστοιχα, η όψη του προβλήματος σχετικά με τη χάραξη και εφαρμογή πολιτικής κινείται γύρω από τους παρακάτω άξονες [9]:

- Ποιες λειτουργικές απαιτήσεις πρέπει να ικανοποιούν τα Συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικά και εύχρηστα;
- Ποια θα είναι τα επίπεδα συμμετοχής του χρήστη σε μία διαδικασία διαβούλευσης και πως θα καθορίζεται η συμμετοχή αυτή με κάποιο επίσημο, συστηματικό τρόπο; Αυτό στη πράξη ισοδυναμεί με το καθορισμό της

σχετικής απώλεια της δύναμης των αντιπροσώπων σε όφελος της αμεσότητας της δημοκρατίας.

- Ποιος είναι ο κύκλος ζωής μίας διαδικασίας καθορισμού πολιτικής, δηλαδή σε τι στάδια και σε ποιες δραστηριότητες αντίστοιχα χωρίζεται; Σε ποιες από αυτές τις δραστηριότητες θα μπορούσε να συμμετέχει κάποιος κοινωνικός εταίρος και μέχρι ποιο βαθμό;
- Πως θα εξασφαλιστεί η πρόσβαση όλων με ίσους όρους, δεδομένων των κοινωνικών ανισοτήτων που υπάρχουν σε θέματα τεχνολογικών μέσων και δυνατότητας χρήσης τους; Πως θα οικοδομηθεί μία κοινωνική εμπιστοσύνη προς τις διαδικασίες αυτές και πως θα προσδιοριστεί η επίπτωσή τους;

Γίνεται λοιπόν φανερό από τα παραπάνω ότι η ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικής συμμετοχής αποτελεί ένα ζήτημα στο οποίο υπεισέρχονται παράμετροι που έχουν να κάνουν τόσο με τεχνολογικά όσο και με πολιτικά θέματα.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι ιδιαίτερα σημαντική θέση ανάμεσα στα συστήματα ηλεκτρονικής συμμετοχής καταλαμβάνουν τα συστήματα ηλεκτρονικής διαβούλευσης. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να αποσαφηνιστεί ακόμα περισσότερο το πλαίσιο ανάπτυξης των συστημάτων αυτών, στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα παρουσιαστούν κάποιες προσπάθειες προτυποποίησης της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης, τόσο σε διεθνές όσο σε εθνικό επίπεδο.

4 Προδιαγραφές Δημόσιας Διαβούλευσης

4.1 Γενικές Αρχές και Ελάχιστες Προδιαγραφές Διαβούλευσης από την Ε. Επιτροπή

Μια από τις πιο σημαντικές προσπάθειες για να καθοριστούν κάποιοι βασικοί κανόνες για την διεξαγωγή δημοσίων διαβουλεύσεων, πραγματοποιήθηκε με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου», το 2002. Με το έγγραφο αυτό η Ε. Επιτροπή θέτει τις γενικές αρχές και τις ελάχιστες προδιαγραφές που πρέπει να πληροί μια διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης [7].

4.1.1 Γενικές Αρχές Δημόσιας Διαβούλευσης

Σύμφωνα με την Ε. Επιτροπή η δημόσια διαβούλευση πρέπει να διέπεται από τις βασικές αρχές οι οποίες θα αναλυθούν παρακάτω.

1. Συμμετοχή

Η ποιότητα των πολιτικών εξαρτάται από την εξασφάλιση ευρείας συμμετοχής σε όλη την πορεία της πολιτικής - από την χάραξή της έως την εφαρμογή της.

2. Διαφάνεια και Λογοδοσία

Οι δημόσιες αρχές πρέπει να εργάζονται κατά τρόπο πιο διάφανο προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών προς αυτές. Οι διαδικασίες της διοίκησης και της χάραξης της πολιτικής πρέπει να είναι ορατές από τον εξωτερικό κόσμο προκειμένου να γίνουν κατανοητές και να είναι αξιόπιστες. Αυτό ισχύει κατά κύριο λόγο για τη διαδικασία διαβούλευσης η οποία λειτουργεί ως το αρχικό σημείο επαφής με τα συμφέροντα στην κοινωνία.

Συνεπώς, οι διαδικασίες διαβούλευσης που εφαρμόζονται από τις δημόσιες αρχές πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια τόσο για τους άμεσα συμμετέχοντες όσο και για το ευρύ κοινό. Πρέπει να διευκρινίζονται σαφώς:

- τα θέματα που εξετάζονται

- οι μηχανισμοί διαβούλευσης που χρησιμοποιούνται
- με ποιον πραγματοποιεί τη διαβούλευση και γιατί
- ποιοι παράγοντες επηρέασαν τις αποφάσεις κατά τη χάραξη της πολιτικής.

Εξυπακούεται ότι και τα ίδια τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να ενεργούν σε πλαίσιο διαφάνειας προκειμένου το κοινό να γνωρίζει τους φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία διαβούλευσης και τον τρόπο συμπεριφοράς τους.

Η διαφάνεια και η λογοδοσία αποτελούν σημαντικές αρχές που πρέπει να διέπουν τη συμπεριφορά των οργανώσεων όταν επιδιώκουν να συμβάλουν στην εκπόνηση των πολιτικών. Πρέπει να καθίσταται σαφές:

- ποια συμφέροντα εκπροσωπούν
- σε ποιο βαθμό γίνεται η εν λόγω εκπροσώπηση

3. Αποτελεσματικότητα

Για να είναι αποτελεσματική η διαβούλευση πρέπει να ξεκινήσει όσο το δυνατόν πιο έγκαιρα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θα συμμετάσχουν συνεπώς στην εκπόνηση της πολιτικής σε ένα στάδιο κατά το οποίο μπορούν ακόμη να επηρεάσουν τη διαμόρφωση των κύριων στόχων, των μεθόδων εφαρμογής, των δεικτών απόδοσης και ενδεχομένως, των αρχικών κατευθυντήριων γραμμών της εν λόγω πολιτικής. Η διαβούλευση ενδέχεται να χρειαστεί να πραγματοποιηθεί σε περισσότερα του ενός στάδια.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα είναι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας. Η μέθοδος και το εύρος της διενεργούμενης διαβούλευσης πρέπει πάντα να έχουν αναλογική σχέση με την επίπτωση της πρότασης που αποτελεί το αντικείμενο της διαβούλευσης, ενώ πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικοί περιορισμοί που συνδέονται με την πρόταση.

4. Συνοχή

Οι δημόσιες αρχές πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή και τη διαφάνεια κατά την διεξαγωγή των διαβουλεύσεων από τις υπηρεσίες τους. Οι διαδικασίες διαβούλευσης πρέπει να περιλαμβάνουν μηχανισμούς ανάδρασης, αξιολόγησης και ανάλυσης.

Οι ομάδες συμφερόντων πρέπει επίσης να διαθέτουν μηχανισμούς παρακολούθησης της διαδικασίας προκειμένου να εξάγουν χρήσιμα συμπεράσματα και να είναι σε θέση να διαπιστώσουν την αποτελεσματικότητα της συμμετοχής τους σε ένα σύστημα διαφανές ανοιχτό και υπεύθυνο.

4.1.2 Ελάχιστες Προδιαγραφές Δημόσιας Διαβούλευσης

Πέρα από τις αρχές οι οποίες αναφέρθηκαν παραπάνω, η Ε. Επιτροπή θέτει και μια σειρά από ελάχιστες προδιαγραφές για την διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης. Οι προδιαγραφές αυτές θα παρουσιαστούν παρακάτω.

1. Σαφής Προσδιορισμός του Περιεχομένου της Διαδικασίας Διαβούλευσης

Κάθε ανακοίνωση στο πλαίσιο της διαβούλευσης θα πρέπει να είναι σαφής και περιεκτική και να περιλαμβάνει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που διευκολύνουν τις απαντήσεις.

Οι πληροφορίες που παρέχονται στα έγγραφα στο πλαίσιο της δημοσιότητας και της διαβούλευσης πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Συνοπτική περιγραφή του πλαισίου, του πεδίου και των στόχων της διαβούλευσης περιλαμβανομένης περιγραφής των επιμέρους θεμάτων που πρόκειται να συζητηθούν ή εκείνων που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις δημόσιες αρχές.
- Αναλυτικές πληροφορίες για τις ακροάσεις, συνεδριάσεις ή διασκέψεις, όταν αυτό χρειάζεται.
- Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα με τα οποία μπορούν να έρθουν σε επαφή οι ενδιαφερόμενοι και σχετικά με τις προθεσμίες.
- Εξήγηση των διαδικασιών των δημοσίων αρχών όσον αφορά τις συνεισφορές, την αναμενόμενη ανάδραση και αναλυτική παρουσίαση των επομένων σταδίων επεξεργασίας της πολιτικής.
- Εάν δεν επισυνάπτονται, γίνεται αναφορά σε σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης (περιλαμβανομένων, ενδεχομένως, βοηθητικών εγγράφων των δημοσίων αρχών).

2. Ομάδες Στόχοι για τη Διαβούλευση

Όταν οι δημόσιες αρχές ορίζουν την(τις) ομάδα(-ες) στόχο(-ους) σε μια διαδικασία διαβούλευσης πρέπει να φροντίζουν ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Οι δημόσιες αρχές, προκειμένου να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση, θα πρέπει να φροντίσουν για τη δέουσα εκπροσώπηση των ακόλουθων μερών στη διαδικασία διαβούλευσης:

- εκείνων που επηρεάζονται από την πολιτική,
- εκείνων που συμμετέχουν στην εφαρμογή της εν λόγω πολιτικής και
- των φορέων που λόγω των διακηρυγμένων στόχων τους έχουν άμεσο ενδιαφέρον για την εν λόγω πολιτική.

Οι δημόσιες αρχές, κατά την επιλογή των σχετικών φορέων για τη διαβούλευση, θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- την ευρύτερη επίπτωση της πολιτικής αυτής σε άλλους τομείς πολιτικής,
- τις ανάγκες για συγκεκριμένη εμπειρία, εμπειρογνωμοσύνη ή τεχνικές γνώσεις όπου είναι απαραίτητες,
- την ανάγκη συμμετοχής των μη οργανωμένων συμφερόντων στη διαδικασία, όπου χρειάζεται,
- τις συνεισφορές των συμμετεχόντων σε προηγούμενες διαβουλεύσεις,
- την ανάγκη τήρησης ίσων αποστάσεων, όπου χρειάζεται, μεταξύ των αντιπροσώπων:
 - ❖ των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων
 - ❖ των μεγάλων και των μικρών οργανώσεων ή επιχειρήσεων
 - ❖ των ειδικών κατηγοριών (π.χ. εκκλησίες και θρησκευτικές κοινότητες) και των ειδικών ομάδων-στόχων (π.χ. γυναίκες, ηλικιωμένοι, άνεργοι ή εθνικές μειονότητες).

3. Δημοσιότητα

Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν επαρκή δημοσιότητα με στόχο την ευαισθητοποίηση και να προσαρμόζει τα μέσα επικοινωνίας της στις ανάγκες του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Χωρίς να αποκλείονται άλλα μέσα επικοινωνίας, οι

ανοιχτές δημόσιες διαβουλεύσεις πρέπει να φιλοξενούνται πάντα στο Διαδίκτυο και να προαναγγέλλονται σε προκαθορισμένο «ενιαίο σημείο πρόσβασης».

Για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ευρύτερο κοινό, πρέπει να δημιουργείται ενιαίο σημείο επαφής για τη διαβούλευση στο οποίο τα ενδιαφερόμενα μέρη θα μπορούν να βρουν πληροφορίες και σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης.

Θα ήταν ωστόσο χρήσιμο να διατηρηθούν παράλληλα εναλλακτικές λύσεις πιο παραδοσιακές σε σχέση με το Διαδίκτυο (π.χ. ανακοινώσεις στον τύπο, ταχυδρομικές αποστολές). Επιπλέον οι δημόσιες αρχές οφείλουν, στο μέτρο του δυνατού, να παρέχουν τα έγγραφα για τη διαβούλευση σε εναλλακτικές μορφές ώστε να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη δυνατότητα πρόσβασης σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

4. Προθεσμίες για τη Συμμετογή

Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει πάντα να προβλέπουν επαρκή χρόνο για το χρονικό προγραμματισμό και για την παραλαβή των απαντήσεων στις προσκλήσεις καθώς και των γραπτών συνεισφορών. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να φροντίζουν ώστε να παρέχεται προθεσμία τουλάχιστον 8 εβδομάδων για την παραλαβή των απαντήσεων στις γραπτές δημόσιες διαβουλεύσεις.

Ο βασικός κανόνας είναι να παρέχεται επαρκής χρόνος προετοιμασίας και προγραμματισμού στα άτομα που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις με τις δημόσιες αρχές. Κατά τον καθορισμό της χρονικής περιόδου της διαβούλευσης πρέπει να επιδιώκεται μια εύλογη ισορροπία μεταξύ της ανάγκης για επαρκείς συνεισφορές και την ανάγκη για ταχεία λήψη αποφάσεων. Σε επείγουσες περιπτώσεις ή στην περίπτωση που τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν ήδη αρκετές ευκαιρίες για να εκφράσουν τις απόψεις τους, η περίοδος μπορεί να συντομευθεί.

Αντίθετα, μπορεί να απαιτηθεί περίοδος διαβούλευσης μεγαλύτερη των οκτώ εβδομάδων προκειμένου να ληφθούν υπόψη:

- η ανάγκη των οργανώσεων να διαβουλεύονται με τα μέλη τους προκειμένου να καταλήξουν σε ενιαία άποψη,
- ορισμένα υφιστάμενα δεσμευτικά επίσημα έγγραφα,

- οι ιδιαιτερότητες μιας συγκεκριμένης πρότασης (π.χ. λόγω της πολυποικιλότητας των ενδιαφερομένων μερών ή της πολυπλοκότητας του διακυβευόμενου θέματος),
- οι βασικές περίοδοι διακοπών.

5. Βεβαίωση Παραλαβής και Ανάδραση

Θα πρέπει να παρέχεται βεβαίωση για την παραλαβή των συνεισφορών. Τα αποτελέσματα της ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης πρέπει να παρουσιάζονται σε ιστοσελίδες που συνδέονται με το ενιαίο σημείο πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

Ανάλογα με τον αριθμό των συνεισφορών που έχουν παραληφθεί και τους διαθέσιμους πόρους, η βεβαίωση παραλαβής μπορεί να λάβει τη μορφή:

- ατομικής απάντησης (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή απόδειξη παραλαβής), ή
- συλλογικής απάντησης (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή δημοσίευση στο ενιαίο σημείο πρόσβασης για τη διαβούλευση στο Διαδίκτυο).

Οι συνεισφορές πρέπει να αναλύονται προσεκτικά προκειμένου να διαπιστωθεί εάν και σε ποιο βαθμό οι γνώμες που έχουν διατυπωθεί μπορούν να ενταχθούν στις προτάσεις σχετικά με τις πολιτικές.

Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να παρέχουν επαρκή ανάδραση προς τα μέρη που έχουν απαντήσει και προς το ευρύ κοινό. Για το σκοπό αυτό, οι αιτιολογικές εκθέσεις που συνοδεύουν τις νομοθετικές προτάσεις των δημοσίων αρχών ή οι ανακοινώσεις μετά από τη διαδικασία διαβούλευσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα των εν λόγω διαβουλεύσεων, με διευκρινίσεις για τον τρόπο διεξαγωγής τους και για το πως έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα στην πρόταση.

Επιπλέον, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων που έχουν διεξαχθεί θα πρέπει να παρουσιάζονται συνοπτικά σε σχετικές εκθέσεις.

4.2 Ο Κώδικας Διεξαγωγής Διαβούλευσης του Ηνωμένου Βασιλείου

Εξίσου σημαντική είναι και η προσέγγιση του ζητήματος της δημόσιας διαβούλευσης από την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Ήδη από το 2004 θεσπίστηκε ο πρώτος Κώδικας Διεξαγωγής Διαβούλευσης ενώ το 2008 δημοσιεύτηκε η δεύτερη ανανεωμένη έκδοση του [6].

Για το Ηνωμένο Βασίλειο η δημόσια διαβούλευση αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο της διαδικασίας χάραξης πολιτικής, καθώς εκθέτει την προκαταρκτική ανάλυση πολιτικής στον δημόσιο έλεγχο και επιτρέπει την αναζήτηση πρόσθετων στοιχείων από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, ώστε να χρησιμοποιηθούν στην ανάπτυξη ή την εφαρμογή της πολιτικής.

Ο εν λόγω Κώδικας, τα βασικά σημεία του οποίου θα παρουσιαστούν στην συνέχεια, περιλαμβάνει επτά κριτήρια για την επιτυχή διεξαγωγή μιας δημόσιας διαβούλευσης καθώς και μια σειρά κανόνων τους οποίους πρέπει να ακολουθεί μια διαβούλευση ώστε να εκπληρώνει τα κριτήρια αυτά.

1. Πότε πρέπει να λαμβάνει χώρα η δημόσια διαβούλευση

Η δημόσια διαβούλευση πρέπει να προγραμματίζεται το συντομότερο δυνατό στο χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας χάραξης πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Η δημόσια διαβούλευση πρέπει να γίνεται σε ένα στάδιο όπου υπάρχει περιθώριο να επηρεάσει η παραγόμενη πολιτική και τα αποτελέσματα της.
- Είναι σημαντικό η διαβούλευση να πραγματοποιείται όταν οι δημόσιες αρχές είναι έτοιμες να θέσουν επαρκείς πληροφορίες στη διάθεση του κοινού, ώστε να καταστεί δυνατή η διενέργεια ενός αποτελεσματικού και τεκμηριωμένου διαλόγου για τα θέματα για τα οποία διεξάγεται η διαβούλευση.
- Δεν υπάρχει νόημα να διεξαχθεί δημόσια διαβούλευση, όταν τα πάντα έχουν ήδη διευθετηθεί.
- Σε πολλές περιπτώσεις η δημόσια διαβούλευση, πρέπει να λαμβάνει χώρα μετά την διεξαγωγή ενός άτυπου διαλόγου με τους ενδιαφερομένους ώστε να κατανοηθούν καλύτερα τα θέματα που πρέπει να τεθούν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης.

- Σε περιπτώσεις που ενδείκνυται η διεξαγωγή περισσότερων από μία δημόσιων διαβουλεύσεων για την χάραξη μιας πολιτικής, οι δημόσιες αρχές πρέπει να σταθμίζουν το διοικητικό βάρος που αναμένεται να προκαλέσει η διεξαγωγή διαδοχικών διαβουλεύσεων στους ενδιαφερόμενους και την ενδεχόμενη καθυστέρηση στην εφαρμογή της πολιτικής.
- Οι δημόσιες διαβουλεύσεις δεν πρέπει να διεξάγονται κατά τις περιόδους εκλογών εκτός εάν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις κατά τις οποίες η διεξαγωγή διαβούλευσης θεωρείται απολύτως απαραίτητη (για παράδειγμα, για την προστασία της δημόσιας υγείας).

2. Διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης

Η διαβούλευση θα πρέπει κανονικά να διαρκεί τουλάχιστον 12 εβδομάδες χωρίς να αποκλείεται ευρύτερο χρονοδιαγράμματα όπου αυτό είναι εφικτό και λογικό. Η διάρκεια αυτή συμβάλει στην ενίσχυση της ποιότητας των απαντήσεων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πολλές οργανώσεις πριν εκφράσουν την άποψη τους προς τις δημόσιες αρχές επιθυμούν να ζητήσουν τη γνώμη των ανθρώπων που εκπροσωπούν ή με τους οποίους συνεργάζονται, κάτι το οποίο είναι χρονοβόρο. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Σε περιπτώσεις όπου η διαδικασία διαβούλευσης πρόκειται να λάβει χώρα σε περίοδο κατά την οποία είναι δυσκολότερο για τους συμμετέχοντες να ανταποκριθούν (π.χ. θερινή περίοδος) ή εάν η πολιτική που εξετάζεται είναι ιδιαίτερα πολύπλοκη, θα πρέπει να εξεταστεί η σκοπιμότητα επιμήκυνσης του χρονικού διαστήματος της διαβούλευσης.
- Σε περιπτώσεις όπου τα χρονικά περιθώρια είναι στενά, όπως όταν πρόκειται για μέτρα έκτακτης ανάγκης, διεθνή ζητήματα ή όταν υφίστανται νομικά δεσμευτικές προθεσμίες ή όταν η διαβούλευση εντάσσεται σε ένα σταθερό χρονοδιάγραμμα όπως αυτό του κύκλου του προϋπολογισμού, η διάρκεια της διαβούλευσης μπορεί να είναι μικρότερη από 12 εβδομάδες. Όταν κρίνεται σκόπιμο αυτό, το έγγραφο διαβούλευσης θα πρέπει να περιγράφει με σαφήνεια τους λόγους μείωσης της διάρκειας διαβούλευσης.
- Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν τρόπους για τη δημοσιοποίηση των διαβουλεύσεων κατά την έναρξη της διαδικασίας ή αν είναι δυνατόν πριν από αυτή, έτσι ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να εκμεταλλευτούν όλη την περίοδο της διαβούλευσης για την προετοιμασία των απόψεων τους.

3. Σαφήνεια του πεδίου εφαρμογής και των επιπτώσεων

Τα έγγραφα διαβούλευσης θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από σαφήνεια σχετικά με τη διαδικασία διαβούλευσης, τις προτάσεις που περιλαμβάνουν, τα περιθώρια επίδρασης της διαβούλευσης στην υπό διαμόρφωση πολιτική και τα αναμενόμενα κόστη και οφέλη των προτάσεων. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Η διαδικασία διαβούλευσης πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένη. Πιο συγκεκριμένα πρέπει να γίνεται αναφορά στις ενέργειες που έχουν λάβει χώρα για την ανάπτυξη της πολιτικής πριν από τη διαβούλευση, στον τρόπο με τον οποίο θα διεξαχθεί η διαβούλευση και στα αναμενόμενα αποτελέσματα (στο μέτρο του δυνατού) μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης.
- Το πεδίο εφαρμογής της διαβούλευσης πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια. Ειδικότερα, πρέπει να γίνεται αναφορά τόσο στα περιθώρια που έχει η διαδικασία να επηρεάσει την ανάπτυξη της πολιτικής όσο και σε αυτά που έχουν ήδη αποφασιστεί και συνεπώς δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διαβούλευσης.
- Οι εκτιμήσεις του κόστους και του οφέλους των εξεταζόμενων πολιτικών επιλογών θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των διαβουλεύσεων. Επιπλέον θα πρέπει να δημοσιεύεται και Ανάλυση Κανονιστικών Επιπτώσεων. Η διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την Ανάλυση Επιπτώσεων μπορεί να προσφέρει μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και αναμένεται να οδηγήσει σε μια Δημόσια Διοίκηση η οποία θα λαμβάνει αποφάσεις βάσει συγκεκριμένων στοιχείων.
- Επιπλέον πρέπει να δίνεται έμφαση σε ερωτήσεις σχετικά με το ποιες ομάδες ή τομείς επηρεάζονται από την εν λόγω πολιτική, καθώς και για όλες τις ομάδες ή κλάδους (π.χ. μικρές επιχειρήσεις ή οργανισμοί του τριτογενή τομέα) που μπορεί να επηρεάζονται δυσανάλογα από τις προτάσεις που παρουσιάζονται στο έγγραφο διαβούλευσης.
- Τέλος, το θέμα, οι παραδοχές που έχουν κάνει οι δημόσιες αρχές και οι ερωτήσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από σαφήνεια. Πιο συγκεκριμένα η διαβούλευση πρέπει να περιλαμβάνει ένα μείγμα από ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις ενώ θεωρείται σημαντικό να προσφέρεται στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους για θέματα τα οποία δεν αναφέρονται ειδικά στις ερωτήσεις.

4. Προσβασιμότητα στην δημόσια διαβούλευση

Η δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να σχεδιάζεται ώστε να είναι προσβάσιμη και ξεκάθαρα στοχευμένη σε αυτούς τους ανθρώπους που η εφαρμογή της έχει ως σκοπό να φτάσει. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να εντοπίζονται στην αρχή της διαδικασίας, έτσι ώστε ο σχεδιασμός και η στόχευση της διαβούλευσης να είναι ανάλογη. Όταν είναι ανάγκη η διαβούλευση να απευθυνθεί σε ένα ευρύ ακροατήριο, μπορεί να απαιτηθεί η υιοθέτηση πολλών προσεγγίσεων.
- Το έγγραφο διαβούλευσης θα πρέπει να αναφέρει τους εναλλακτικούς τρόπους συμμετοχής στην διαβούλευση, τις μεθόδους εμπλοκής στην διαδικασία και τους λόγους για τους οποίους έχουν επιλεγεί τα συμπληρωματικά κανάλια.
- Τα έγγραφα διαβούλευσης πρέπει να είναι εύκολα στην κατανόηση, με γλώσσα περιεκτική, συγκρατημένη και χωρίς ορολογία. Η εφαρμογή των παραπάνω αναμένεται να συμβάλει στη μείωση των διοικητικών βαρών της διαβούλευσης.
- Η έγκαιρη διάδοση των εγγράφων διαβούλευσης είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της διαβούλευσης. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην επιλογή τρόπων ευαισθητοποίησης των δυνητικών συμμετεχόντων στη διαβούλευση και στην επιλογή μεθοδολογίας άντλησης απόψεων από σχετικούς τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας. Η χρήση των μέσων ενημέρωσης ή ειδικών εκδηλώσεων μπορεί επίσης να συμβάλει στην προώθηση των διαβουλεύσεων προς τις ενδιαφερόμενες ομάδες.
- Τα έγγραφα διαβούλευσης πρέπει να παράγονται σε εναλλακτικές εκδόσεις έτσι ώστε να απευθύνονται σε ευρύτερο κοινό, π.χ. έκδοση για νέους ανθρώπους, έκδοση Braille, ακουστική έκδοση, εκδόσεις σε άλλες γλώσσες κ.λπ..
- Οι δημόσιες αρχές πρέπει να συμπληρώνουν ένα τυποποιημένο πίνακα που περιέχει τις βασικές πληροφορίες των διαβουλεύσεων που διεξάγουν. Αυτό θα εξασφαλίσει αφενός ότι όλες οι βασικές πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες όταν ένας ενδιαφερόμενος έρθει για πρώτη φορά σε επαφή με ένα νέο έγγραφο διαβούλευσης και αφετέρου ότι αυτοί που συμμετέχουν πιο συχνά σε διαβουλεύσεις θα εξοικειωθούν με τη μορφή αυτή.

5. Το διοικητικό βάρος της δημόσιας διαβούλευσης

Η διατήρηση του διοικητικού βάρους της δημόσιας διαβούλευσης στο ελάχιστο είναι απαραίτητη έτσι ώστε να είναι αποτελεσματική και να προσελκύσει το κοινό στη διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Σε περίπτωση που οι δημόσιες αρχές έχουν αποκτήσει κάποιες πληροφορίες από το κοινό, θα πρέπει να εξετάζουν την δυνατότητα να επαναχρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές για την ενημέρωση της διαδικασίας χάραξης πολιτικών αντί να θέσουν τα ίδια ερωτήματα σε νέα διαβούλευση. Σε οποιαδήποτε νέα διαβούλευση χρησιμοποιούνται οι πληροφορίες αυτές πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια ο τρόπος απόκτησης τους έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να σχολιάσουν τις υφιστάμενες πληροφορίες ή να συνεισφέρουν επιπλέον στοιχεία.
- Οι δημόσιες αρχές πρέπει να εξετάζουν την δυνατότητα χρησιμοποίησης ήδη δημοσιευμένων πληροφοριών (έρευνες αγοράς, έρευνες, έγγραφα θέσης), για την ενημέρωση των διαβουλεύσεων και συνεπώς την μείωση του διοικητικού βάρους τους.
- Οι ομάδες διαβούλευσης που δραστηριοποιούνται σε δημόσιες αρχές που ενδιαφέρονται για συναφείς κλάδους, πρέπει να αναζητούν ευκαιρίες συνεργασίας, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί το διοικητικό βάρος των διαβουλεύσεων που απευθύνονται στις ίδιες ομάδες.
- Οι διαβουλεύσεις που επιτρέπουν την απευθείας online απάντηση των ερωτήσεων από τους συμμετέχοντες μπορεί να βοηθήσει στην μείωση των διοικητικών βαρών γι' αυτούς που συμμετέχουν κάνοντας χρήση των νέων τεχνολογιών. Η γραφειοκρατία όσον αφορά την ταυτοποίηση των χρηστών (π.χ. απόκτηση username και password) θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο.

6. Ανάδραση της δημόσιας διαβούλευσης

Οι απαντήσεις/ απόψεις που λαμβάνονται από την δημόσια διαβούλευση πρέπει να αναλύονται προσεκτικά. Μετά από τη διαβούλευση πρέπει να παρέχεται στους συμμετέχοντες σαφής ανάδραση σχετικά με την επίδραση της διαδικασίας στην υπό διαμόρφωση πολιτική. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Όλες οι απαντήσεις (τόσο οι γραπτές όσο και αυτές που λαμβάνονται μέσω άλλων καναλιών, όπως φόρουμ συζητήσεων, δημόσιες συνεδριάσεις κ.λπ.) πρέπει να εξετάζονται με προσοχή, έτσι ώστε η εμπειρογνομosύνη, οι εμπειρίες και οι απόψεις των ερωτηθέντων να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη μιας πιο αποτελεσματικής και αποδοτικής πολιτικής.
- Ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δίνεται στα αποδεικτικά στοιχεία που χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες για να στηρίξουν τα επιχειρήματά τους. Η ανάλυση των απαντήσεων της διαβούλευσης πρέπει να είναι πρωτίστως ποιοτική και όχι ποσοτική.
- Για να διασφαλιστεί η σωστή ανάλυση των απαντήσεων, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ποιους εκπροσωπούν οι διάφορες ομάδες/ οργανώσεις που μετέχουν και πως σχηματίστηκε η απάντηση που καταθέτουν στην διαβούλευση.
- Τα έγγραφα διαβούλευσης θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να δίνουν μια ένδειξη του πιθανού χρονοδιαγράμματος για την περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής. Σε περιπτώσεις που προκύπτουν σημαντικές αλλαγές στο χρονοδιάγραμμα, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για την κοινοποίηση των αλλαγών στους ενδιαφερόμενους.
- Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, οι δημόσιες αρχές πρέπει να παρέχουν μία σύνοψη του ποιοι συμμετείχαν στη διαβούλευση, καθώς και μια περίληψη των απόψεων που εκφράστηκαν σε κάθε ερώτηση. Επιπλέον πρέπει να παρέχεται μια σύνοψη όλων των άλλων σημαντικών παρατηρήσεων/ σχολίων.
- Η ανάδραση πρέπει να συσχετίζει τις αποφάσεις που ελήφθησαν με τις πληροφορίες που αντλήθηκαν από τη διαδικασία διαβούλευσης. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να δημοσιεύονται πριν ή παράλληλα με κάθε περαιτέρω δράση (π.χ. νομοθέτηση στο Κοινοβούλιο). Οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση πρέπει να ειδοποιούνται για τη δημοσίευση των εν λόγω πληροφοριών.

7. Ικανότητα διεξαγωγής δημόσιας διαβούλευσης

Οι υπηρεσιακοί παράγοντες οι οποίοι διενεργούν τις διαβουλεύσεις θα πρέπει να αναζητούν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η διαδικασία

διαβούλευσης πραγματοποιείται αποτελεσματικά και να μοιράζονται αυτά που έχουν μάθει από την εμπειρία. Πιο συγκεκριμένα τίθενται οι παρακάτω κανόνες:

- Κάθε δημόσια αρχή πρέπει να διορίσει Συντονιστή Διαβούλευσης. Ο Συντονιστής Διαβούλευσης πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα διαβούλευσης, ως το άτομο με το οποίο μπορεί να έρθει κάποιος σε επαφή για οποιαδήποτε απορία ή παράπονο σχετικά με τη διαδικασία διαβούλευσης.
- Για κάθε πολιτική υπό διαμόρφωση πρέπει να ορίζεται Υπεύθυνος Ανάπτυξης Πολιτικής. Ο Υπεύθυνος Ανάπτυξης Πολιτικής πρέπει να αναφέρεται στα έγγραφα διαβούλευσης, ως το άτομο με το οποίο μπορεί να έρθει κάποιος σε επαφή για οποιαδήποτε απορία σχετικά με το περιεχόμενο της διαβούλευσης.
- Οι ομάδες που είναι υπεύθυνες για την ανάπτυξη πολιτικής, όταν πρόκειται να διεξάγουν μια διαβούλευση θα πρέπει να ζητούν συμβουλές από τον Συντονιστή Διαβούλευσης από τα πρώτα στάδια του σχεδιασμού της.
- Οι δημόσιες αρχές πρέπει να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των διαβουλεύσεων που διεξάγουν.
- Ο Συντονιστής Διαβούλευσης είναι υπεύθυνος να μεταδίδει τη γνώση που αποκτάται από την διεξαγωγή των διαβουλεύσεων εντός και εκτός δημόσιας αρχής.

4.3 Η Ελληνική Προσπάθεια Τυποποίησης της Διαδικασίας Διαβούλευσης

Η πρώτη ελληνική προσπάθεια να οριοθετηθεί το πεδίο των δημόσιων διαβουλεύσεων έχει πραγματοποιηθεί από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.).

Η Ε.Ε.Τ.Τ. με την υπ' αριθμ. 375/10 απόφαση της 14/2/2006 θέσπισε ένα Κανονισμό, ο οποίος θέτει τις γενικές αρχές και τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία των δημοσίων διαβουλεύσεων που διενεργεί, σύμφωνα με τον νόμο 3431/2006 [13].

Η Ε.Ε.Τ.Τ. θεωρεί ότι η δημόσια διαβούλευση έχει ως σκοπό να δώσει την δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα μέρη να εκφράσουν τις απόψεις τους επί συγκεκριμένων ζητημάτων και μέτρων έτσι ώστε, να μπορεί να διαμορφώσει

ολοκληρωμένη άποψη για την αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Τα κυριότερα σημεία του κανονισμού αυτού παρουσιάζονται στην συνέχεια.

Σημείο 1: Γενικές αρχές

- Η δημόσια διαβούλευση διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αμεροληψίας της αντικειμενικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της τεχνολογικής ουδετερότητας.
- Η διατύπωση του κειμένου της διαβούλευσης γίνεται με τρόπο σαφή, κατανοητό και ορισμένο ως προς το καθορισμό των ενδιαφερομένων και άμεσα επηρεαζόμενων, από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, μερών.
- Η δημόσια διαβούλευση διεξάγεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να μπορούν να ενημερωθούν ως προς τη διενέργεια, το σκοπό, την έναρξη και τη διάρκεια αυτής.
- Η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης ακολουθείται σε κάθε περίπτωση πριν από την λήψη μέτρων που έχουν σημαντική επίπτωση στην αγορά.
- Η διαδικασία των διαβουλεύσεων αρχίζει είτε με πρωτοβουλία της Ε.Ε.Τ.Τ. είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων μερών το οποίο η Ε.Ε.Τ.Τ. εξετάζει υπό το πρίσμα των ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην αγορά των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δύναται να αποφασίσει τη διεξαγωγή ή όχι διαβούλευσης.
- Η Ε.Ε.Τ.Τ. λαμβάνει υπόψη τις απόψεις που διατυπώθηκαν στην εκάστοτε δημόσια διαβούλευση πριν καταλήξει στην υιοθέτηση αποφάσεων / μέτρων επί θεμάτων τα οποία εξετάστηκαν σε αυτήν.
- Σε κάθε περίπτωση, το κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης και οι σχετικές απαντήσεις των ενδιαφερομένων δεν δεσμεύουν την Ε.Ε.Τ.Τ. ως προς το περιεχόμενο της ρύθμισης που ενδέχεται να ακολουθήσει.

Σημείο 2: Δομή και Περιεχόμενο των κειμένων των Δημοσίων Διαβουλεύσεων

- Τα κείμενα της δημόσιας διαβούλευσης δύναται να έχουν ενδεικτικά την παρακάτω δομή:

- ❖ συνοπτική παράθεση του θεματικού αντικειμένου της δημόσιας διαβούλευσης,
 - ❖ στοιχεία / κατευθυντήριες οδηγίες για την ακολουθούμενη διαδικασία, όπως πληροφορίες σχετικές με το που θα αποστέλλονται οι απαντήσεις, προθεσμία κατάθεσης απαντήσεων, τρόπο υποβολής απόψεων και τυχόν περιορισμό ως προς την έκταση των απαντήσεων των ενδιαφερομένων,
 - ❖ κυρίως κείμενο
 - ❖ παραρτήματα και γλωσσάριο.
- Το κυρίως κείμενο της δημόσιας διαβούλευσης δύναται να περιέχει ιδίως:
- ❖ ανάλυση του σχετικού εθνικού και κοινοτικού νομικού πλαισίου,
 - ❖ περιγραφή ζητημάτων που αφορούν τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/και προτεινόμενα μέτρα,
 - ❖ την ακολουθούμενη διεθνή πρακτική επί παρομοίου θέματος,
 - ❖ σχέδιο απόφασης που σκοπεύει η Ε.Ε.Τ.Τ. να εκδώσει,
 - ❖ ειδικό ερωτηματολόγιο επί του οποίου οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να απαντήσουν και
 - ❖ εκτίμηση του κόστους και των ωφελειών της σκοπούμενης ρύθμισης ή μέτρου, μέσω σχετικών οικονομικών αναλύσεων.

Σημείο 3: Υποβολή απόψεων στη δημόσια διαβούλευση

- Οι απαντήσεις / απόψεις των ενδιαφερομένων υποβάλλονται στην Ελληνική γλώσσα μόνον επώνυμα και περιλαμβάνουν τα πλήρη στοιχεία του ενδιαφερομένου (όνομα και επώνυμο ή επωνυμία της επιχείρησης, διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο). Η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να ορίσει ότι οι απαντήσεις των ενδιαφερομένων μπορεί να υποβάλλονται και σε άλλη κοινοτική γλώσσα.
- Οι σχετικές απαντήσεις υποβάλλονται:
- ❖ σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, και
 - ❖ όπου ρητά προβλέπεται στο κείμενο δημόσιας διαβούλευσης.
- Οι απαντήσεις των ενδιαφερομένων καθώς και άλλες πληροφορίες ή στοιχεία που περιέχονται στην Ε.Ε.Τ.Τ. κατά την διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης, είναι αυστηρά εμπιστευτικές.

Σημείο 4: Διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης

- Πριν την ανακοίνωση διενέργειας δημόσιας διαβούλευσης η Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να πραγματοποιεί συναντήσεις με ενδιαφερόμενους προκειμένου να σχηματίσει πληρέστερη εικόνα του θεματικού αντικείμενου το οποίο τυχόν να αποτελέσει αντικείμενο της δημόσιας διαβούλευσης.
- Η Ε.Ε.Τ.Τ. μετά την έναρξη της διαβούλευσης, με σχετική ανακοίνωση η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της, δύναται να διοργανώσει ανοικτή συνάντηση, απευθύνοντας προς τούτο στα ενδιαφερόμενα μέρη σχετική πρόσκληση, για την παρουσίαση του αντικείμενου αυτής.
- Η διενέργεια δημόσιας διαβούλευσης προετοιμάζεται από την καθ' ύλην αρμόδια οργανική μονάδα της Ε.Ε.Τ.Τ., η οποία καταλήγει στη διατύπωση του κειμένου που τίθεται σε διαβούλευση.
- Η καθ' ύλην αρμόδια οργανική μονάδα της Ε.Ε.Τ.Τ., διασφαλίζει την εύρυθμη διεξαγωγή της διαβούλευσης και παρέχει διευκρινήσεις σε τυχόν ερωτήματα των ενδιαφερομένων μερών.
- Η Ολομέλεια της Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να συγκροτήσει ομάδα εργασίας ή επιτροπή, καλώντας και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την καλύτερη προετοιμασία και διεξαγωγή της δημόσιας διαβούλευσης.

Σημείο 5: Έναρξη δημόσιας διαβούλευσης

- Η Ε.Ε.Τ.Τ. δημοσιοποιεί το κείμενο κάθε δημόσιας διαβούλευσης σε κεντρικό ενιαίο σημείο πληροφόρησης στο δικτυακό της τόπο.
- Οι ενδιαφερόμενοι δύναται να προμηθεύονται και σε έντυπη μορφή το περιεχόμενο του κειμένου κάθε δημόσιας διαβούλευσης από την Ε.Ε.Τ.Τ..
- Η Ε.Ε.Τ.Τ. δημοσιεύει ανακοίνωση έναρξης της δημόσιας διαβούλευσης σε τρεις (3) τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας εκ των οποίων η μία οικονομική. Η ανακοίνωση περιέχει τουλάχιστον το θέμα της δημόσιας διαβούλευσης, την προθεσμία, τον τρόπο και τον τόπο υποβολής απαντήσεων / απόψεων.

Σημείο 6: Διάρκεια διεξαγωγής των διαβουλεύσεων

Η διάρκεια κάθε δημόσιας διαβούλευσης είναι κατ' αρχήν 30 μέρες.

- Η Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να ορίσει μεγαλύτερο ή μικρότερο χρονικό διάστημα ως διάρκεια μιας δημόσιας διαβούλευσης, τηρουμένων των διατάξεων του

ν.3431/2006, περί ελάχιστης διάρκειας ορισμένων διαβουλεύσεων, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως:

- ❖ την τυχόν επείγουσα ανάγκη για τη λήψη μέτρων επί συγκεκριμένων ζητημάτων αναφορικά με τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες,
 - ❖ την πολυπλοκότητα των θεμάτων που τίγονται στη δημόσια διαβούλευση,
 - ❖ την διενέργεια, προγενέστερα, διαβουλεύσεως για το ίδιο ή για ζήτημα σχετικό με το αντικείμενο της διαβούλευσης,
 - ❖ το συμβιβάσιμο με άλλες ταχθείσες προθεσμίες δράσης,
 - ❖ άλλες συνθήκες που επικρατούν κατά τη διενέργεια της δημόσιας διαβούλευσης και μπορούν να επηρεάσουν το χρόνο που απαιτείται από τους ενδιαφερόμενους φορείς για την αποστολή απαντήσεων στην εν λόγω δημόσια διαβούλευση.
- Ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Τ.Τ. δύναται να παρατείνει τη διάρκεια δημόσιας διαβούλευσης κατόπιν αιτημάτων των ενδιαφερομένων, τα οποία υποβάλλονται στην Ε.Ε.Τ.Τ., όπως ορίζεται στο κείμενο της διαβούλευσης, το αργότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν τη λήξη της ορισθείσας προθεσμίας αποστολής των σχετικών απαντήσεων.

Σημείο 7: Αποτελέσματα Δημόσιας Διαβούλευσης

- Η Ε.Ε.Τ.Τ. δημοσιεύει άμεσα μετά τη λήξη της διαβούλευσης, στην ιστοσελίδα της, αυτούσιες τις απαντήσεις των ενδιαφερομένων εν όλω ή εν μέρει.
- Η Ε.Ε.Τ.Τ. δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της τα αποτελέσματα καθώς και τα συμπεράσματά της από τη διαβούλευση όπως αυτά προκύπτουν από τις απαντήσεις των ενδιαφερομένων μερών το αργότερο εντός εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της δημόσιας διαβούλευσης.
- Η Ε.Ε.Τ.Τ. τηρεί ηλεκτρονικά κεντρικό σημείο πληροφόρησης στο οποίο παρατίθενται όλα τα κείμενα των δημοσίων διαβουλεύσεων, τα αποτελέσματα αυτών καθώς και τα συμπεράσματα της Ε.Ε.Τ.Τ. από τις διαβουλεύσεις, με εξαίρεση τις πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα.

5 Η Ελληνική Πλατφόρμα Δημόσιας Διαβούλευσης

5.1 Ο Διαδικτυακός Τόπος OpenGov

Η εφαρμογή ενός μοντέλου ανοιχτής διακυβέρνησης είναι αδιαμφισβήτητο ότι συμβάλλει στην αίσθηση πολιτικής αποτελεσματικότητας, μειώνει την αίσθηση αποξένωσης από τα κέντρα εξουσίας, καλλιεργεί το ενδιαφέρον για τα συλλογικά προβλήματα και συντελεί στη διαμόρφωση ενός ενεργού και ενημερωμένου πολίτη, με μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τις κυβερνητικές υποθέσεις. Εάν οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής συμμετοχής στη διαμόρφωση πολιτικών και στη λήψη αποφάσεων, είναι πολύ πιθανό να αντιληφθούν τη σημασία της και να συμμετάσχουν στο πολιτικό γίγνεσθαι [18].

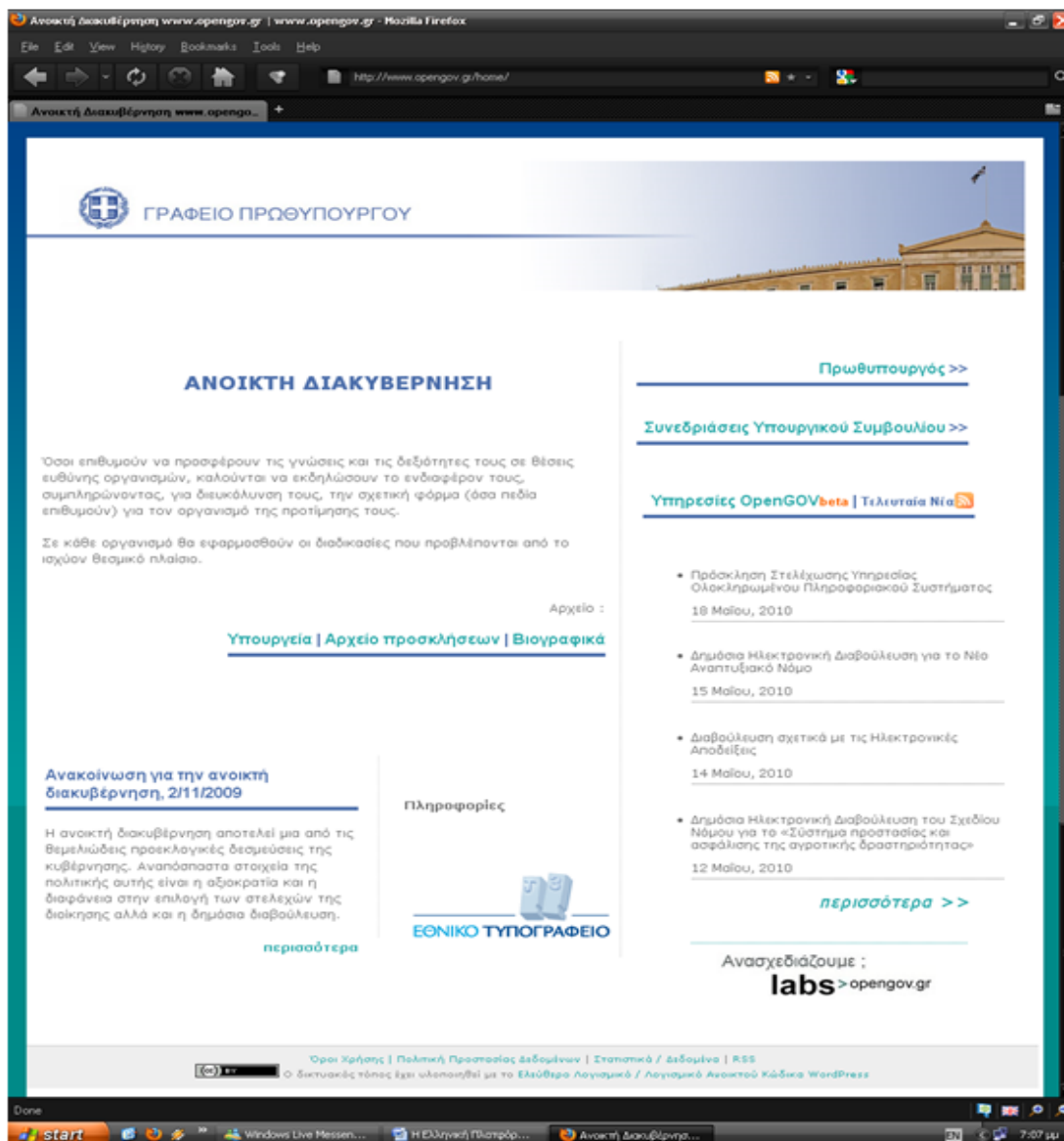
Στο διαδίκτυο οι ενεργοί πολίτες έχουν βρει ένα εύχρηστο εργαλείο για την ενημέρωσή τους, για την οργάνωση των κινητοποιήσεών τους και τον έλεγχο της πολιτικής. Ουσιαστικά, με την εμφάνιση του ιστού, για πρώτη φορά στη σύγχρονη δημόσια σφαίρα, έχουμε τη δυνατότητα συμμετοχής των πολιτών στον δημόσιο διάλογο.

Η ελληνική προσπάθεια για υιοθέτηση του νέου υφους διακυβέρνησης ξεκίνησε στις 6 Οκτωβρίου 2009 με την δημιουργία του δημόσιου διαδικτυακού τόπου OpenGov (Εικόνα 1). Η δημιουργία του, αποτέλεσε μια πρωτοβουλία πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα καθώς, για πρώτη φορά, προσφέρθηκε μια δημόσια ηλεκτρονική υπηρεσία πολιτικής συμμετοχής η οποία επιτρέπει στους πολίτες να ενεργοποιούνται σε διαβουλευτικές διαδικασίες.

Το OpenGov συνιστά από μόνο του μία καινοτομία που βρίσκεται σε ρήξη με την υπάρχουσα παρουσία του Κράτους στο διαδίκτυο. Με άλλα λόγια, πρόκειται για καινοτόμα χρήση του ανοιχτού δικτύου η οποία διαφοροποιείται από τη χρήση του διαδικτύου από τον υπόλοιπο κρατικό μηχανισμό [16].

Αναπόσπαστα στοιχεία της πολιτικής αυτής είναι η αξιοκρατία και η διαφάνεια στην επιλογή των στελεχών της διοίκησης αλλά και η δημόσια διαβούλευση. Οι

διαδικασίες αυτές είναι πρωτόγνωρες στην χώρα μας, για τον λόγο αυτό χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια για να καθιερωθούν και να οργανωθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Εικόνα 1: Ο Διαδικτυακός Τόπος OpenGov.

Ο διαδικτυακός τόπος OpenGov στοχεύει:

- Να καλλιεργήσει μια νοοτροπία δημοκρατικής συμμετοχής.
- Να αξιολογήσει και να ανταποκριθεί στις ανάγκες και προτιμήσεις των πολιτών με τρόπο ισορροπημένο.
- Να ενθαρρύνει την συμμετοχή πολιτών που χρησιμοποιούν ή έχουν ανάγκη από τις υπηρεσίες του.

- Να ανοίξει ένα ουσιαστικό διάλογο με τους πολίτες για θέματα χάραξης πολιτικής του Κράτους.
- Να αυξήσει την συμμετοχή των πολιτών σε διαδικασίες όπως οι εκλογές.
- Να δημιουργήσει συνθήκες στήριξης του Κράτους από τους κοινωνικούς φορείς αλλά και το προσωπικό που στελεχώνει τις διάφορες υπηρεσίες του.
- Τέλος, να συμβάλλει στην εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς διακυβέρνησης και στη διαφάνεια.

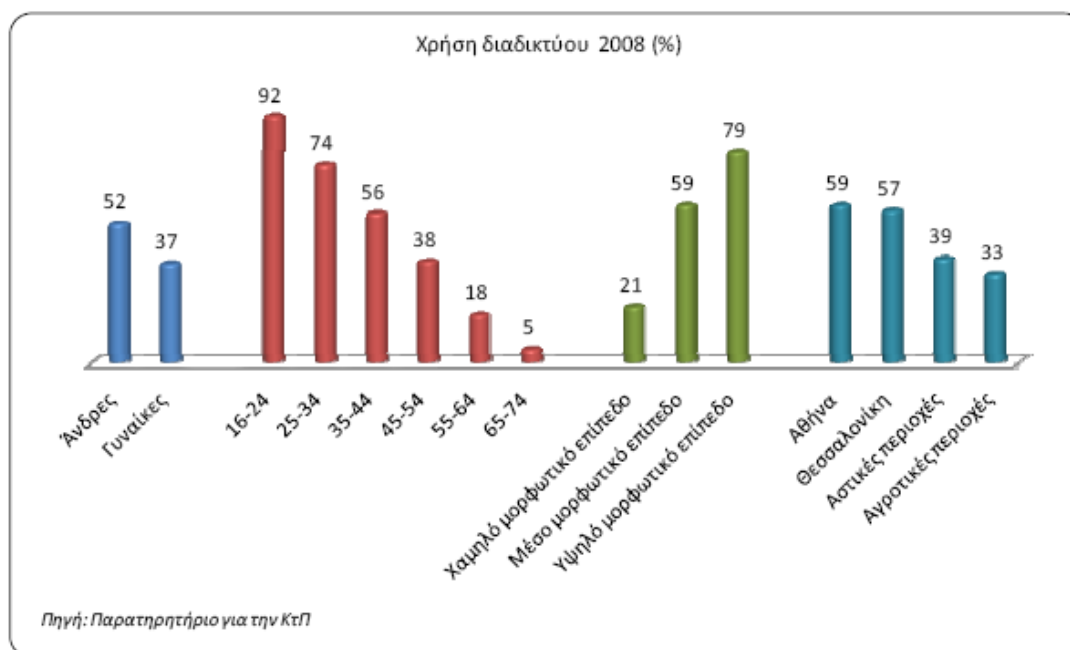
Για την τεχνική υλοποίηση του διαδικτυακού τύπου OpenGov έχει χρησιμοποιηθεί ελεύθερο λογισμικό/ λογισμικού ανοιχτού κώδικα στην πλατφόρμα WordPress. Ο ιστοχώρος λειτουργεί παραγωγικά υπό την επιμέλεια της ομάδας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών του Γραφείου του Πρωθυπουργού. Η λειτουργία του OpenGov διέπεται από τους όρους χρήσης των υπηρεσιών και την πολιτική προστασίας δεδομένων που έχει αναρτηθεί στην κεντρική ιστοσελίδα του ιστοχώρου. Σχετικά με τη διάθεση πληροφοριακού περιεχομένου απευθείας από τις ιστοσελίδες του ιστοχώρου και με τεχνολογία αναδιανομής ψηφιακού περιεχομένου (RSS) έχουν υιοθετηθεί οι όροι της άδειας Creative Commons Αναφορά Προέλευσης (CC BY v.3.0) .

5.2 Το Περιβάλλον Ανάπτυξης του Διαδικτυακού Τύπου OpenGov

5.2.1 Το «ψηφιακό προφίλ» των Ελλήνων

Το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (Κ.τ.Π.), βάσει της μέτρησης των δεικτών του σχεδίου δράσης i2010 για το 2008, ανέλυσε και αξιολόγησε τη χρήση των νέων τεχνολογιών ανά φύλο, ηλικία, και περιφέρεια, διαμορφώνοντας το προφίλ των Ελλήνων χρηστών [14].

Από την έρευνα αυτή προκύπτει ότι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το διαδίκτυο έχουν ενταχθεί δυναμικά στην καθημερινή ζωή των Ελλήνων. Συγκεκριμένα, ο μισός πληθυσμός της χώρας (51%) χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό υπολογιστή, ενώ το 44% των Ελλήνων έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο, ανεξαρτήτως αν διαθέτουν προσωπική σύνδεση ή όχι.

Εικόνα 2: Χρήση διαδικτύου το 2008.

Το 2008 σημειώνεται η μεγαλύτερη άνοδος στη χρήση του διαδικτύου σε σχέση με τα προηγούμενα έτη ενώ, εκτός από την αυξητική τάση, σημειώνεται και εντατικοποίηση ως προς τη συχνότητα χρήσης. Συγκεκριμένα, το 39% των Ελλήνων συνδέονται στο διαδίκτυο τουλάχιστον μια φορά το τρίμηνο, ενώ το 34% συνδέεται σε εβδομαδιαία βάση.

Σε 4 από τα 10 ελληνικά νοικοκυριά συναντάται σύνδεση στο διαδίκτυο. Κύριο λόγο μη κατοχής σύνδεσης στο σπίτι αποτελεί η αντίληψη ότι το περιεχόμενο του διαδικτύου θεωρείται επιζήμιο, και ακολουθεί η έλλειψη δεξιοτήτων για τη χρήση του, η οποία μάλιστα γίνεται εντονότερη όσο αυξάνεται και η ηλικία των ατόμων.

Τέλος, παράλληλα με τις «παραδοσιακές» δραστηριότητες στο διαδίκτυο, οι Έλληνες φαίνεται να στρέφονται πλέον και να αξιοποιούν τις νέες δυνατότητες επικοινωνίας και ψυχαγωγίας που προσφέρονται ηλεκτρονικά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το 45% περίπου των τακτικών χρηστών διαβάζουν ηλεκτρονικές εφημερίδες και περιοδικά, ακούνε ραδιόφωνο και παρακολουθούν τηλεόραση μέσω του διαδικτύου. Ωστόσο, δραστηριότητες όπως η ηλεκτρονική τραπεζική συγκεντρώνουν πολύ χαμηλά ποσοστά (12%), έναντι πολύ υψηλότερων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (47%),

ενδεικτικά της έλλειψης εμπιστοσύνης των Ελλήνων χρηστών στο διαδίκτυο σχετικά με την ασφάλεια των συναλλαγών.

5.2.2 Το ψηφιακό χάσμα και η βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα

Το ψηφιακό χάσμα, ειδικά σε σχέση με τις κοινωνικά ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, επηρεάζει τη συνοχή και την ευημερία στην Ευρώπη και την Ελλάδα. Η αδυναμία πρόσβασης και χρήσης των Τ.Π.Ε. αποτελεί ολοένα και περισσότερο σημαντική μορφή κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η ηλεκτρονική ενσωμάτωση πρέπει να αποτελεί κεντρική παράμετρο των πολιτικών επιλογών των επόμενων χρόνων στην Ελλάδα, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων σχετικά με την «Κοινωνία της Γνώσης».

Η ηλεκτρονική ενσωμάτωση των πολιτών είναι αναγκαία για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης, διότι εξασφαλίζει την ισότητα στην κοινωνία της γνώσης. Επομένως, είναι σημαντικό κάθε πολίτης που το επιθυμεί να έχει τη δυνατότητα πλήρους συμμετοχής στο ψηφιακό γίγνεσθαι, ανεξάρτητα από τα όποια ατομικά ή κοινωνικά μειονεκτήματά του.

Αποδεικνύεται ότι η υστέρηση στη χρήση του διαδικτύου οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων. Όσο περισσότερο εξαπλώνονται οι χρήσεις των Τ.Π.Ε. και υπηρεσιών Τ.Π.Ε., τόσο λιγότερο καταφέρνουν ορισμένα άτομα να ακολουθήσουν τις σχετικές εξελίξεις, κυρίως όσοι δεν αποτελούν μέρος του παραγωγικού δυναμικού ή έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, οι γυναίκες, οι διαμένοντες σε αγροτικές περιοχές, οι μεσήλικες και οι ηλικιωμένοι [15].

Σε περιφερειακό επίπεδο, σημαντικές αποκλίσεις παρουσιάζονται μεταξύ των μεγάλων αστικών και των αγροτικών περιοχών. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του Παρατηρητηρίου για την Κ.τ.Π., ανοδική τάση στη χρήση Η/Υ και διαδικτύου σημειώνεται το 2008 στο σύνολο σχεδόν των Περιφερειών της χώρας. Με αναφορά στους τακτικούς χρήστες του διαδικτύου, τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στις Περιφέρειες Αττικής (57%), Νοτίου Αιγαίου (47,2%) και Κρήτης

(43,8%) και τα χαμηλότερα ποσοστά στις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου και Θεσσαλίας, οι οποίες υπολείπονται κατά 10 και πλέον ποσοστιαίες μονάδες του μέσου όρου της επικράτειας (39%) [14].

Ως προς την πρόοδο που έχει συντελεστεί, οι μισές και πλέον Περιφέρειες της χώρας έχουν υπερδιπλασιάσει μέσα στην περίοδο 2005 – 2008 το πλήθος των τακτικών χρηστών του διαδικτύου, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις όπου γίνεται λόγος για τριπλασιασμό των χρηστών (Βόρειο Αιγαίο, Πελοπόννησος). Επιπλέον, ιδιαίτερα ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι κατά την εν λόγω περίοδο, οι αγροτικές περιοχές εμφανίζουν τους μεγαλύτερους ρυθμούς αύξησης, τόσο στη χρήση του Η/Υ όσο και του διαδικτύου.

Όσον αφορά στο ψηφιακό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών, αυτό συνεχίζει να υφίσταται. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου για την Κ.τ.Π., το ποσοστό ανδρών και γυναικών που έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο διαμορφώνεται στο 52% και 37% αντίστοιχα [14].

Σύμφωνα με την έρευνα, το ψηφιακό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών μειώνεται όσο υψηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο των ατόμων και όσο πιο μικρή είναι η ηλικία τους. Σημαντικό μέρος του χάσματος μεταξύ των δύο φύλων οφείλεται στο μικρότερο βαθμό ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας σε σχέση με τους άνδρες.

Ιδιαίτερα θετικό είναι το γεγονός ότι στις νεαρότερες ηλικίες έχει επέλθει σύγκλιση μεταξύ των ανδρών και γυναικών, με 9 στα 10 νεαρά άτομα να είναι χρήστες του διαδικτύου.

Εξίσου εμφανές είναι και το «ψηφιακό χάσμα των γενεών». Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας του Παρατηρητηρίου για την Κ.τ.Π., παρατηρούνται μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων ηλικιακών ομάδων ως προς τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

Πηγή: Παρατηρητήριο για την ΚτΠ

Εικόνα 3: Χρήση των νέων τεχνολογιών μεταξύ των διάφορων ηλικιακών ομάδων.

Όπως φαίνεται από την παραπάνω εικόνα (Εικόνα 3), η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής κυμαίνεται σε πολύ υψηλά επίπεδα στους νέους 16-24, ενώ όσο αυξάνεται η ηλικία των ατόμων, μειώνεται ο βαθμός εξοικείωσής τους με τις νέες τεχνολογίες. Θετικό είναι το γεγονός ότι σημειώθηκε σημαντική αύξηση των ποσοστών χρήσης στο διάστημα 2005-2008, η οποία είναι ιδιαίτερα έντονη στις ηλικιακές κατηγορίες 25- 34 και 35-44.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι το αποτέλεσμα που φέρνει τους χρήστες ηλικιών 55-64 δεύτερους σε ανάγνωση ιστολογίων (blogs), με ποσοστό 33,9% μετά τους νέους 16-24 (37%).

Η ηλεκτρονική ενσωμάτωση αυτών των ειδικών ομάδων του πληθυσμού, που αναφέρθηκαν παραπάνω, απαιτεί παρακολούθηση, σχεδιασμό και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων. Η βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού των πολιτών είναι κατά την άποψη του Παρατηρητηρίου για την Κ.τ.Π. η πλέον επιτακτική και απαραίτητη προϋπόθεση για την περιφερειακή ανάπτυξη και την αξιοποίηση των υπό υλοποίηση ή υπό σχεδιασμό ευρυζωνικών υποδομών στην Ελλάδα.

5.3 Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Διαδικτυακού Τύπου OpenGov

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του διαδικτυακού τύπου OpenGov είναι οι παρακάτω:

1. **Υπηρεσία Διαβούλευσης:** Η υπηρεσία αυτή αφορά τη δημιουργία και τη συμβουλευτική υποστήριξη μιας πλατφόρμας διαβούλευσης, προκειμένου τα σχέδια πράξεων και αποφάσεων της Κυβέρνησης να τίθενται σε ηλεκτρονική διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους πολίτες και φορείς. Οι διαβουλεύσεις είναι θεματικά διαρθρωμένες κατά αρμόδιο Υπουργείο.
2. **Υπηρεσία Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος Στελέχωσης Φορέων:** Μέσω της υπηρεσίας αυτής δίνεται η δυνατότητα σε κάθε πολίτη να εκδηλώσει ενδιαφέρον για την κατάληψη κυβερνητικών θέσεων στον κρατικό μηχανισμό.
3. **Υπηρεσία Δημοσιοποίησης Συνεδριάσεων Υπουργικού Συμβουλίου:** Μέσω αυτής της υπηρεσίας δίνεται η δυνατότητα μέσω streaming να μεταδίδονται απευθείας συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή σημαντικό μέρος αυτών. Η διαχείριση των μεταδόσεων πραγματοποιείται από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Δ.Ε.Τ.) μέσω της υπηρεσίας «Ψηφιακή τηλεόραση για την Ακαδημαϊκή κοινότητα» η οποία δίνει την δυνατότητα αναμετάδοσης ψηφιακών, επίγειων και διαδικτυακών καναλιών. Πιο συγκεκριμένα την ώρα της απευθείας μετάδοσης της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου παράγεται ο κώδικας html για ενσωμάτωση της μετάδοσης σε ιστολόγιο ή σε άλλο δικτυακό τόπο. Εκτός των απευθείας μεταδόσεων στο OpenGov φιλοξενείται και αρχείο παλαιότερων συνεδριάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου τα οποία είναι διαθέσιμα μέσω του YouTube.
4. **Υπηρεσία Ανασχεδιασμού Κυβερνητικών Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών:** Μέσω της υπηρεσίας αυτής δίνεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενους πολίτες, στελέχη δημοσίων οργανισμών και υπηρεσιών, προγραμματιστές και σχεδιαστές να προτείνουν τρόπους με τους οποίους οι κυβερνητικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες μπορούν να γίνουν πιο φιλικές, πιο εύχρηστες, πιο προσβάσιμες και πάνω απ'όλα πιο χρήσιμες για τους πολίτες. Πιο συγκεκριμένα, σε πρώτη φάση ζητήθηκαν προτάσεις για τον ανασχεδιασμό του διαδικτυακού τύπου OpenGov, των κρατικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών

και των κυβερνητικών διαδικτυακών τόπων. Στην συνέχεια, στην δεύτερη φάση κατάθεσης προτάσεων, δόθηκε έμφαση στην αναδιοργάνωση ηλεκτρονικών υπηρεσιών στους τομείς του περιβάλλοντος, της υγείας, του τουρισμού και της αγροτικής ανάπτυξης.

5. **Υπηρεσία RSS (Really Simple Syndication):** Η «τροφοδοσία» RSS επιτρέπει στους χρήστες να γνωρίζουν πότε ανανεώθηκε το περιεχόμενο του διαδικτυακού τόπου OpenGov χωρίς να χρειάζεται η επίσκεψή του. Συγκεκριμένα, το RSS είναι ένα format ανταλλαγής περιεχομένου βασισμένο στη γλώσσα XML. Κάθε κανάλι RSS αποτελείται από μία λίστα στοιχείων που περιέχουν έναν τίτλο καθώς και το σύνδεσμο προς την αντίστοιχη ιστοσελίδα.

Η παρούσα εργασία επικεντρώθηκε στην μελέτη της Υπηρεσίας Διαβούλευσης, η οποία θα παρουσιαστεί λεπτομερώς στις επόμενες παραγράφους.

5.4 Η Διεπαφή Χρήστη της Πλατφόρμας Δημόσιας Διαβούλευσης

Η μορφή με την οποία εμφανίζεται στον χρήστη μια τυπική διαβούλευση φαίνεται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 4).

Εικόνα 4: Τυπική μορφή δημόσιας διαβούλευσης στην πλατφόρμα OpenGov.

Μέσω της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης, ο χρήστης έχει την δυνατότητα να πλοηγηθεί:

- Στο εισαγωγικό κείμενο διαβούλευσης
- Στο κείμενο ολοκλήρωσης της διαβούλευσης
- Στις επιμέρους θεματικές ενότητες της διαβούλευσης
- Σε χρήσιμους σύνδεσμους
- Σε υλικό σχετικό με την διαβούλευση
- Σε όλα τα σχόλια που έχουν υποβληθεί κατά την διάρκεια της διαβούλευσης

- Στα τελευταία σχόλια
- Σε άλλες διαβουλεύσεις του ίδιου φορέα

Εκτός από τα παραπάνω είναι διαθέσιμα για τον χρήστη στοιχεία όπως ο αριθμός σχολίων που έχουν κατατεθεί ανά θεματική ενότητα της διαβούλευσης καθώς και ο συνολικός αριθμός σχολίων που έχουν υποβληθεί σε ένα φορέα για όλες τις διαβουλεύσεις που έχει διεξάγει.

Επιπλέον σε περίπτωση που η διαβούλευση βρίσκεται σε εξέλιξη υπάρχει η δυνατότητα υποβολής σχολίων (Εικόνα 5).

Εικόνα 5: Φόρμα υποβολής σχολίων στην πλατφόρμα OpenGov.

Λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών, από τα μέσα Μαΐου του 2010, σταδιακά όλοι οι φορείς που χρησιμοποιούν την υπηρεσία διαβούλευσης της πλατφόρμας OpenGov πραγματοποίησαν μετάπτωση των διαβουλεύσεων στη νέα διεπαφή συστήματος - χρήστη που παρουσιάζεται παρακάτω.

Αρχική
Πρωθυπουργός της Ελλάδας
Ανοικτή Διακυβέρνηση
Δικτυακός Τόπος Υπουργείου
Αυξομείωση Γραμματοσειράς: A A A

Όλες οι Διαβουλεύσεις
Άνοιχτές σε Σχολιασμό
Πρός Επεξεργασία
Ολοκληρωμένες

Φάσεις Υλοποίησης Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Διαβούλευση για τις φάσεις υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης

Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με τη συνεργασία του γραφείου του Πρωθυπουργού και μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης από την ΓΓΕ, ανέλαβε το σχεδιασμό του έργου της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, στο πλαίσιο εφαρμογής του Επικερφαιακού Σχεδίου Μηχανοργάνωσης της ΓΓΚΑ και της προγραμματικής συμφωνίας που έχει υπογράψει με την ΚτΠ ΑΕ. Τα έργα αφορούν σε δράσεις τεχνολογικού και επιχειρησιακού επιπέδου (έργα ΤΠΕ και κατάλληλες οργανωτικές, θεσμικές και νομοθετικές παρεμβάσεις) οι οποίες στοχεύουν στη βελτίωση της λειτουργικότητας των ασφαλιστικών ταμείων, στην περιστολή των δαπανών και στη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται στους Έλληνες πολίτες. Η εισαγωγή της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης, πέρα από τα προφανή οφέλη που θα επιφέρει λόγω της αντιμετώπισης χρόνιων σημαντικών θεμάτων που αφορούν στους πολίτες (μεγάλες αναμονές, πολλαπλές επισκέψεις, άσκοπες δαπάνες, λάθη στις συνταγές, ασαφείς οδηγίες λήψης φαρμάκων), επαγγελματίες (ιατροί και φαρμακοποιοί), μόνιτες εργασίας, πιέσεις από τους ασθενείς, αντιδραστικές πρακτικές), δημόσιους οργανισμούς στην άσκηση των καθηκόντων τους (αύξηση της γραφειοκρατίας, έλλειψη διαφάνειας, φαινόμενα διαφθοράς, έλλειψη δεδομένων και [...])

[Περισσότερα >](#)

Η Αλλαγή του Ασφαλιστικού Συστήματος

Δημόσια Διαβούλευση : Βασικοί άξονες και οι κεντρικές ιδέες γύρω από τις οποίες θα δομηθούν οι συγκεκριμένες διατάξεις του ασφαλιστικού νομοσχεδίου

Σήμερα κατατίθενται σε δημόσια διαβούλευση οι βασικοί άξονες και οι κεντρικές ιδέες γύρω από τις οποίες θα δομηθούν οι συγκεκριμένες διατάξεις του ασφαλιστικού νομοσχεδίου που ετοιμάζει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι άξονες αυτοί εκφράζουν στηρίζονται στο πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ το οποίο ενέκριναν οι πολίτες την 4η Οκτωβρίου 2009. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης θέτει σε ανοικτή δημόσια διαβούλευση το ζήτημα του Ασφαλιστικού, έχοντας συναίσθηση της σημασίας του για την πορεία της χώρας τις επόμενες δεκαετίες και την ανάγκη διαμόρφωσης ενός σταθερού συστήματος, χωρίς τη συνεχή απειλή αφηνιδιαστικών αλλαγών. Έχοντας ολοκληρώσει έναν εντατικό διάλογο που ξεκίνησε από το Νοέμβριο του 2009 με τους κοινωνικούς φορείς, στον οποίο κατατέθηκαν απόψεις έγκριτων επιστημόνων και αφού αναλύθηκαν και εκτιμήθηκαν άλλα ασφαλιστικά συστήματα και διεθνή παραδείγματα, καταλήξαμε στη βασική δομή του προτεινόμενου συστήματος. Η πρότασή μας διασφαλίζει την καθολικότητα του δημόσιου χαρακτήρα και τη βιωσιμότητά του, όπως επίσης και το απαραίτητο επίπεδο κοινωνικής δικαιοσύνης, διαμέσου της ορθολογικοποίησης και της εξοικονομικής του συστήματος. Μέσα από τη συγκεκριμένη διαδικασία [...]

[Περισσότερα >](#)

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων
OpenGov.gr Ανοικτή Διακυβέρνηση
Creative Commons License

Με Χρήση του ΕΛ/ΛΑΚ Λογισμικού Wordpress.

Εικόνα 6: Νέα διεπαφή συστήματος - χρήστη της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

Η νέα διεπαφή πέρα από το ότι είναι πολύ ανώτερη αισθητικά σε σχέση με την προηγούμενη, προσφέρει μια σειρά από νέες δυνατότητες που αναβαθμίζουν λειτουργικά την πλατφόρμα διαβούλευσης OpenGov.

Πρώτα απ’ όλα, στην κεντρική σελίδα διαβούλευσης κάθε Υπουργείου (Εικόνα 6) παρουσιάζεται το σύνολο των διαβουλεύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί από αυτό. Επιπλέον υπάρχει κατηγοριοποίηση των διαβουλεύσεων, ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται, στις παρακάτω ομάδες:

- Όλες οι Διαβουλεύσεις
- Άνοιχτες σε Σχολιασμό
- Προς Επεξεργασία
- Ολοκληρωμένες

Με αυτό τον τρόπο ο χρήστης μπορεί εύκολα να αναζητήσει ποιές διαβουλεύσεις είναι ανοιχτές σε σχολιασμό ή να δει τα αποτελέσματα μιας διαβούλευσης που έχει ολοκληρωθεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι όσες διαβουλεύσεις δεν έχουν ακόμα αποτελέσματα (ανάδραση προς τον χρήστη), εντάσσονται στην κατηγορία «προς επεξεργασία». Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζονται οι ειδικές ενδείξεις που τοποθετούνται στις ανοιχτές διαβουλεύσεις και σε αυτές που έχουν ολοκληρωθεί (Εικόνα 7).

Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων

Αρχική
Πρωθυπουργός της Ελλάδας
Ανοικτή Διακυβέρνηση
Δικτυακός Τόπος Υπουργείου
Αυξομείωση Γραμματοσειράς: A A A

Όλες οι Διαβουλεύσεις

Ανοικτές σε Σχολιασμό

Πρός Επεξεργασία

Ολοκληρωμένες

Κάλεσμα της Υπουργού σε δημόσια διαβούλευση για τη δημιουργία ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Το Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στο πλαίσιο της νέας πολιτικής για τη διά βίου μάθηση προτείνει τη δημιουργία ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων για τη διά βίου μάθηση σε αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό. Μέχρι σήμερα στη χώρα μας δεν υπήρχε ένα ενιαίο σύστημα αναγνώρισης και πιστοποίησης προσόντων που να συμπεριλαμβάνει όλες τις μορφές εκπαίδευσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα, δηλαδή το τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανός να κάνει κάποιος μετά την ολοκλήρωση μιας μαθησιακής διαδικασίας, από την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη μη τυπική ή άτυπη μάθηση, καθώς και από την επαγγελματική και κοινωνική εμπειρία των πολιτών, δεν αναγνωρίζονται και δεν αξιοποιούνται. Πιστοποιημένες δεξιότητες και προσόντα, σημαίνουν καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές, περισσότερες ευκαιρίες επιτυχίας, λιγότερο άγχος εργασιακής ανασφάλειας. Η συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στη χώρα μας είναι μια μεγάλη ευκαιρία. Μια ευκαιρία να απαγκιστρωθούμε από αγκυλώσεις του παρελθόντος, να βάλουμε μια τάξη στο άναρκο πεδίο των κάθε είδους βεβαιώσεων και πιστοποιητικών που δίνονται από φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης και να καταστήσουμε διαφανή σε ό [...]

[Περισσότερα >](#)

5 Σεπτεμβρίου 2010, 23:59

24 Σχολίασμα Άρθρα

444 Σχόλια

Παρακολούθηση μέσω RSS

Επισήμανση (trackback)

Συμμετοχή στη Διαβούλευση!

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων

Αρχική
Πρωθυπουργός της Ελλάδας
Ανοικτή Διακυβέρνηση
Δικτυακός Τόπος Υπουργείου
Αυξομείωση Γραμματοσειράς: A A A

Όλες οι Διαβουλεύσεις

Ανοικτές σε Σχολιασμό

Πρός Επεξεργασία

Ολοκληρωμένες

Δημόσια Ηλεκτρονική Διαβούλευση για το Π.Δ. "Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας"

Σε μια ευνομούμενη δημοκρατία η αντιμετώπιση της ανομίας πρέπει να συνοδεύεται από την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών. Συνεπώς, αποστολή των σωμάτων ασφαλείας είναι να υπηρετούν τη δημοκρατία, τους πολίτες, την κοινωνική ειρήνη και την κοινωνική συμβίωση. Όλοι γνωρίζουμε όμως, ότι η εικόνα των σωμάτων ασφαλείας τα τελευταία χρόνια δεν ήταν αυτή που επιθυμούμε. Η σχέση του πολίτη κυρίως με τις αστυνομικές αρχές, αποτελεί συχνά εστία εντάσεων και τριβών. Η επίκληση της δημόσιας ασφαλείας ή ποικίλων εκδοχών δημόσιου συμφέροντος εκ μέρους των Αρχών, οδηγεί συχνά σε υποχώρηση ρητών νομοθετικών και συνταγματικών εγγυήσεων για τα ατομικά δικαιώματα. Απέναντι στα φαινόμενα αυθαιρεσίας, ο πολίτης παραμένει αποδυναμωμένος. Συχνά, η εξέταση των αετικών καταγγελιών δημιουργεί γκρίζες ζώνες κακοπομπίας και παραμένει μια εξαιρετικά χρονοβόρα διαδικασία. Σήμερα, όταν ένας πολίτης προβεί σε μια καταγγελία πρέπει να περιμένει περισσότερο από έναν χρόνο μέχρι να πάρει μια απόφαση στα χέρια του που θα τον δικαιώνει ή όχι. Τα αποτελέσματα τα βιώνουμε όλοι. Το έργο των σωμάτων ασφαλείας απεινώνεται, το ηθικό του προσωπικού καταρρακώνεται, η εμπιστοσύνη του πολίτη στον θ [...]

[Περισσότερα >](#)

1 Δεκεμβρίου 2009, 23:59

6 Άρθρα

239 Σχόλια

Επισήμανση (trackback)

Δείτε τα Αποτελέσματα!

Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων

OpenGov.gr Ανοικτή Διακυβέρνηση

Όροι Χρήσης

Πολιτική Προστασίας δεδομένων

Πλαίσιο Διάλογου

Creative Commons License

Με Χρήση του ΕΛ/ΛΑΚ λογισμικού Wordpress.

Εικόνα 7: Ειδικές ενδείξεις που εμφανίζονται στις ανοιχτές και στις ολοκληρωμένες διαβουλεύσεις.

Κ' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

Ο χρήστης επιλέγοντας «Συμμετοχή στη Διαβούλευση» ή «Δείτε τα Αποτελέσματα» οδηγείται στο περιβάλλον το οποίο έχει δημιουργηθεί ειδικά για κάθε διαβούλευση (Εικόνα 8, Εικόνα 9) που παρουσιάζεται παρακάτω.

Υπουργείο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
Δικτυακός Τόπος Διαβούλευσης

Αρχική
Πρωτοβουλίες της Ελλάδας
Ανοικτή Διακυβέρνηση
Δικτυακός Τόπος Υπουργείου
Αυξομείωση Γραμμοσειράς

Αρχική > Δημιουργία ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων - Κείμενο εργασίας προς Δημόσια Διαβούλευση

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων - Κείμενο εργασίας προς Δημόσια Διαβούλευση

Η ανάγκη δημιουργίας του Ελληνικού Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) έχει ως σημείο αναφοράς τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008, η οποία προτρέπει τα κράτη-μέλη:

- Να χρησιμοποιήσουν το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων/ΕΠΠ (European Qualifications Framework/EQF) ως εργαλείο αναφοράς για τη σύγκριση των αναπαικτών προσόντων.
- Να συσχετίσουν τα εθνικά συστήματα σπουδής προσόντων με το EQF έως το 2010.
- Να εκπονήσουν εθνικά πλαίσια προσόντων, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία και πράξη,
- Να προσδώσουν έως το 2012 σ' όλους τους νέους τίτλους μια σύνδεση-αναφορά προς το EQF.

Η πρόταση που ακολουθεί συντάχθηκε από την Επιτροπή για τη δημιουργία ΕΠΠ, η οποία συγκροτήθηκε κατ' εντολή της Εθνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης, και μετά από αμοιβαία απόφαση του ομώνυμου Γενικού Γραμματέα το Μάιο του 2009 και περαιώθηκε τον Φεβρουάριο του 2010.

Περιολαμβάνει την πρόθεση των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων, τη συνολική απόπειση της ελληνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και αποτελεί μία πρώτη προσέγγιση του υπό δημιουργία ΕΠΠ, καθώς επικεντρώνει κατ' αρχήν μία θεωρητική αποτίμηση αντιτοίχισης των εθνικών τίτλων με τα προτεινόμενα οκτώ (8) επίπεδα. Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί πως η όποια κριτική αντιτοίχιση δε φέρουμε επόχθιστες αισθήσεις κατά την ολοκλήρωση της σχετικής εθνικής διαβούλευσης, δηλ. δεν αποβλέπουμε σε καμία περίπτωση «κόπτες» μετακινήσεις ή αναπροσαρμογές τίτλων.

Η λειτουργικότητα - ή άλλως - η ρεαλιστική κι αντικειμενική ανταπόκριση στην πραγματικότητα του προτεινόμενου ΕΠΠ των οκτώ επιπέδων θα δοκιμασθεί στο επόμενο δεύτερο στάδιο επεξεργασίας και μετεξέλιξης ή συμπλήρωσής του, το οποίο θα περιλαμβάνει και τη διαδικασία αντιτοίχισης συγκεκριμένων προσόντων (πτυχίων, διπλωμάτων και πιστοποιητικών). Συγκεκριμένα, στη φάση αυτή θα πρέπει να ελεγχθεί η λειτουργικότητα των προτεινόμενων επιπέδων στη διαδικασία αντιτοίχισης των πτυχίων, διπλωμάτων και πιστοποιητικών που προφέρονται σήμερα (και όσων έχουν προφερθεί και στο παρελθόν) στη χώρα μας, έτσι ώστε να εξασθούν λεπτομερή συμπεράσματα ως προς την εγκυρότητα των περιγραφικών δεκτών.

Στόχος της διαδικασίας αντιτοίχισης είναι να καταστούν πιο διαφανές τόσο οι ισοτιμίες όσο και οι διαφορές των προσόντων για τα εκπαιδευτικά όργανα και τις επιχειρήσεις και κυρίως για τους εργαζόμενους και τους πολίτες γενικότερα, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση των ενδιαφερομένων σε ποικίλες διάφορες μάθησης. Η διασφάλιση της ποιότητας και η περαιτέρω βελτίωσή της, σε συνδυασμό και με τον προσανατολισμό κάθε διαδικασίας σπουδής προσόντων στα μαθησιακά αποτελέσματα, θα συμβάλει στην ενίσχυση της αξιοπιστίας της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Το ΕΠΠ λαμβάνοντας υπόψη του τις ιδιαιτερότητες του Ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στοχεύει να συμβάλει σε μια αντικειμενική αξιολόγηση των ελληνικών προσόντων στην Ευρώπη, καθιστώντας αυτά συγκρισιμα με εκείνα των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Με αυτόν τον τρόπο θα διευκολυνθεί και η γεωγραφική κινητικότητα μαθητευόμενων/σπουδαστών/μαστών αλλά και των εργαζομένων μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων χωρών της Ε.Ε., τα ποσοστά της οποίας αναμένεται ότι θα αυξηθούν σημαντικά, αξιοποιώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες που τους διανοούνται.

Διαβάστε Ολοκληρωτό το Κείμενο Διαβούλευσης για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (48)

Πλοήγηση στη Διαβούλευση

63 Σχόλια	Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων - Κείμενο εργασίας προς Δημόσια Διαβούλευση
139 Σχόλια	1. Η πρωτοβουλία του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων για τη συγκρότηση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) σε αντιτοίχιση με το Ευρωπαϊκό σας βρήκε σύμφωνους;
37 Σχόλια	2. Τι χαρακτηριστικά θα πρέπει να έχει κατά τη γνώμη σας ο φορέας που θα επιφορτιστεί με την υλοποίηση του ελληνικού Εθνικού Πλαισίου Προσόντων;
15 Σχόλια	3. Είναι ρεαλιστικός ο χρονικός ορίζοντας συγκρότησης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (μέσα στο 2011);
22 Σχόλια	4. Συμφωνείτε με τους στόχους που έχουν τεθεί για το ΕΠΠ; Αν όχι, ποιες είναι οι αντιρρήσεις ή εντάσεις σας;
6 Σχόλια	5. Ποιες προκλήσεις συνδέουν το φορέα σας ή την οργάνωσή σας με την καθιέρωση του ΕΠΠ;
10 Σχόλια	6. Ποια στάδια θα έπρεπε κατά τη άποψή του φορέα σας ή της οργάνωσής σας, να επεξευθούν κατά προτεραιότητα; Μήπως υπάρχουν κάποιοι στόχοι που δεν περιλαμβάνονται στο κείμενο διαβούλευσης;
4 Σχόλια	7. Το ΕΠΠ θα πρέπει να λειτουργήσει πρωταρχικά ως πλαίσιο πληροφόρησης και προσανατολισμού ή να συμπληρωθώνεται και δεσμευτικό-κανονιστικά στοιχεία; Εάν ναι, ποιά;
12 Σχόλια	8. Η κατοχύρωση των αποκτούμενων προσόντων σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες ωφελεί κατά βάση τη συγκρότηση Εθνικού Πλαισίου Προσόντων; Εάν όχι, ποιες εναλλακτικές λύσεις υπάρχουν;
14 Σχόλια	9. Θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα να καταχωρούνται και επιμέρους προϊόντα (π.χ. με τη βοήθεια συστήματος πιστωτικών μονάδων) στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων; Ποιες δυσκολίες διακρίνετε σ' αυτήν την περίπτωση;
11 Σχόλια	10. Αποτελούν οι έννοιες τυπική εκπαίδευση, μη τυπική εκπαίδευση και άτυπη μάθηση κατάλληλο εργαλείο για να περιγράψουν με ικανοποιητικό τρόπο όλα τα είδη μάθησης που αποκτώνται στην Ελλάδα;
14 Σχόλια	11. Σε ποιους κλάδους εμφανίζεται η αναγκαιότητα επέκτασης της αναγνώρισης και πιστοποίησης της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης ως ιδιαίτερα εφείγουσα;
2 Σχόλια	12. Ποια διαδικασία έχει ακολουθήσει ο φορέας σας ή η οργάνωσή σας ως προς τον επιδιωκόμενο προσανατολισμό στα μαθησιακά αποτελέσματα; Εάν οι κανονισμοί εκπαίδευσης ή κατάρτισης και τα αναλυτικά προγράμματα σας περιλαμβάνουν μαθησιακά αποτελέσματα, παρακαλούμε να τα παρουσιάσετε σύντομα.
3 Σχόλια	13. Αποτελεί η προτεινόμενη μέτρα για την εκτίμηση των προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα ένα κατάλληλο ή κρίσιμο εργαλείο;
2 Σχόλια	14. Θεωρείτε ότι ο προσανατολισμός στα μαθησιακά αποτελέσματα έχει νόημα, είναι μεσοπρόθεσμα εφικτός και οδηγεί στην εκ πλήρωση των επιδιωκόμενων στόχων; Εάν όχι, αιτιολογείτε την άποψή σας;
10 Σχόλια	15. Συμφωνείτε με την αρχή της ισοτιμίας των προσόντων που προφέρονται από διαφορετικές μαθησιακές διαδρομές κατά την αντιτοίχιση τους στα επιμέρους επίπεδα του ΕΠΠ;
31 Σχόλια	16. Υπάρχουν σημαντικά επικείμενα εναντίον ενός ΕΠΠ με οκτώ επίπεδα; Εάν ναι, ποια είναι αυτά; Ποιες εναλλακτικές λύσεις προτείνετε;
4 Σχόλια	17. Συμφωνείτε να χρησιμοποιηθούν οι προτεινόμενοι περιγραφικοί δείκτες του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF) ως εργαλεία;
4 Σχόλια	18. Υπάρχουν λόγοι που κάνουν αναγκαία τη σύνταξη ενός εξειδικευμένου Ελληνικού πλαισίου περιγραφικών δεκτών;
1 Σχόλιο	19. Ποιες μέθοδοι μπορεί να χρησιμοποιηθούν για να αναπτυχθούν (τέτο) περιγραφικοί δείκτες για το ΕΠΠ; Π.χ. σύνταξη περιγραφικών δεκτών με «εκ των άνω» (top-down) διαδικασίες (από ένα κεντρικό Συμβούλιο π.χ.), σύνταξη περιγραφικών δεκτών με διαδικασίες «εκ των κάτω» (bottom-up) (από τις ίδιες τις κλαδικές οργανώσεις) Παρακαλείστε να τις παρουσιάσετε, εφόσον τις θεωρείτε αναγκαίες και εφικτές.
5 Σχόλια	20. Με ποιον τρόπο μπορεί να διασφαλιστεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη όλων των συμμετεχόντων κατά τη διαδικασία της αντιτοίχισης;
5 Σχόλια	21. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διαδικασία, δηλ. να επικριθούν οι πρώτες αντιτοίχισεις προσόντων στις αρχές του 2011; Εάν όχι, τι έχετε να αντιπροτείνετε, με αμοιβαία αποδοχή;
1 Σχόλιο	22. Αποτελεί για το φορέα ή την οργάνωσή σας η προσπάθεια για αναγνώριση προσόντων και ιδιαίτερα εκείνων από την αλλαγή ένα σημαντικό ζήτημα; Αν ναι, ακετιζεται αυτή με το ΕΠΠ και πώς;
8 Σχόλια	23. Συμμερίζεστε την άποψη ότι η αντιτοίχιση προσόντων πρέπει να ξεκινάει πιλοτικά σε κάποιους κλάδους (π.χ. τουριστικό επαγγέλματα) προτού γενικευτεί ως μέθοδος για τη συγκρότηση του ΕΠΠ; Εάν όχι, ποιους εναλλακτικούς τρόπους προτείνει ο φορέας ή η οργάνωσή σας;

Σχετικό Υλικό

- Κείμενο Διαβούλευσης για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων
- Η ομάδα της Υπουργού στην Ημερίδα 25.2.2010
- Η Ευρωπαϊκή Σύσταση για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)
- Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) - Ερωτήσεις Απαντήσεις
- Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) με απλά λόγια
- Η Διαδικασία της Δημόσιας Διαβούλευσης για το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)

Αναρτήθηκε
5 Μαρτίου 2010, 00:01
Ανοιχτή σε Σχόλια έως
5 Σεπτεμβρίου 2010, 23:59
Απομένουν **102** Ημέρες

Σχολιάστε!

Παρακολουθήστε

- Σχόλια επί του Άρθρου
- Σχόλια επί της Διαβούλευσης
- Όλα τα Σχόλια

Εργαλεία

- Επισήμανση (trackback)
- Εκτύπωση

Στατιστικά

- 63 Σχόλια επί του Άρθρου
- 44 Σχόλια επί της διαβούλευσης
- 4243 - Όλα τα Σχόλια

0
tweets

f share

Submit to digg

tweet

Buzz

Διαβουλεύσεις Υπουργείου

- Δημιουργία ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- Πλαίσιο Παιδικών Αρχών και Προτάσεων για την Οργάνωση της Διά Βίου Μάθησης
- Υπερνοστικές Μεταβολές του Εκπαιδευτικού Προσώπου - Κρίση και την Επιλογή των Στελεχών της Εκπαίδευσης
- Πρόγραμμα Υποστήριξης Πρωτοβουλιών για Νέους 2010 της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς

Εικόνα 8: Δημόσια διαβούλευση ανοικτή σε σχολιασμό.

Το Αποτέλεσμα της διαβούλευσης για τη Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας

Στις οκτώ ημέρες διάρκειας της ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης για τη σύσταση του Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας των Σωματίων Ασφαλείας, δεχθήκαμε πληθώρα μηνυμάτων και σχολίων επί του σχεδίου Π.Δ. Για μια ακόμα φορά θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους μεμονωμένους πολίτες και συλλογικούς φορείς που κατέθεσαν τις προτάσεις τους. Οι απόψεις σας έχουν ιδιαίτερη σημασία για εμάς, ειδικά στο πλαίσιο της νέας μας αποστολής που ορίζει σαν βασικό στόχο την προστασία του πολίτη με απόλυτο σεβασμό στα ανθρωπίνα δικαιώματα.

Ένα σημαντικό ποσοστό των σχολίων ήταν αξιοσημείωτο σε νομοθετικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, το σχέδιο Π.Δ. που παρουσιάζουμε σήμερα ενσωματώνει αρκετές βελτιώσεις σε σχέση με το αρχικό. Ειδικότερα, έχουν γίνει βελτιώσεις στον τρόπο λειτουργίας του νέου φορέα, την εσωτερική του διάρθρωση και τις σχέσεις του με άλλους φορείς και Αρχές.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι δεχθήκαμε και μεγάλο αριθμό από ενδιαφέρουσες προτάσεις οι οποίες, για νομοτεχνικούς λόγους, δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο υπό κατάρτιση Π.Δ. Σκοπός μας είναι να τις αξιοποιήσουμε μελλοντικά είτε στη λειτουργία του νέου Γραφείου είτε στο πλαίσιο νομοθετικών πρωτοβουλιών που σχεδιάζουμε.

Ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη

Μιχάλης Χρυσοχοϊδής

- Αναλυτική Αναφορά Δημόσιας Διαβούλευσης
- Το αρχικό σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος
- Το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος μετά τη διαβούλευση

Ευχαριστήριο μήνυμα Υπουργού κ. Μιχάλη Χρυσοχοϊδή

Το μεσάνυχτα της Τρίτης 1 Δεκεμβρίου 2009, ολοκληρώσαμε με επιτυχία τη δημόσια διαβούλευση σχετικά με τη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για τη σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας των Σωματίων Ασφαλείας. Σας ευχαριστώ όλους για τη συμμετοχή και την κατάθεση των απόψεών σας. Τις επόμενες ημέρες, με νεότερη ανακοίνωσή μας, θα ενημερώσουμε σχετικά με τις τροποποιήσεις που θα γίνουν στο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος με αφορμή τα σχόλια και τις απόψεις όσων συμμετείχαν στη διαβουλευτική διαδικασία.

Δημόσια Ηλεκτρονική Διαβούλευση για το Π.Δ. «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας»

Σε μια εννομούμενη δημοκρατία η αντιμετώπιση της ανομίας πρέπει να συνοδεύεται από την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών. Συνεπώς, αποστολή των σωματίων ασφαλείας είναι να υπηρετούν τη δημοκρατία, τους πολίτες, την κοινωνική ειρήνη και την κοινωνική συμβίωση.

Όλοι γνωρίζουμε όμως, ότι η εικόνα των σωματίων ασφαλείας τα τελευταία χρόνια δεν ήταν αυτή που επιθυμούμε. Η σχέση του πολίτη κυρίως με τις αστυνομικές αρχές, αποτελεί συχνά εντάσεις και τριβών. Η επίκληση της δημόσιας ασφάλειας ή ποικίλων εκδοχών δημόσιου συμφέροντος εκ μέρους των Αρχών, οδηγεί συχνά σε υποχώρηση ρητών νομοθετικών και συνταγματικών εγγυήσεων για τα ατομικά δικαιώματα.

Με αφορμή την έναρξη της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος, θα ήθελα να ζητήσω από όλους του ενδιαφερόμενους φορείς, συλλογικούς αλλά και μεμονωμένους πολίτες να καταθέσουν την άποψη τους για την λειτουργία του νέου φορέα καθώς και τις προτάσεις τους για την περαιτέρω βελτίωση του θεσμού. Για την πληρέστερη ενημέρωση όλων, καταθέτουμε και τη σχετική αιτιολογική έκθεση. Η διαβούλευση θα διαρκέσει μέχρι και την Τρίτη, 1η Δεκεμβρίου 2009.

Μιχάλης Χρυσοχοϊδής

Υπουργός Προστασίας του Πολίτη

Πλοήγηση στη Διαβούλευση	
12 Σχόλια	Διευκρινιστικές παρατηρήσεις
133 Σχόλια	Άρθρο 1 Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας
32 Σχόλια	Άρθρο 2 Στελέχωση
28 Σχόλια	Άρθρο 3 Αρμοδιότητες
18 Σχόλια	Άρθρο 4 Οργάνωση και Τρόπος Λειτουργίας
16 Σχόλια	Άρθρο 5 Έναρξη Ιαχύος

Αναρτήθηκε
23 Νοεμβρίου 2009, 00:01
 Άνοικτη σε Σχόλια έως
1 Δεκεμβρίου 2009, 23:59
 Ολοκληρώθηκε.

Σχετικό Υλικό

- Σχέδιο Π.Δ
- Αιτιολογική έκθεση
 ν. 2713/1999: Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και Άλλες Διατάξεις
 π.δ. 184/2009: Σύσταση Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και καθορισμός των αρμοδιοτήτων του
- π.δ. 120/2008: Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού
 ν. 2503/1997: Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις

Εργαλεία

- Επισήμανση (trackback)
- Εκτύπωση

Στατιστικά

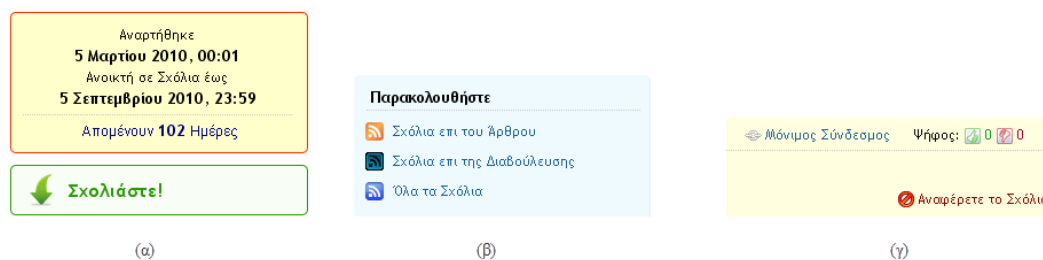
- 239 Σχόλια επι της Διαβούλευσης
- 239 - Όλα τα Σχόλια

Διαβουλεύσεις Υπουργείου

- Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας

Εικόνα 9: Δημόσια διαβούλευση η οποία έχει ολοκληρωθεί.

Οι πιο σημαντικές διαφοροποιήσεις που παρατηρήθηκαν συνοψίζονται στην παρακάτω εικόνα.

Εικόνα 10: Νέες δυνατότητες που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Στις παραπάνω εικόνες (Εικόνα 8, Εικόνα 9 και Εικόνα 10) εμφανίζονται πολλές από τις νέες δυνατότητες που προσφέρονται μετά την αναβάθμιση της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov. Οι πιο σημαντικές είναι οι εξής:

- Αυξομοίωση μεγέθους γραμματοσειράς.
- Κοινοποίηση της διαβούλευσης μέσω Facebook, Twitter, Buzz και Digg.
- Πλοήγηση στα αποτελέσματα της διαβούλευσης.
- Εκτύπωση της διαβούλευσης.
- Επισήμανση (trackback).
- Εμφάνιση ημερομηνίας έναρξης και λήξης καθώς και της διαβούλευσης σε ξεχωριστό πλαίσιο.
- Παρακολούθηση της διαβούλευσης μέσω RSS ανά άρθρο ή στο σύνολο της.
- Παρακολούθηση όλων των διαβουλεύσεων του φορέα μέσω RSS.
- Αναφορά σχολίου.
- Υπερψήφιση ή καταψήφιση σχολίου.

Τέλος, σχετικά με την δυνατότητα υποβολής σχολίου η διεπαφή συστήματος – χρήστη έχει εμπλουτιστεί με ένα πλαίσιο που υπενθυμίζει τους «Όρους Συμμετοχής» στην διαβούλευση (Εικόνα 11).

Εικόνα 11: Φόρμα υποβολής σχολίων μετά την αναβάθμιση της πλατφόρμας OpenGov.

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης της διεπαφής συστήματος – χρήστη και των νέων δυνατοτήτων που προσφέρονται στον χρήστη μετά της αναβάθμιση της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης OpenGov, στην συνέχεια θα παρουσιαστεί το περιεχόμενο της πλατφορμας διαβούλευσης τους πρώτους επτά μήνες λειτουργίας της.

5.5 Περιεχόμενο Πλατφόρμας Δημόσιας Διαβούλευσης OpenGov

Η παρούσα εργασία αφορά τις δημόσιες διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης OpenGov μέχρι τα τέλη Απριλίου του 2010, δηλαδή τους πρώτους επτά μήνες λειτουργίας του διαδικτυακού τόπου OpenGov.

Οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το χρονικό διάστημα αυτό κατανεμήθηκαν σε τρεις κατηγορίες, με γνώμονα το είδος και το περιεχόμενο του υπό διαβούλευση κειμένου. Οι κατηγορίες αυτές είναι:

- **Διαβούλευση Νομοθετικού Κειμένου:** Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται διαβουλεύσεις στις οποίες το κείμενο διαβούλευσης είναι σχέδιο νόμου ή σχέδιο υπουργικής απόφασης ή σχέδιο προεδρικού διατάγματος.
- **Διαβούλευση Προνομοθετικού Κειμένου:** Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται διαβουλεύσεις στις οποίες το κείμενο διαβούλευσης αφορά την διαμόρφωση μίας πολιτικής ή κάποιο θέμα αρμοδιότητας του φορέα διεξαγωγής της διαβούλευσης.
- **Διαβούλευση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών:** Στην κατηγορία αυτή κατατάσσονται διαβουλεύσεις στις οποίες το κείμενο διαβούλευσης αφορά κάποιο στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων έργων (επιλογή προδιαγραφών έργου, προκήρυξη, επιλογή αναδόχου κ.λπ.).

Στους πίνακες που ακολουθούν (Πίνακας 2, Πίνακας 3 και Πίνακας 4), παρουσιάζονται οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το πρώτο επτάμηνο λειτουργίας της πλατφόρμας OpenGov ανά κατηγορία.

Πίνακας 2: Διαβουλεύσεις Νομοθετικών Κειμένων (Οκτ-09 έως Απρ-10).

α/ α	ΘΕΜΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΗΜ. ΕΝΑΡΞΗΣ	ΗΜ. ΛΗΞΗΣ	ΑΡ. ΣΧΟΛΙΩΝ
1	Ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, στα πλαίσια ένταξης στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2008	Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	27/4/2010	7/5/2010	48
2	Σχέδιο Νόμου «Απλοποίηση των διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών»	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	23/4/2010	2/5/2010	58
3	Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος «Προστασία ορεινού όγκου Υμηττού»	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	20/4/2010	20/5/2010	2195

4	Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	15/4/2010	23/4/2010	28
5	Σχέδιο Νόμου «Βελτιώσεις της ποινικής νομοθεσίας για τους ανήλικους δράστες και ίδρυση νομικού προσώπου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της τέλεσης αξιόποινων πράξεων από ανήλικους»	Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	22/3/2010	31/3/2010	42
6	Σχέδιο Νόμου «Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τις ενεργειακές υπηρεσίες»	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	8/3/2010	17/3/2010	76
7	Σχέδιο Νόμου «Αποκέντρωση, Απλοποίηση και Ενίσχυση της Αποτελεσματικότητας των Διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλασίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013»	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	3/3/2010	8/3/2010	109
8	Σχέδιο Νόμου « Για την τροποποίηση του ν.3213/2003 (Πόθεν έσχες) και διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αφορούν τα εγκλήματα σχετικά με την Υπηρεσία»	Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	23/2/2010	4/3/2010	141
9	Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Υπουργείο Οικονομικών	23/2/2010	28/2/2010	36

10	Σχέδιο Νόμου «Επιλογή δικαστικών λειτουργών στις κορυφαίες θέσεις της Δικαιοσύνης και επαναφορά της αρχής του αυτοδιοίκητου των δικαστηρίων»	Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	28/1/2010	7/2/2010	70
11	Σχέδιο Νόμου «Αλλαγή θεσμικού πλαισίου για την ενοποίηση και ανασυγκρότηση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος»	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	22/1/2010	5/2/2010	113
12	Σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τον «Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων» και Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τους «Ενεργειακούς Επιθεωρητές κτιρίων, λεβήτων & εγκαταστάσεων θέρμανσης και εγκαταστάσεων κλιματισμού»	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	12/1/2010	31/1/2010	973
13	Εναλλακτική Διαχείριση Συσκευασιών και άλλων Προϊόντων	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	4/1/2010	22/1/2010	167
14	Νομοθετική πρωτοβουλία Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για την «Πολιτική συμμετοχή ομογενών και αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα και μακροχρόνια στην Ελλάδα»	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	28/12/2009	7/1/2010	3403

15	Σχέδιο Νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	8/12/2009	15/1/2010	1052
16	Προσχέδιο Νόμου «Ανάρτηση Αποφάσεων και Πράξεων Κυβερνητικών και Αυτοδιοικητικών Οργάνων καθώς και Οργάνων Διοίκησης Φορέων στο Διαδίκτυο»	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	7/12/2009	7/1/2010	479
17	Σύσταση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (Ε.ΣΤ.Α) ως ανεξάρτητης διοικητικής Αρχής – Ν.Π.Δ.Δ	Υπουργείο Οικονομικών	1/12/2009	8/12/2009	239
18	Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	23/11/2009	1/12/2009	239
19	Άμεσα μέτρα για την αποσυμφόρηση των φυλακών και τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης	Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρώπινων Δικαιωμάτων	13/11/2009	18/11/2009	102
20	Νομοθετική πρωτοβουλία «Αναμόρφωση συστήματος προσλήψεων και καθολική υπαγωγή τους στον πλήρη έλεγχο του ΑΣΕΠ»	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	11/11/2009	19/11/2009	5318
21	Σχέδιο Νόμου «Ενίσχυση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εισφορά Κοινωνικής Ευθύνης»	Υπουργείο Οικονομικών	3/11/2009	7/11/2009	884
22	Σχέδιο Νόμου «Προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2009 και	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	27/10/2009	30/10/2010	315

	λοιπές διατάξεις»				
23	Σχέδιο Νόμου «Ρύθμιση των χρεών υπερχρεωμένων καταναλωτών»	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	28/10/2009	5/11/2009	1343
24	Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης «Για τα κρατικά αυτοκίνητα»	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	19/10/2009	26/10/2009	1697

Πίνακας 3: Διαβουλευσεις Προνομοθετικών Κειμένων (Οκτ-09 έως Απρ-10).

α/α	ΘΕΜΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΗΜ. ΕΝΑΡΞΗΣ	ΗΜ. ΛΗΞΗΣ	ΑΡ. ΣΧΟΛΙΩΝ
1	Νέο θεσμικό πλαίσιο οδικών εμπορευματικών μεταφορών	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων	22/4/2010	3/5/2010	183
2	Βασικές αρχές του Σχεδίου Νόμου για την απλούστευση των διαδικασιών ίδρυσης των προσωπικών και των κεφαλαιουχικών εταιρειών	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	21/4/2010	29/4/2010	25
3	Ανασυγκρότηση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων της Ελλάδας	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	20/4/2010	3/5/2010	37
4	Βασικοί άξονες του Σχεδίου Νόμου για το «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων – Ορισμός του Επαγγελματία Αγρότη»	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων	16/4/2010	23/4/2010	80
5	Πρόγραμμα Υποστήριξης Πρωτοβουλιών για Νέους 2010 της Γενικής Γραμματείας	Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων	15/4/2010	23/4/2010	43

	Νέας Γενιάς				
6	Προτεινόμενες κατευθύνσεις και αρχές για την Ανάδειξη Διαχειριστή των Μητροπολιτικών Δικτύων Οπτικών Ινών – MAN (Α΄ Φάση)	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	31/3/2010	26/4/2010	52
7	Βασικοί άξονες και οι κεντρικές ιδέες γύρω από τις οποίες θα δομηθούν οι συγκεκριμένες διατάξεις του ασφαλιστικού νομοσχεδίου	Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης	30/3/2010	20/4/2010	752
8	Γενικές αρχές και προτεραιότητες Σχεδιασμού του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση»	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	23/3/2010	22/4/2010	147
9	Δημιουργία ενός Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων	5/3/2010	Σε εξέλιξη	444
10	Ηλεκτρονικό σύστημα υγρών καυσίμων	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	18/2/2010	5/4/2010	112
11	Τιμολόγηση της ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής	14/2/2010	19/2/2010	436
12	Πλαίσιο πολιτικών αρχών και προτάσεων για την οργάνωση της δια βίου μάθησης στη χώρα μας	Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων	4/2/2010	17/2/2010	216
13	Πρόγραμμα «Καλλικράτης»	Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης	11/1/2010	25/1/2010	1312
14	Διάλογος για ένα Δίκαιο και αποτελεσματικό	Υπουργείο Οικονομικών	23/12/2009	15/1/2010	13741

	φορολογικό σύστημα				
15	Προτάσεις για την Πρόσληψη και τις Υπηρεσιακές Μεταβολές του Εκπαιδευτικού Προσωπικού. Προτάσεις για την Κρίση και την Επιλογή των Στελεχών της Εκπαίδευσης.	Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων	25/11/2009	4/12/2009	3540
16	Προτάσεις για την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	20/11/2009	27/11/2009	295

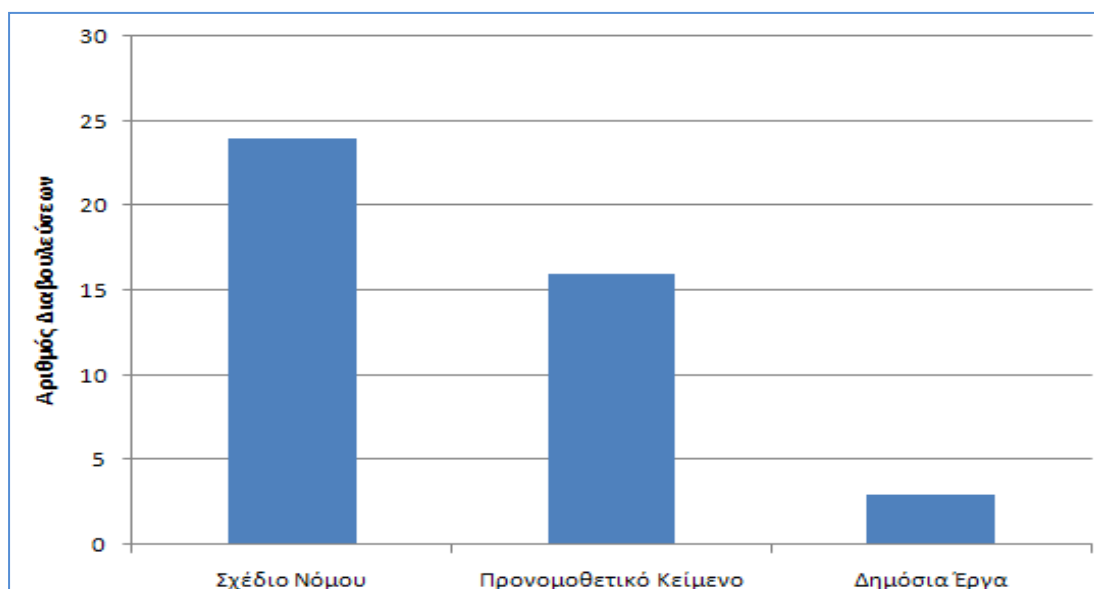
Πίνακας 4: Διαβουλευσεις Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (Οκτ-09 έως Απρ-10).

α/α	ΘΕΜΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΗΜ. ΕΝΑΡΞΗΣ	ΗΜ. ΛΗΞΗΣ	ΑΡ. ΣΧΟΛΙΩΝ
1	Φάσεις Υλοποίησης της Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης (Φάση Γ')	Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης	19/4/2010	25/4/2010	14
2	Ηλεκτρονικό Σύστημα Συνταγογράφησης (Φάση Β')	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	8/3/2010	31/3/2010	78
3	Ηλεκτρονικό Σύστημα Συνταγογράφησης (Φάση Α')	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	17/2/2010	8/3/2010	156
4	Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος – Ηλεκτρονικοί Πλειστηριασμοί για τις ανάγκες προμηθειών του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας	Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας	16/1/2010	1/2/2010	*

5	<p>Προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού για «Παροχή τεχνικοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών για την υλοποίηση του έργου: Εθνική Υποδομή παθητικού Δικτύου Οπτικών Ινών Ανοικτής Πρόσβασης μέχρι το σπίτι (Passive Open Access – P2P FTTH) με κρατική παρέμβαση»</p>	<p>Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων</p>	<p>16/1/2010</p>	<p>22/1/2010</p>	<p>*</p>
---	---	---	------------------	------------------	----------

Για τις τελευταίες δύο διαβουλεύσεις του παραπάνω πίνακα (Πίνακας 4) δεν υπάρχουν στοιχεία καθώς η υποβολή σχολίων στην διαβούλευση πραγματοποιήθηκε μέσω e-mail.

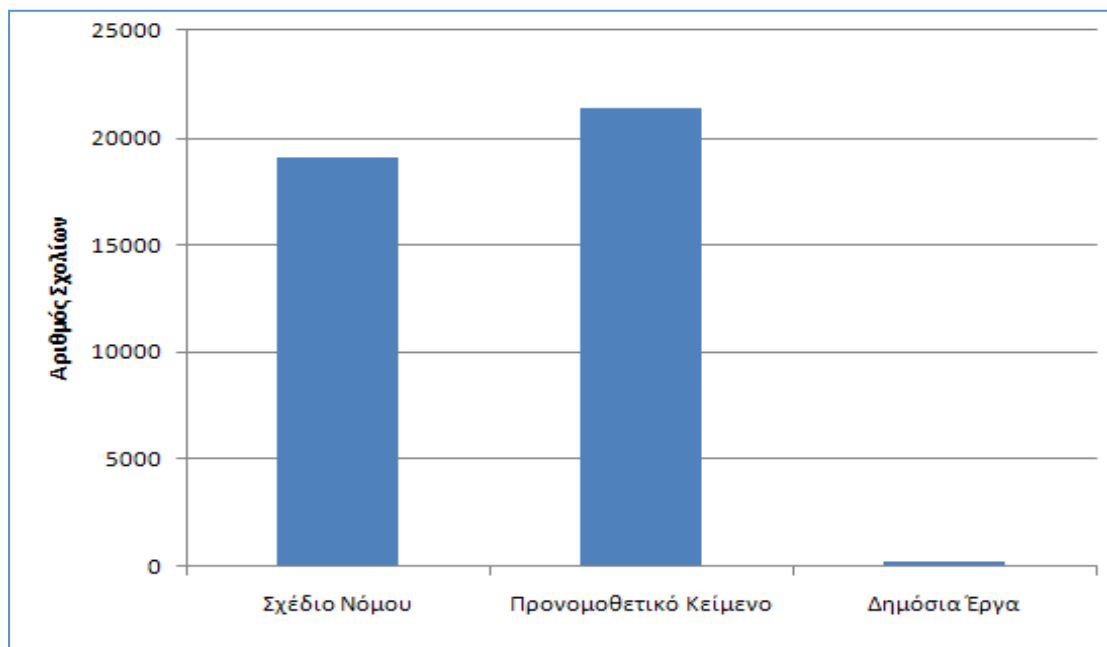
Το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο του 2009 μέχρι τον Απρίλιο του 2010 πραγματοποιήθηκαν 45 διαβουλεύσεις και υποβλήθηκαν συνολικά 40.790 σχόλια. Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 1) η πλειοψηφία των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν εντάσσονται στην πρώτη κατηγορία.

Διάγραμμα 1: Αριθμός διαβουλεύσεων ανά κατηγορία κειμένου διαβούλευσης.

Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 24 διαβουλεύσεις νομοθετικών κειμένων, 16 διαβουλεύσεις προνομοθετικών κειμένων και μόλις 5 διαβουλεύσεις για τα διάφορα

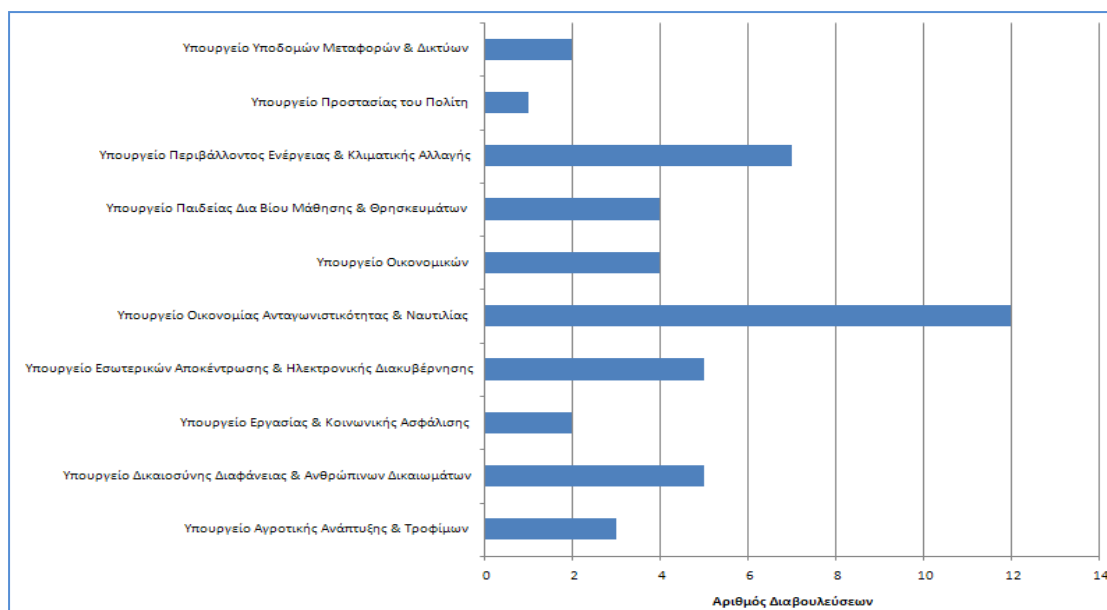
στάδια σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών. Παρόλα αυτά, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 2) ο αριθμός των σχολίων που ελήφθησαν στην δεύτερη κατηγορία διαβουλεύσεων είναι κατά 2.000 περίπου περισσότερα.

Διάγραμμα 2: Αριθμός σχολίων ανά κατηγορία κειμένου διαβούλευσης.

Αυτό οφείλεται κυρίως στην διαβούλευση για το φορολογικό σύστημα του Υπουργείου Οικονομικών που συγκέντρωσε 13.741 σχόλια και δευτερευόντως στην διαβούλευση για τις υπηρεσιακές μεταβολές του εκπαιδευτικού προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων που έλαβε 3.540 σχόλια.

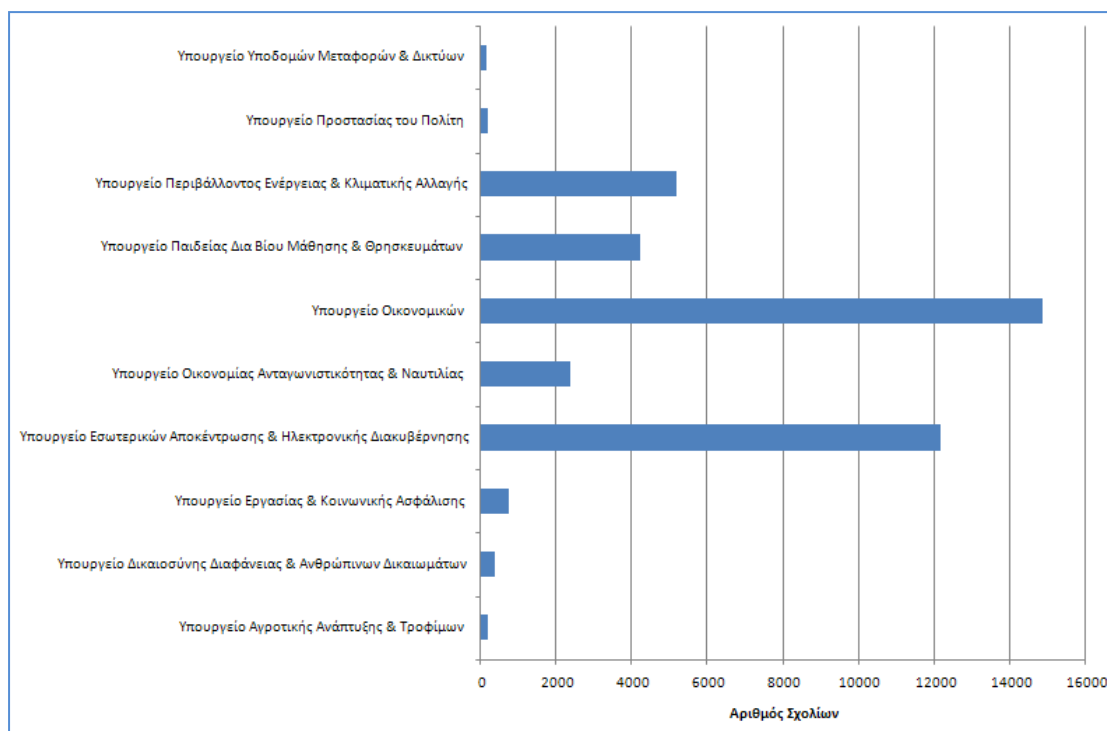
Στην συνέχεια θα γίνει μια προσπάθεια να αποτιμηθεί αφενός η χρήση της υπηρεσίας διαβούλευσης από τα διάφορα Υπουργεία και αφετέρου η ανταπόκριση του κοινού στις διαβουλεύσεις που διεξάγει κάθε Υπουργείο. Στο διάγραμμα που ακολουθεί (Διάγραμμα 3) παρουσιάζεται ο αριθμός των διαβουλεύσεων που έχουν διεξαχθεί ανά Υπουργείο.

Διάγραμμα 3: Αριθμός διαβουλεύσεων που έχουν διεξαχθεί ανα Υπουργείο.

Στις τρεις πρώτες θέσεις βρίσκονται το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας με 12 διαβουλεύσεις, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής με 7 διαβουλεύσεις και το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης που ισοβαθεί με το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρώπινων Διακαιωμάτων με 5 διαβουλεύσεις. Αντίθετα τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Πολιτισμού & Τουρισμού και Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία διαβούλευση. Γίνεται λοιπόν φανερό ότι υπάρχουν κάποια Υπουργεία που έχουν ανταποκριθεί περισσότερο από κάποια άλλα ως προς της αξιοποίηση της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

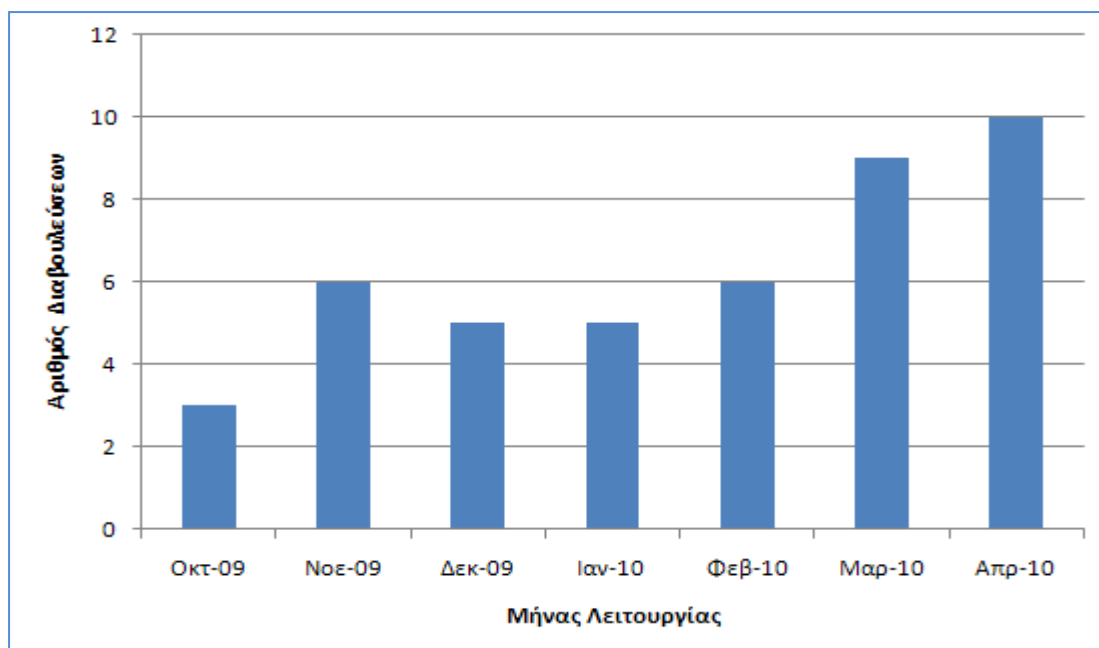
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ανταπόκριση του κοινού στις διαβουλεύσεις που διεξάγουν τα Υπουργεία. Στο διάγραμμα που ακολουθεί (Διάγραμμα 4) παρουσιάζεται ο αριθμός των σχολίων που έχει υποβληθεί συνολικά ανά Υπουργείο.

Διάγραμμα 4: Αριθμός σχολίων που έχει υποβληθεί συνολικά ανά Υπουργείο.

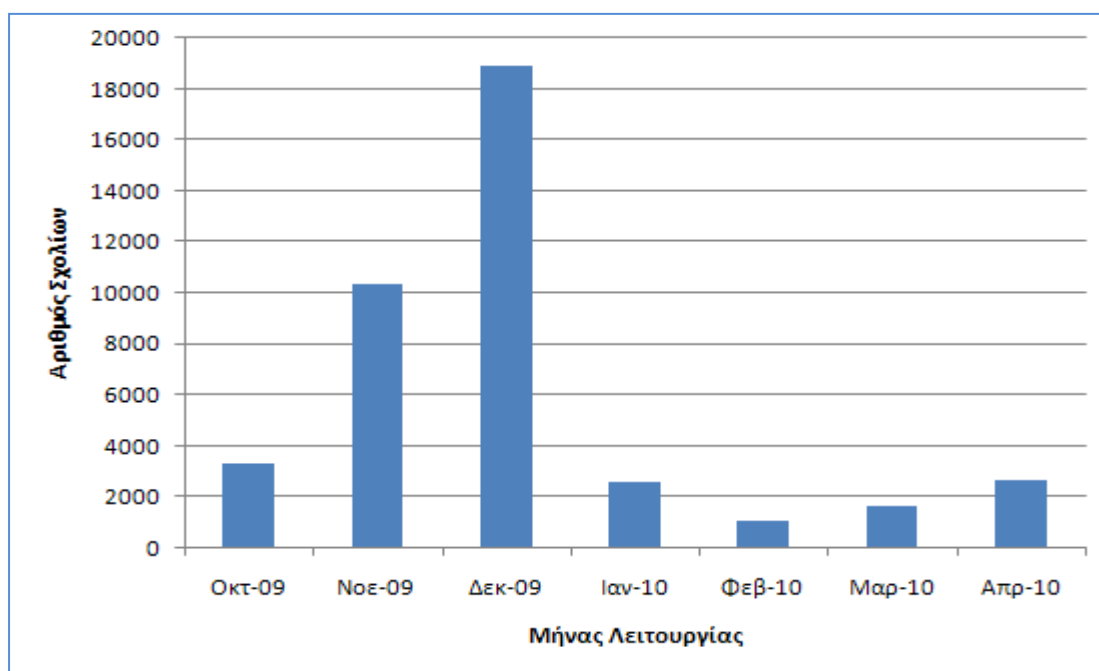
Γίνεται φανερό ότι την μεγαλύτερη ανταπόκριση του κοινού γνωρίζουν οι διαβουλεύσεις των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ακολουθούν με μεγάλη διαφορά τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι τα θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων αυτών επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητα του πολίτη αλλά και στα επιμέρους θέματα κάποιων διαβουλεύσεων (πχ φορολογικό σύστημα, Α.Σ.Ε.Π., πολιτική συμμετοχή αλλοδαπών, Καλλικράτης, υπηρεσιακές μεταβολές εκπαιδευτικού προσωπικού, προστασία Υμηττού κ.λπ.). Αντίθετα το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας παρότι έχει διεξάγει τις περισσότερες διαβουλεύσεις έχει λάβει πολύ χαμηλό αριθμό σχολίων.

Εξίσου σημαντικές παράμετροι είναι η μεταβολή του αριθμού των διαβουλεύσεων και του αριθμού σχολίων κατά την διάρκεια των πρώτων επτά μηνών λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov. Με την βοήθεια των παραμέτρων αυτών μπορεί να διαπιστωθεί τόσο η μεταβολή της ανταπόκρισης των Υπουργείων και του κοινού στην νέα υπηρεσία ηλεκτρονικής διαβούλευσης, Στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 5) εμφανίζεται ο αριθμός διαβουλεύσεων ανά μήνα λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

Διάγραμμα 5: Αριθμός διαβουλεύσεων ανά μήνα λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

Όπως φαίνεται από το παραπάνω διάγραμμα, η ανταπόκριση των Υπουργείων στην νέα υπηρεσία της πλατφόρμας διαβούλευσης είναι ολοένα αυξανόμενη και κορυφώνεται τον Απρίλιο του 2010. Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να παρατηρηθεί εάν η ανταπόκριση των πολιτών έχει την ίδια αυξητική τάση. Στο διάγραμμα που ακολουθεί (Διάγραμμα 6) παρουσιάζεται ο αριθμός των σχολίων που υποβλήθηκαν ανά μήνα λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης.

Διάγραμμα 6: Αριθμός σχολίων που υποβλήθηκαν ανά μήνα λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

Δυστυχώς η συμμετοχή των πολιτών στην ηλεκτρονική διαβούλευση μετά τον Δεκέμβριο του 2009 που άγγιξε την μέγιστη τιμή της, παρουσίασε κάθετη πτώση. Αυτό οφείλεται αφενός στο ότι το Δεκέμβριο κατατέθηκαν προς διαβούλευση κάποια νομοσχέδια με μεγάλη απήχηση στους πολίτες (π.χ. φορολογικό σύστημα: 13.741 σχόλια) και αφετέρου στην απογοήτευση των πολιτών από το Κράτος και το πολιτικό σύστημα λόγω της οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα μας.

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάστηκαν κάποιες γενικές διαπιστώσεις που προέκυψαν για το σύνολο των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν το πρώτο επτάμηνο λειτουργίας της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov. Η διαμόρφωση πληρέστερης άποψης για τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται μέσα από την πλατφόρμα OpenGov απαιτεί περαιτέρω ανάλυση. Για τον σκοπό αυτό αναπτύχθηκε ένα μεθοδολογικό εργαλείο για την καταγραφή των βασικών χαρακτηριστικών μιας διαβούλευσης, το οποίο θα παρουσιαστεί στην επόμενη παράγραφο.

5.6 Μεθοδολογία Ανάλυσης Χαρακτηριστικών Διαβούλευσης

Η ανάλυση μιας διαβούλευσης είναι μια εργασία η οποία απαιτεί τον καθορισμό ενός πλαισίου μέσα από το οποίο να μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα τόσο για την διαβούλευση όσο και από την διαβούλευση, καθώς και να δημιουργηθεί ένα ενιαίο μέτρο σύγκρισης μεταξύ διαφορετικών διαβουλεύσεων. Για τον λόγο αυτό, αναπτύχθηκε το Φύλλο Διαβούλευσης, το οποίο επισυνάπτεται σε ηλεκτρονική μορφή στην παρούσα εργασία.

Το Φύλλο Διαβούλευσης δημιουργήθηκε λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία που αναπτύχθηκε από την παρατήρηση των διαβουλεύσεων αλλά και διάφορα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα σχετικά με τις διαβουλεύσεις τα οποία έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο 4 της παρούσας εργασίας. Συνεπώς το Φύλλο Διαβούλευσης εμπεριέχει τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές παραμέτρους για την καταγραφή των βασικών χαρακτηριστικών μιας διαβούλευσης. Το Φύλλο Διαβούλευσης παρουσιάζεται στην εικόνες που ακολουθούν (Εικόνα 12, Εικόνα 13).

ΦΥΛΛΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ						
A1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ						
Τίτλος	Φορέας	Περιλήψη του θέματος της διαβούλευσης	Ημερομηνία αρχής	Ημερομηνία τέλους	URL	
A2. ΠΡΟΣΒΑΣΗ						
από το κεντρικό οργαnog	από το οργαnog του Υπουργείου	από το website του Υπουργείου				
A3. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ						
Παράιτηση από ευθύνη	Πνευματικά δικαιώματα	Προστασία προσωπικών δεδομένων				
B. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
B1. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
Υπάρχει εισαγωγικό κείμενο; Αν ναι τι περιέχει	Τι είδους κείμενο αναρτάται προς διαβούλευση;	Ανακοινώνονται χρονοδιαγράμματα εξέλιξης της διαβούλευσης και της νομοθετικής διαδικασίας;	Παρέχεται πληροφόρηση αν διεξάγεται παράλληλη διαβούλευση με τους μετόχους της πολιτικής διαδικασίας;	Τι περιλαμβάνεται στην περιοχή "Σχετικό Υλικό"	Τι περιλαμβάνεται στην περιοχή "Σύνδεσμοι"	Σχόλια/Ήταν όλα τα σχόλια μέσω της πλατφόρμας;
B2. ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
Μπορεί να υποβληθεί σχόλιο;	Εάν ναι:				Υπήρχε δυνατότητα συμφωνίας/διαφωνίας με σχόλιο;	
	ανά άρθρο	ανά παράγραφο	ανά σημείο	στο σύνολο του κειμένου		
B3. ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
Υπάρχει ακόμη το αρχικό προσέδιο;	Υπάρχει το τελικό σχέδιο νόμου μετά τη διαβούλευση;	Μπορούμε να δούμε αναλυτικά τα σχόλια;	Μπορεί ακόμη να υποβληθεί συμφωνία/διαφωνία;	Υπάρχει περίληψη/επεξεργασία α των σχολίων	Υπάρχει ένδειξη ως προς ποιά από τα σχόλια επηρέασαν τελικά το τελικό κείμενο που υιοθετήθηκε;	Χάρτης επιχειρημάτων (url)
Γ. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ						
Γ1. ΥΦΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ						
Θετικά	Αρνητικά	Ουδέτερα	Άσχετα	Υβριστικά/ Σαρκαστικά		
Γ2. ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΣΧΟΛΙΩΝ						
Προτάσεις	Σχολιασμός της Κυβερνητικής Πρωτοβουλίας	Άλλο				
Γ3. ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΟΙΝΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
Αριθμός σχολίων ανά ημέρα		Αριθμός σχολίων ανά εβδομάδα				
ημέρα 1		εβδομάδα 1				
ημέρα 2		εβδομάδα 2				
κοκ		κοκ				
Γ4. ΑΡΘΡΟ - ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ - ΣΗΜΕΙΟ/ ΠΡΟΤΑΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΧΟΛΙΟΥ						
Αριθμός σχολίων ανά άρθρο (λίστα)		Αριθμός σχολίων ανά παράγραφο (λίστα)		Αριθμός σχολίων ανά σημείο (λίστα)		Σύνολο
άρθρο 1		παράγραφος 1		σημείο 1		
άρθρο 2		παράγραφος 2		σημείο 2		
κοκ		κοκ		κοκ		
Γ5. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΣΧΟΛΙΟΥ						
Επώνυμοι	Ανώνυμοι/ Ψευδώνυμοι					
Γ6. ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΣΥΝΤΑΚΤΗ ΣΧΟΛΙΟΥ						
Ιδιώτες	Δημόσιοι Υπάλληλοι	Επιχειρήσεις/ Ιδιωτικοί Φορείς	Θεσμικοί/ Δημόσιοι Φορείς	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	Ειδικές κατηγορίες	

Εικόνα 12: Φύλλο Διαβούλευσης (Μέρος Α').

Δ. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΠΟΥ ΘΕΤΕΙ Η Ε. ΕΠΙΤΡΟΠΗ						
Δ1. ΣΑΦΗΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ						
Περιγραφή πλαισίου/ πεδίου διαβούλευσης	Περιγραφή στόχων διαβούλευσης	Περιγραφή επιμέρους θεμάτων διαβούλευσης	Πληροφόρηση για τις πολιτικές διαδικασίες (ακροάσεις, συνεδριάσεις, διασκέψεις), αν διεξάγονται παράλληλα	Πληροφόρηση σχετικά με τις προθεσμίες συμμετοχής	Εξήγηση της μεθοδολογίας αξιοποίησης της συνεισφοράς του κοινού	Παρουσίαση της αναμενόμενης ανάδρασης
Παρουσίαση επομένων σταδίων επεξεργασίας της πολιτικής	Έγγραφα Τεκμηρίωσης (Επισύναψη ή Αναφορά)					
Δ2. ΟΜΑΔΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ						
Ανοιχτή Διαδικασία	Κλειστή Διαδικασία			Έχει ληφθεί υπόψη		
	Διασφάλιση εκπροσώπησης (ισή Μεταχείριση)	Εκείνων που συμμετέχουν στην εφαρμογή της πολιτικής	Φορέων που έχουν άμεσο ενδιαφέρον για την πολιτική	Η επίπτωση της πολιτικής σε άλλους τομείς πολιτικής	Η ανάγκη για εμπειρία - τεχνικές γνώσεις	Η ανάγκη συμμετοχής μη οργανωμένων συμφερόντων
	Εκείνων που επηρεάζονται από την πολιτική			Η συνεισφορά των συμμετεχόντων σε προηγούμενες διαβουλεύσεις	Η ανάγκη τήρησης ίσων αποστάσεων μεταξύ των συμμετεχόντων	
Δ3. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ						
Υπάρχει ενιαίο σημείο επαφής για την διαβούλευση	Χρησιμοποιούνται παραδοσιακές εναλλακτικές λύσεις δημοσίευσης (π.χ. ανακοινώσεις στον τύπο, ταχυδρομικές αποστολές)	Τα έγγραφα διαβούλευσης παρέχονται σε εναλλακτικές μορφές (πρόσβαση ΑΜΕΑ)				
Δ4. ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ						
Διάρκεια μικρότερη από 8 εβδομάδες λόγω:		Διάρκεια Διαβούλευσης 8 εβδομάδες		Διάρκεια διαβούλευσης μεγαλύτερη από 8 εβδομάδες λόγω:		
Επείγοντος Χαρακτήρα	Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν ήδη εκφράσει τις απόψεις τους	Αδικοιολόγητα		Ιδιαιτερότητας πρότασης	Περίοδου διακοπών	Αδικοιολόγητα
Δ5. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΡΑΣΗ						
Ατομική απάντηση		Συλλογική απάντηση		Παροχή ανάδρασης στους συμμετέχοντες και το ευρύ κοινό		
Με e-mail	Με απόδειξη παραλαβής	Με e-mail	Με δημοσίευση των σχολίων στο OPENGOV	Περιλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση της νομοθετικής πρωτοβουλίας αναφορά στα αποτελέσματα της διαβούλευσης	Διευκρινίζεται πως έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης	Παράγονται εκθέσεις που περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

Εικόνα 13: Φύλλο Διαβούλευσης (Μέρος Β΄).

Στο σημείο αυτό κρίνεται ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να περιγραφεί το κάθε πεδίο του Φύλλου Διαβούλευσης καθώς και ο τρόπος συμπλήρωσης του. Για τον λόγο αυτό δημιουργήθηκε ο πίνακας που ακολουθεί (Πίνακας 5).

Πίνακας 5: Περιγραφή και τρόπος συμπλήρωσης των πεδίων του Φύλλου Διαβούλευσης.

		Τίτλος Πεδίου	Περιγραφή	Τρόπος Συμπλήρωσης
Α. Γενικά Στοιχεία	Α1. Ταυτότητα	Τίτλος	Τίτλος της διαβούλευσης	Αντιγραφή συνδέσμου της διαβούλευσης από το κεντρικό OpenGov
		Φορέας	Φορέας διεξαγωγής της διαβούλευσης	Επιλογή του συνδέσμου της διαβούλευσης και έλεγχος στο OpenGov ποιού Υπουργείου οδηγεί
		Περίληψη του θέματος της διαβούλευσης	Σύντομη περιγραφή του θέματος και τον στόχων της	1) Μελέτη του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης

			διαβούλευσης	2) Εφόσον δεν υπάρχει μελέτη του κειμένου διαβούλευσης
		Ημερομηνία αρχής	Ημερομηνία από την οποία η διαβούλευση είναι ανοικτή προς σχολιασμό	Επιλογή συνδέσμου διαβούλευσης και 1) έλεγχος του πλαισίου που περιέχει τα στοιχεία της διαβούλευσης ή 2) εάν αυτό δεν υπάρχει, ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου διαβούλευσης
		Ημερομηνία τέλους	Ημερομηνία από την οποία η διαβούλευση δεν είναι ανοικτή προς σχολιασμό	
		URL	Σύνδεσμος που οδηγεί απευθείας στην διαβούλευση	Μετάβαση στο OpenGov του Υπουργείου, επιλογή της διαβούλευσης και αντιγραφή της διεύθυνσης από την γραμμή διευθύνσεων του φυλλομετρητή
A2. Πρόσβαση	από το κεντρικό.opengov	Σύνδεσμος προς την διαβούλευση, από το κεντρικό OpenGov	Έλεγχος στο κεντρικό OpenGov εάν υπάρχει λειτουργικός σύνδεσμος προς την διαβούλευση	
	από το.opengov του Υπουργείου	Σύνδεσμος προς την διαβούλευση, από το OpenGov του Υπουργείου	Έλεγχος στο OpenGov του Υπουργείου εάν υπάρχει λειτουργικός σύνδεσμος προς την διαβούλευση	
	από το website του Υπουργείου	Σύνδεσμος προς την διαβούλευση, από το website του Υπουργείου	Έλεγχος στο website του Υπουργείου εάν υπάρχει λειτουργικός σύνδεσμος προς την διαβούλευση ή προς το OpenGov του Υπουργείου	
A3. Ανακοινώσεις Νομικού Περιεχομένου	Παραίτηση από ευθύνη	Ανακοίνωση σχετικά με την παραίτηση από ευθύνη	Έλεγχος ύπαρξης λειτουργικού συνδέσμου προς την σχετική ανακοίνωση από το κεντρικό OpenGov ή το OpenGov του Υπουργείου	
	Πνευματικά δικαιώματα	Ανακοίνωση της πολιτικής που εφαρμόζεται για τα πνευματικά δικαιώματα		

		Προστασία προσωπικών δεδομένων	Ανακοίνωση της πολιτικής προστασίας προσωπικών δεδομένων	
B. Κατάσταση και Δομή της Διαβούλευσης	B1. Κατά την έναρξη της διαβούλευσης	Υπάρχει εισαγωγικό κείμενο; Αν ναι τι περιέχει	Κείμενο που αναρτάται πριν το κείμενο διαβούλευσης και το περιεχόμενο αυτού	Ελέγχεται η ύπαρξη κειμένου πριν το κείμενο διαβούλευσης και στην συνέχεια αναφέρεται η θεματολογία του (π.χ. Χαιρετισμός Υπουργού, Στόχοι Διαβούλευσης κ.λπ.)
		Τι είδους κείμενο αναρτάται προς διαβούλευση;	Το κείμενο διαβούλευσης μπορεί να είναι νομοθετικό ή προνομοθετικό ή σχετικό με την σύναψη δημοσίων συμβάσεων	Το κείμενο χαρακτηρίζεται 1) Νομοθετικού περιεχομένου: Όταν πρόκειται για σχέδιο νόμου ή κανονιστική πράξη της διοίκησης, 2) Προνομοθετικού περιεχομένου: Όταν αφορά κάποιο θέμα αρμοδιότητας του Υπουργείου και 3) Κείμενο δημοσίων συμβάσεων: Όταν αφορά κάποιο στάδιο της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων (π.χ. προκήρυξη)
		Ανακοινώνονται χρονοδιαγράμματα εξέλιξης της διαβούλευσης και της νομοθετικής διαδικασίας;	Αναφορά στην ημερομηνία λήξης της διαβούλευσης ή τυχόν ημερομηνία έναρξης και λήξης επόμενου σταδίου διαβούλευσης εφόσον υπάρχει και αναφορά στην ημερομηνία έναρξης και τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας	Έλεγχος του κειμένου έναρξης της διαβούλευσης για το αν υπάρχουν οι εν λόγω αναφορές
		Παρέχεται πληροφόρηση αν διεξάγεται παράλληλη διαβούλευση με τους μετόχους της πολιτικής διαδικασίας;	Αναφορά σε σε συναντήσεις με συνδικάτα και άλλους κοινωνικούς και	Έλεγχος του κειμένου έναρξης της διαβούλευσης για το αν υπάρχει η εν λόγω αναφορά

B2. Κατά την εξέλιξη της Διαβούλευσης		οικονομικούς φορείς	
	Τι περιλαμβάνεται στην περιοχή "Σχετικό Υλικό"	Σχετικό υλικό είναι οτιδήποτε συνοδεύει το κείμενο διαβούλευσης και είναι διαθέσιμο για τοπική αποθήκευση	Ελέγχεται εάν υπάρχουν αρχεία για τοπική αποθήκευση που να αφορούν είτε το ίδιο το κείμενο διαβούλευσης είτε υλικό τεκμηρίωσης αυτού
	Τι περιλαμβάνεται στην περιοχή "Σύνδεσμοι"	Σύνδεσμοι που υπάρχουν στην ιστοσελίδα διαβούλευσης και οδηγούν σε άλλες ιστοσελίδες	Ελέγχεται αν υπάρχουν λειτουργικοί σύνδεσμοι προς άλλες ιστοσελίδες και ποιές είναι αυτές
	Σχόλια/ Ήταν όλα τα σχόλια μέσω της πλατφόρμας;	Αναφορά δυνατότητας αποστολής σχολίων μέσω e-mail ή fax ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο	Έλεγχος για το αν υπάρχει η εν λόγω αναφορά στο εισαγωγικό κείμενο της διαβούλευσης
	Μπορεί να υποβληθεί σχόλιο;	Η διαβούλευση προσφέρει την δυνατότητα υποβολής σχολίου μέσω της πλατφόρμας	Έλεγχος εάν έχουν κατατεθεί σχόλια στην διαβούλευση
	ανά άρθρο	Δυνατότητα σχολιασμού του κειμένου διαβούλευσης ανά άρθρο	Έλεγχος του επιπέδου στο οποίο μπορεί να σχολιάσει κανείς το κείμενο διαβούλευσης
	ανά παράγραφο	Δυνατότητα σχολιασμού του κειμένου διαβούλευσης ανά παράγραφο	
	ανά σημείο	Δυνατότητα σχολιασμού του κειμένου διαβούλευσης ανά σημείο	
	στο σύνολο του κειμένου	Δυνατότητα σχολιασμού του κειμένου διαβούλευσης στο σύνολο του	
	Υπήρχε δυνατότητα συμφωνίας/διαφωνίας με σχόλιο;	Δυνατότητα υπερνήφισης ή κατανήφισης σχολίου	Έλεγχος εάν υπάρχει δυνατότητα υποβολής ψήφου επί των σχολίων της διαβούλευσης

B3. Μετά το πέρας της διαβούλευσης	Υπάρχει ακόμη το αρχικό προσχέδιο;	Το κείμενο διαβούλευσης εξακολουθεί να είναι αναρτημένο	Έλεγχος εάν εξακολουθεί να είναι αναρτημένο το κείμενο διαβούλευσης στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης
	Υπάρχει το τελικό σχέδιο νόμου μετά τη διαβούλευση;	Ανάρτηση του τελικού σχεδίου νόμου που προέκυψε μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης	Έλεγχος εάν έχει αναρτηθεί και είναι διαθέσιμο για τοπική αποθήκευση το τελικό σχέδιο νόμου
	Μπορούμε να δούμε αναλυτικά τα σχόλια;	Τα σχόλια του κοινού παραμένουν διαθέσιμα μετά το πέρας της διαβούλευσης	Έλεγχος σε επιμέρους θεματικές της διαβούλευσης για να διαπιστωθεί εάν εξακολουθούν να είναι αναρτημένα τα σχόλια που έχουν κατατεθεί
	Μπορεί ακόμη να υποβληθεί συμφωνία/διαφωνία;	Δυνατότητα υπερψήφισης ή καταψήφισης σχολίου μετά το πέρας της διαβούλευσης	Πλοήγηση στα σχόλια μετά το πέρας της διαβούλευσης και έλεγχος εάν υπάρχει δυνατότητα υποβολής ψήφου
	Υπάρχει περίληψη/επεξεργασία των σχολίων	Έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης κείμενο που περιέχει σύνοψη των σχολίων καθώς και εξαγωγή συμπερασμάτων από την επεξεργασία τους	Έλεγχος εάν έχει αναρτηθεί και είναι διαθέσιμη για τοπική αποθήκευση έκθεση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης
	Υπάρχει ένδειξη ως προς ποιά από τα σχόλια επηρέασαν τελικά το τελικό κείμενο που υιοθετήθηκε;	Η έκθεση αποτελεσμάτων αναφέρεται στα σχόλια που επηρέασαν την μορφή του τελικού κειμένου που υιοθετήθηκε	Μελέτη της έκθεσης αποτελεσμάτων και έλεγχος της σύνδεσης κάποιων σχολίων με το τελικό κείμενο που προέκυψε από την διαβούλευση
	Χάρτης επιχειρημάτων (url)	Χάρτης ο οποίος έχει παραχθεί με την βοήθεια εργαλείου οπτικοποίησης επιχειρημάτων και συνοψίζει τις θέσεις και τα επιχειρήματα που	Έλεγχος εάν έχει αναρτηθεί σύνδεσμος προς κάποιο Χαρτη Επιχειρημάτων ή εάν υπάρχει τέτοιος χάρτης εντός της έκθεσης αποτελεσμάτων

			υποβλήθηκαν στην διαβούλευση	
Γ. Ποσοτική Ανάλυση Σχολίων	Γ1. Ύφος Σχολίων	Θετικό	Σχόλιο το οποίο περιέχει σαφή πρόταση υπέρ των ρυθμίσεων που προτείνονται στο κείμενο διαβούλευσης	Προσεκτική ανάγνωση σχολίου και προσπάθεια να ενταχθεί σε μια από τις παρακαείμενες κατηγορίες ανάλογα με το ύφος του
		Αρνητικό	Σχόλιο το οποίο περιέχει σαφή πρόταση κατά των ρυθμίσεων που προτείνονται στο κείμενο διαβούλευσης	
		Ουδέτερο	Σχόλιο το οποίο χαρακτηρίζεται από νηφαλιότητα και στο οποίο εκφράζεται μερική συμφωνία ή διαφωνία με το κείμενο διαβούλευσης, η οποία τεκμηριώνεται με επιχειρήματα	
		Άσχετο	Σχόλιο το οποίο είτε δεν έχει σχέση με το κείμενο διαβούλευσης είτε αναφέρεται σε άλλη ενότητα του	
		Υβριστικό/ Σαρκαστικό	Σχόλιο το οποίο περιέχει απρεπές λεξιλόγιο ή παρουσιάζει σαφείς ενδείξεις ειρωνίας απέναντι στο κείμενο διαβούλευσης και τον φορέα διεξαγωγής της	
	Γ2. Περιεχόμενο Σχολίων	Προτάσεις	Σχόλιο το οποίο περιέχει τεκμηριωμένες θέσεις	Προσεκτική ανάγνωση σχολίου και προσπάθεια να ενταχθεί σε μια από τις παρακαείμενες κατηγορίες ανάλογα με το περιεχόμενο του
Σχολιασμός της Κυβερνητικής Πρωτοβουλίας	Σχόλιο το οποίο περιέχει διατύπωση γνώμης σχετικά με το κείμενο διαβούλευσης χωρίς να περιέχει			

			νέες θέσεις	
		Άλλο	Σχόλιο το οποίο δεν μπορεί να ενταχθεί ούτε στην κατηγορία των προτάσεων, ούτε στην κατηγορία του σχολιασμού (π.χ. ερώτηση)	
	Γ3. Ενδιαφέρον Κοινού	Αριθμός σχολίων ανά ημέρα	Σύνολο σχολίων τα οποία έχουν υποβληθεί σε μια ημέρα σε όλες τις επιμέρους θεματικές της διαβούλευσης	Συμπληρώνεται μόνο μετά την συμπλήρωση του Φύλλου Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης με χρήση των αυτόματων φίλτρων του Excel (εκτέλεση φίλτρου ανά ημέρα διαβούλευσης)
		Αριθμός σχολίων ανά εβδομάδα	Σύνολο σχολίων τα οποία έχουν υποβληθεί σε μια εβδομάδα σε όλες τις επιμέρους θεματικές της διαβούλευσης	Εφόσον είναι διαθέσιμος ο αριθμός των σχολίων ανά ημέρα αθροίζονται τα σχόλια αυτά για τις πρώτες επτά ημέρες κ.ο.κ.
	Γ4. Σημείο Υποβολής Σχολίου	Αριθμός σχολίων ανά άρθρο (λίστα)	Λίστα με τον αριθμό των σχολίων που έχουν υποβληθεί σε κάθε άρθρο του κειμένου διαβούλευσης	Έλεγχος του μετρητή σχολίων που βρίσκεται στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης ανά άρθρο ή παράγραφο ή σημείο
		Αριθμός σχολίων ανά παράγραφο (λίστα)	Λίστα με τον αριθμό των σχολίων που έχουν υποβληθεί σε κάθε παράγραφο του κειμένου διαβούλευσης	
		Αριθμός σχολίων ανά σημείο (λίστα)	Λίστα με τον αριθμό των σχολίων που έχουν υποβληθεί σε κάθε σημείο του κειμένου διαβούλευσης	
	Γ5. Ταυτότητα Συντάκτη	Επώνυμος	Συμμετέχων που αναφέρει το πλήρες ονοματεπώνυμο του ή μόνο το επώνυμο του ή την επωνυμία της	Προσεκτική ανάγνωση σχολίου (ιδίως η αρχή και το τέλος) και προσπάθεια να ενταχθεί ο

			οργάνωσης στην οποία ανήκει	συμμετέχων σε μια από τις παρακείμενες κατηγορίες	
		Ανώνυμος/ Ψευδώνυμος	Συμμετέχων που αναφέρει μόνο το μικρό του όνομα ή χρησιμοποιεί κάποιο ψευδώνυμο		
	Γ6. Ιδιότητα Συντάκτη Σχολίου	Ιδιώτης	Συμμετέχων που δεν αναφέρει την ιδιότητα του	Προσεκτική ανάγνωση σχολίου (ιδίως η αρχή και το τέλος) και προσπάθεια να ενταχθεί ο συμμετέχων σε μια από τις παρακείμενες κατηγορίες	
		Δημόσιος Υπάλληλος	Συμμετέχων που αναφέρει την ιδιότητα του και την υπηρεσία στην οποία ανήκει		
		Επιχείρηση/ Ιδιωτικός Φορέας	Συμμετέχων που αναφέρει την επωνυμία της επιχείρησης που εκπροσωπεί		
		Θεσμικός/ Δημόσιος Φορέας	Συμμετέχων που αναφέρει την ιδιότητα του ως ανώτατο διοικητικό όργανο ενός φορέα (π.χ. Δήμαρχος)		
		Μη Κυβερνητική Οργάνωση	Συμμετέχων που αναφέρει τον τίτλο της ΜΚΟ ή των ομάδων πολιτών που εκπροσωπεί		
		Ειδική κατηγορία	Συμμετέχων που δεν εντάσσεται σε καμία από τις παραπάνω κατηγορίες		
	Α. Συμμόρφωση με Προδιαγραφές Ε. Επιτροπής	Δ1. Σαφής Προσδιορισμός Περιεχομένου Διαβούλευσης	Περιγραφή πλαισίου/ πεδίου διαβούλευσης	Κείμενο που περιγράφει το νομικό πλαίσιο και το θέμα της διαβούλευσης	Προσεκτική ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης και έλεγχος εάν περιέχει αναφορές στο πεδίο, τους στόχους και τις επιμέρους θεματικές της διαβούλευσης
			Περιγραφή στόχων διαβούλευσης	Κείμενο που περιγράφει τους στόχους της διαβούλευσης	
Περιγραφή επιμέρους θεμάτων διαβούλευσης			Κείμενο που περιγράφει τις επιμέρους θεματικές ενότητες της διαβούλευσης		
Πληροφόρηση για τις πολιτικές διαδικασίες (ακροάσεις, συνεδριάσεις,			Κείμενο που αναφέρει το χρονοδιάγραμμα	Έλεγχος της ιστοσελίδας διαβούλευσης και	

	διασκέψεις), αν διεξάγονται παράλληλα	και τα αποτελέσματα της πολιτικής διαδικασία	ιδιαίτερα του εισαγωγικού κειμένου και της περιοχής «σχετικό υλικό»
	Πληροφόρηση σχετικά με τις προθεσμίες συμμετοχής	Ανάρτηση της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της διαβούλευσης σε εμφανές σημείο	Προσεκτική ανάγνωση εισαγωγικού κειμένου διαβούλευσης και εντοπισμός της προθεσμίας συμμετοχής σε αυτή
	Εξήγηση της μεθοδολογίας αξιοποίησης της συνεισφοράς του κοινού	Κείμενο που περιγράφει την μέθοδο αξιοποίησης της συνεισφοράς του κοινού	Έλεγχος της ιστοσελίδας διαβούλευσης και ιδιαίτερα του εισαγωγικού κειμένου και της περιοχής «σχετικό υλικό»
	Παρουσίαση της αναμενόμενης ανάδρασης	Κείμενο που παρουσιάζει την μορφή με την οποία θα παρουσιαστεί το αποτέλεσμα της διαβούλευσης	
	Παρουσίαση επομένων σταδίων επεξεργασίας της πολιτικής	Κείμενο που περιγράφει τα επόμενα στάδια επεξεργασίας της πολιτικής με ή χωρίς χρονοδιάγραμμα	
	Έγγραφα Τεκμηρίωσης (Επισύναψη ή Αναφορά)	Έγγραφα που επισυνάπτονται ή αναφέρονται σε κείμενο τα οποία μπορεί να είναι Αιτιολογική έκθεση, Οδηγία της ΕΕ, Μελέτη σκοπιμότητας, Ανάλυση Κόστους – Οφέλους κ.λπ.	
Δ2. Ομάδες – Στόχοι Διαβούλευσης	Ανοιχτή Διαδικασία	Μπορεί να συμμετάσχει ο οποιοσδήποτε χωρίς πρόσκληση	Προσεκτική ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης και έλεγχος για αναφορές – προσκλήσεις προς συγκεκριμένες

				ομάδες για συμμετοχή σε αυτή
Κλειστή Διαδικασία	Ίση μεταχείριση εκείνων που επηρεάζονται από την πολιτική	Πρόσκληση όλων όσων επηρεάζονται από την πολιτική και εφαρμογή της αρχής της αμεροληψία σε όλες τις σχετικές με τη διαβούλευση διαδικασίες	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνη για την διαβούλευση και μελέτη των ομάδων που έχουν προσκληθεί να συμμετάσχουν στην διαβούλευση	
	Ίση μεταχείριση εκείνων που συμμετέχουν στην εφαρμογή της πολιτικής	Πρόσκληση όλων όσων εφαρμόζουν την πολιτική και εφαρμογή της αρχής της αμεροληψία σε όλες τις σχετικές με τη διαβούλευση διαδικασίες		
	Ίση μεταχείριση φορέων που έχουν άμεσο ενδιαφέρον για την πολιτική	Πρόσκληση όλων των φορέων που έχουν ενδιαφέρον για την πολιτική και εφαρμογή της αρχής της αμεροληψία σε όλες τις σχετικές με τη διαβούλευση διαδικασίες		
	Έχει ληφθεί υπόψη η επίπτωση της πολιτικής σε άλλους τομείς πολιτικής	Έχει πραγματοποιηθεί ανάλυση κανονιστικών επιπτώσεων η οποία τεκμηριώνεται με μελέτες	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνη για την διαβούλευση και αναζήτηση εγγράφων τεκμηρίωσης (π.χ. μελέτη κανονιστικών επιπτώσεων)	
	Έχει ληφθεί υπόψη η ανάγκη για εμπειρία - τεχνικές γνώσεις	Πρόσκληση εμπειρογνομόνων και τεχνοκρατών	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνη για την διαβούλευση και μελέτη των ομάδων που έχουν προσκληθεί να συμμετάσχουν στην διαβούλευση	
	Έχει ληφθεί υπόψη η ανάγκη συμμετοχής μη οργανωμένων συμφερόντων	Πρόσκληση μη οργανωμένων συμφερόντων		
	Έχει ληφθεί υπόψη η συνεισφορά των συμμετεχόντων σε προηγούμενες διαβουλεύσεις	Εκμετάλλευση αρχείου διαβουλεύσεων ώστε να αποφευχθεί το φαινόμενο να ερωτούνται οι ίδιες	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνη για την διαβούλευση	

				ομάδες για το ίδιο θέμα πολλές φορές	
			Έχει ληφθεί υπόψη η ανάγκη τήρησης ίσων αποστάσεων μεταξύ των συμμετεχόντων	Εφαρμογή της αρχής της αμεροληψίας καθόλη την διάρκεια της διαβούλευσης και σε όλες τις σχετικές διαδικασίες	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνα για την διαβούλευση
Δ3. Δημοσιότητα			Υπάρχει ενιαίο σημείο επαφής για την διαβούλευση	Δυνατότητα πλοήγησης στην διαβούλευση από ένα σημείο (π.χ. ιστοσελίδα)	Αναζήτηση της διαβούλευσης στο κεντρικό OpenGov ή το OpenGov του Υπουργείου
			Χρησιμοποιούνται παραδοσιακές εναλλακτικές λύσεις δημοσίευσης (π.χ. ανακοινώσεις στον τύπο, ταχυδρομικές αποστολές)	Δημοσίευση της διαβούλευσης με ανακοίνωση σε εφημερίδες, ταχυδρομικές αποστολές ενημερωτικών φυλλαδίων κ.λπ.	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνα για την διαβούλευση ή εναλλακτικά αναζήτηση της διαβούλευσης στον ημερήσιο τύπο μέσω διαδικτύου
			Τα έγγραφα διαβούλευσης παρέχονται σε εναλλακτικές μορφές (πρόσβαση ΑΜΕΑ)	Τα έγγραφα διαβούλευσης βρίσκονται σε πολλές εναλλακτικές μορφές ώστε να είναι αναγνώσιμα από ΑΜΕΑ σύμφωνα με τις προδιαγραφές WAI του W3C	Έλεγχος της ιστοσελίδας της διαβούλευσης για εναλλακτικές μορφές του κειμένου διαβούλευσης
Δ4. Προθεσμίες Συμμετοχής	Διάρκεια < 8 εβδ.	Επείγοντος Χαρακτήρα	Μικρή διάρκεια διαβούλευσης λόγω υφιστάμενης νομικής υποχρέωσης ή λόγω επείγοντος χαρακτήρα του ζητήματος	Προσεκτική ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης, προσδιορισμός διάρκειας της διαβούλευσης και αναζήτηση αιτιολογίας για την εν λόγω διάρκεια	
		Τα ενδιαφερόμ ενα μέρη έχουν ήδη εκφράσει τις απόψεις τους	Μικρή διάρκεια διαβούλευσης επειδή τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν εκφράσει ήδη τις απόψεις τους με κάποιο άλλο τρόπο		
		Αδικαιολόγητα	Μικρή διάρκεια διαβούλευσης		

Δ5. Βεβαίωση Παραλαβής και Ανάδραση				χωρίς επαρκή αιτιολογία	
		Διάρκεια = 8 εβδ.		Κατάλληλο χρονικό διάστημα διαβούλευσης	Προσεκτική ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης, προσδιορισμός διάρκειας της διαβούλευσης
		Διάρκεια > 8 εβδ.	Ιδιαιτερότητας πρότασης	Μεγάλη διάρκεια διαβούλευσης λόγω σοβαρότητας του θέματος ή πολυπλοκότητας της πρότασης	Προσεκτική ανάγνωση του εισαγωγικού κειμένου της διαβούλευσης, προσδιορισμός διάρκειας της διαβούλευσης και αναζήτηση αιτιολογίας για την εν λόγω διάρκεια
			Περίοδου διακοπών	Μεγάλη διάρκεια διαβούλευσης επειδή μεσολαβεί περίοδος όπου η συμμετοχή των πολιτών είναι μειωμένη	
	Αδικαιολόγητα		Μεγάλη διάρκεια διαβούλευσης χωρίς επαρκή αιτιολογία		
		Ατομική απάντηση	Με e-mail	Αποστολή e-mail που βεβαιώνει τον συμμετέχοντα για την παραλαβή των σχολίων του	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνα για την διαβούλευση
			Με απόδειξη παραλαβής	Αποστολή απόδειξης παραλαβής σχολίων με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνα για την διαβούλευση
		Συλλογική απάντηση	Με e-mail	Αποστολή ευχαριστήριου e-mail σε όλους τους συμμετέχοντες στην διαβούλευση	Συνεντεύξεις στα μέλη της ομάδας που είναι υπεύθυνα για την διαβούλευση
			Με δημοσίευση των σχολίων στο OpenGov	Ανάρτηση των σχολίων στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης	Αναζήτηση σχολίων διαβούλευσης
		ανάδραση στους συμμετέχοντες και	Περιλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση της νομοθετικής πρωτοβουλίας αναφορά στα αποτελέσματα της	Η αιτιολογική έκθεση περιέχει ρητή αναφορά της επίδρασης που είχε το αποτέλεσμα της διαβούλευσης στο τελικό σχέδιο	Προσεκτική ανάγνωση της αιτιολογικής έκθεσης και αναζήτηση αναφορών στην διαδικασία διαβούλευσης

			διαβούλευσης	νόμου	
			Διευκρινίζεται πως έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης	Κείμενο που έχει αναρτηθεί μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και αναφέρει λεπτομερώς την επίδραση της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης	Προσεκτική ανάγνωση του κειμένου ολοκλήρωσης της διαβούλευσης και αναζήτηση κειμένου στο σχετικό υλικό
			Παράγονται εκθέσεις που περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης	Έκθεση αποτελεσμάτων που περιγράφει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης	Αναζήτηση έκθεσης αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης

Το Φύλλο Διαβούλευσης συμπληρώθηκε με την μεθοδολογία που περιγράφεται παραπάνω για 22 από τις 45 διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov το πρώτο επτάμηνο λειτουργίας της. Το δείγμα των 22 διαβουλεύσεων επιλέχθηκε με τρόπο που να περιλαμβάνει διαβουλεύσεις όλων των φορέων, με χρονική διασπορά σε όλη την διάρκεια των πρώτων επτά μηνών λειτουργίας της πλατφόρμας OpenGov.

Τα πεδία Γ1, Γ2, Γ3, Γ5 και Γ6 του Φύλλου Διαβούλευσης δεν συμπληρώθηκαν παρά μόνο για την διαβούλευση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την κλιματική αλλαγή, η οποία θα παρουσιαστεί ως μελέτη περίπτωσης στο επόμενο κεφάλαιο. Αυτό οφείλεται στο ότι η συμπλήρωση των πεδίων αυτών απαιτεί προσεκτική μελέτη όλων των σχολίων μιας διαβούλευσης, γεγονός που την καθιστά αδύνατη για 22 διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας.

Τα συμπληρωμένα Φύλλα Διαβούλευσης καθώς και ένα συγκεντρωτικό το οποίο περιέχει στοιχεία και για τις 22 διαβουλεύσεις που αναλύθηκαν, επισυνάπτονται στην εργασία σε ηλεκτρονική μορφή. Στην επόμενη παράγραφο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα τα οποία προέκυψαν από την ανάλυση αυτή.

5.7 Αποτελέσματα Συμπλήρωσης Φύλλων Διαβούλευσης

Τα αποτελέσματα τα οποία προέκυψαν από την συμπλήρωση του Φύλλου Διαβούλευσης για τις 22 διαβουλεύσεις θα παρουσιαστούν παρακάτω. Η δομή της παρουσίασης των αποτελεσμάτων είναι αντίστοιχη με την δομή του Φύλλου Διαβούλευσης.

Πρόσβαση

Σχετικά με την προσβασιμότητα στις διαβουλεύσεις προέκυψαν τα παρακάτω στοιχεία (Πίνακας 6).

Πίνακας 6: Προσβασιμότητα Διαβουλεύσεων.

Πρόσβαση	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
από το κεντρικό οργαnοn	22	100%
από το οργαnοn του Υπουργείου	22	100%
από το website του Υπουργείου	13	59%

Όπως φαίνεται παραπάνω, το σύνολο των διαβουλεύσεων που εξετάστηκαν ήταν προσβάσιμες μέσω της πλατφόρμας OpenGov ενώ ένα ποσοστό 59% ήταν προσβάσιμο και από το website του φορέα διεξαγωγής της διαβούλευσης.

Ανακοινώσεις νομικού περιεχομένου

Οι ανακοινώσεις νομικού χαρακτήρα είναι αναρτημένες τόσο στην κεντρική ιστοσελίδα του OpenGov όσο και στις επιμέρους ιστοσελίδες των Υπουργείων στο OpenGov, κατά συνέπεια ισχύουν για όλες τις διαβουλεύσεις

Κατά την έναρξη της διαβούλευσης

- Σχετικά με την κατάσταση και την δομή της διαβούλευσης κατά την έναρξη της προέκυψαν τα παρακάτω (

Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Κατάσταση Διαβουλεύσεων (Εναρξη).

Παράμετρος	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Υπάρχει εισαγωγικό κείμενο;	22	100%

Σχέδιο Νόμου	17	77%
Προνομοθετικό Κείμενο	5	23%
Χρονοδιαγράμματα διαδικασίας διαβούλευσης	21	95%
Χρονοδιαγράμματα νομοθετικής διαδικασίας	1	5%
Παρέχεται πληροφόρηση αν διεξάγεται παράλληλη διαβούλευση με τους μετόχους της πολιτικής διαδικασίας;	2	9%
Περιλαμβάνεται "Σχετικό Υλικό";	15	68%
Ήταν όλα τα σχόλια μέσω της πλατφόρμας;	21	95%

Το σύνολο των διαβουλεύσεων που εξετάστηκαν είχε εισαγωγικό κείμενο. Το κείμενο διαβούλευσης σε ποσοστό 77% ήταν νομοθετικό κείμενο ενώ μόλις το 23% ήταν προνομοθετικό κείμενο. Το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας διαβούλευσης είχε ανακοινωθεί στο 95% των διαβουλεύσεων με μοναδική εξαίρεση της διαβούλευση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας για το ηλεκτρονικό σύστημα υγρών καυσίμων. Αντίθετα στο 95% των διαβουλεύσεων που εξετάστηκαν δεν υπήρχε ανακοίνωση για το χρονοδιάγραμμα της νομοθετικής διαδικασίας με μοναδική εξαίρεση την διαβούλευση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για την ανασυγκρότηση του αγροτικού συνδικαλιστικού κινήματος.

Όσον αφορά στην πληροφόρηση του κοινού για την διεξαγωγή παράλληλης διαβούλευσης με τους μετόχους της πολιτικής διαδικασίας, αυτή πραγματοποιήθηκε μόνο σε δυο περιπτώσεις (9%). Η πρώτη περίπτωση είναι η διαβούλευση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων που αναφέρθηκε παραπάνω και η δεύτερη περίπτωση είναι η διαβούλευση του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων για το εθνικό πλαίσιο προσόντων.

Τέλος μόλις το 68% των διαβουλεύσεων περιείχαν επιπρόσθετο υλικό σχετικό με το κείμενο διαβούλευσης ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις υπήρχε δυνατότητα υποβολής σχολίου μόνο μέσω της πλατφόρμας. Εξαίρεση στον κανόνα αυτό ήταν η διαβούλευση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας για τις γενικές αρχές και προτεραιότητες σχεδιασμού του Ε.Π. "Ψηφιακή Σύγκλιση". Στην

περίπτωση αυτή προσφέρθηκε η δυνατότητα αποστολής μεγάλων σε μέγεθος αρχείων με e-mail, ενώ είναι αξιοσημείωτο ότι τα αρχεία που εστάλησαν με την μέθοδο αυτή αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης.

Κατά την εξέλιξη της διαβούλευσης

Σχετικά με την κατάσταση και την δομή της διαβούλευσης κατά την εξέλιξη της προέκυψαν τα παρακάτω (Πίνακας 8).

Πίνακας 8: Κατάσταση Διαβουλεύσεων (Εξέλιξη).

Παράμετρος	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Σχολιασμός ανά άρθρο	13	59%
Σχολιασμός ανά παράγραφο	0	0%
Σχολιασμός ανά σημείο	6	27%
Σχολιασμός στο σύνολο του κειμένου	4	18%
Δυνατότητα συμφωνίας ή διαφωνίας με σχόλιο	0	0%

Όπως φαίνεται παραπάνω, στις περισσότερες περιπτώσεις των διαβουλεύσεων που εξετάστηκαν προσφερόταν η δυνατότητα υποβολής σχολίου ανά άρθρο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η διαβούλευση του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας για το ηλεκτρονικό σύστημα υγρών καυσίμων στην οποία υπήρχε δυνατότητα σχολιασμού τόσο ανά σημείο όσο και στο σύνολο του κειμένου. Δυστυχώς σε καμία από τις διαβουλεύσεις που εξετάστηκαν δεν υπήρχε δυνατότητα συμφωνίας ή διαφωνίας με σχόλιο, όμως αυτό είναι πλέον εφικτό μετά την αναβάθμιση της πλατφόρμας διαβούλευσης OpenGov.

Μετά το πέρας της διαβούλευσης

Σχετικά με την κατάσταση και την δομή της διαβούλευσης μετά την ολοκλήρωση της προέκυψαν τα παρακάτω (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Κατάσταση Διαβουλεύσεων (Ολοκλήρωση).

Παράμετρος	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Υπάρχει ακόμη το αρχικό προσχέδιο;	21	100%
Υπάρχει το τελικό κείμενο μετά τη διαβούλευση;	1	5%
Πλοήγηση στα σχόλια	21	100%

Υπάρχει περίληψη/επεξεργασία των σχολίων;	2	10%
Υπάρχει ένδειξη ως προς ποιό από τα σχόλια επηρέασαν τελικά το τελικό κείμενο που υιοθετήθηκε;	0	0%
Χάρτης επιχειρημάτων (url)	0	0%

Τονίζεται ότι στον παραπάνω πίνακα τα δεδομένα αφορούν τις 21 διαβουλεύσεις που έχουν ολοκληρωθεί και όχι την διαβούλευση για το εθνικό πλαίσιο προσόντων η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη. Γίνεται φανερό ότι σε όλες τις περιπτώσεις υπάρχει πρόσβαση στο αρχικό προσχέδιο και στα σχόλια ακόμα και μετά το πέρας της διαβούλευσης. Αντίθετα σε καμία διαβούλευση δεν υπάρχει ένδειξη για το ποιό σχόλια επηρέασαν το κείμενο που υιοθετήθηκε ούτε χάρτης επιχειρημάτων. Το τελικό κείμενο έχει αναρτηθεί μόνο στη διαβούλευση του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων για τα προγράμματα υποστήριξης πρωτοβουλιών για νέους, όπου υπάρχει κείμενο που αναφέρει τις βασικές αλλαγές και σύνδεσμος προς ιστοσελίδα που περιέχει περισσότερες πληροφορίες. Τέλος, η επεξεργασία των σχολίων αναρτήθηκε μόνο στις διαβουλεύσεις για το ηλεκτρονικό σύστημα υγρών καυσίμων (κείμενο με τις βασικές προτάσεις που προέκυψαν από τα σχόλια) και για το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση» (έκθεση αποτελεσμάτων).

Σαφής προσδιορισμός του περιεχομένου της διαδικασίας διαβούλευσης

Σχετικά με την συμμόρφωση με τις ελάχιστες προδιαγραφές της Ε.Επιτροπής για τον προσδιορισμό του περιεχομένου των διαβουλεύσεων προέκυψαν τα παρακάτω (Πίνακας 10).

Πίνακας 10: Προσδιορισμός Περιεχομένου Διαβουλεύσεων (Προδιαγραφές Ε. Επιτροπής).

Απαίτηση	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Περιγραφή πλαισίου/ πεδίου διαβούλευσης	21	95%
Περιγραφή στόχων διαβούλευσης	16	73%
Περιγραφή επιμέρους θεμάτων διαβούλευση	12	55%
Πληροφόρηση για τις πολιτικές διαδικασίες	2	9%

(ακροάσεις, συνεδριάσεις, διασκέψεις), αν διεξάγονται παράλληλα		
Πληροφόρηση σχετικά με τις προθεσμίες συμμετοχής	21	95%
Εξήγηση της μεθοδολογίας αξιοποίησης της συνεισφοράς του κοινού	3	14%
Παρουσίαση της αναμενόμενης ανάδρασης	3	14%
Παρουσίαση επομένων σταδίων επεξεργασίας της πολιτικής	5	23%
Έγγραφα Τεκμηρίωσης (Επισύναψη ή Αναφορά)	7	32%

Όπως φαίνεται παραπάνω ενώ η περιγραφή του πεδίου της διαβούλευσης λαμβάνει χώρα σε μεγάλο ποσοστό (95%), το ποσοστό αυτό μειώνεται στο 73% για την περιγραφή των στόχων της διαβούλευσης και ακόμα περισσότερο στο 55% για την περιγραφή των επιμέρους θεματικών της διαβούλευσης. Επιπλέον μόλις σε τρεις διαβουλεύσεις υπήρχε εξήγηση της μεθοδολογίας αξιοποίησης των σχολίων και παρουσίαση της αναμενόμενης ανάδρασης. Οι διαβουλεύσεις αυτές ήταν στην πρώτη περίπτωση για την απλοποίηση διαδικασιών σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιριών (σχέδιο νόμου), για το θεσμικό πλαίσιο οδικών εμπορευματικών μεταφορών και για το εθνικό πλαίσιο προσόντων ενώ στην δεύτερη περίπτωση για το πόθεν έσχες και για τις δύο τελευταίες διαβουλεύσεις που αναφέρθηκαν στην πρώτη περίπτωση. Τέλος πολύ χαμηλά είναι τα ποσοστά της παρουσίασης των επόμενων σταδίων επεξεργασίας της πολιτικής που τίθεται υπό διαβούλευση (23%) και της τεκμηρίωσης του κειμένου διαβούλευσης με άλλα έγγραφα (32%).

Δημοσιότητα

Η δημοσιοποίηση των διαβουλεύσεων έγινε για όλες τις διαβουλεύσεις που εξετάστηκαν μέσα από την πλατφόρμα διαβούλευσης OpenGov, χωρίς να εφαρμοσθούν παραδοσιακές εναλλακτικές λύσεις δημοσίευσης. Επιπρόσθετα σε καμία από τις διαβουλεύσεις που μελετήθηκαν δεν πραγματοποιήθηκε διάθεση του κειμένου διαβούλευσης σε εναλλακτικές μορφές. Το τελευταίο αναδεικνύει ένα πολύ

σημαντικό ζήτημα που δεν είναι άλλο από τον αποκλεισμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες από την δημόσια διαβούλευση.

Προθεσμίες Συμμετοχής

Σχετικά με την συμμόρφωση με τις ελάχιστες προδιαγραφές της Ε.Επιτροπής για την διάρκεια των διαβουλεύσεων προέκυψαν τα παρακάτω (Πίνακας 11).

Πίνακας 11: Διάρκεια Διαβουλεύσεων (Προδιαγραφές Ε. Επιτροπής).

Διάρκεια	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Μικρότερη από 8 εβδομάδες λόγω επείγοντος χαρακτήρα	3	14%
Μικρότερη από 8 εβδομάδες επειδή τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν ήδη εκφράσει τις απόψεις τους	1	5%
Μικρότερη από 8 εβδομάδες αδικαιολόγητα	17	76%
Ίση με 8 εβδομάδες	0	0%
Μεγαλύτερη από 8 εβδομάδες λόγω ιδιαιτερότητας πρότασης	1	5%
Μεγαλύτερη από 8 εβδομάδες λόγω περιόδου διακοπών	0	0%
Μεγαλύτερη από 8 εβδομάδες αδικαιολόγητα	0	0%

Το 76% των διαβουλεύσεων έχει μικρότερη διάρκεια διαβούλευσης από αυτή που προτείνει η Ε.Επιτροπή αδικαιολόγητα ενώ εάν αθροίσουμε και τις διαβουλεύσεις που αποκλίνουν αιτιολογημένα το ποσοστό αγγίζει το 100%.

Βεβαίωση παραλαβής και ανάδραση

Η βεβαίωση παραλαβής πραγματοποιείται σε όλες τις περιπτώσεις με δημοσίευση των σχολίων στην πλατφόρμα διαβούλευσης OpenGov. Όσον αφορά στην συμμόρφωση με τις ελάχιστες προδιαγραφές της Ε.Επιτροπής για την ανάδραση από τις διαβουλεύσεις προέκυψαν τα παρακάτω (Πίνακας 12).

Πίνακας 12: Ανάδραση Διαβουλεύσεων (Προδιαγραφές Ε. Επιτροπής).

Παράμετρος	Αριθμός Διαβουλεύσεων	Ποσοστό
Περιλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση της νομοθετικής πρωτοβουλίας αναφορά στα αποτελέσματα της διαβούλευσης	0	0%
Διευκρινίζεται πως έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης	2	9%
Παράγονται εκθέσεις που περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης	1	5%

Μόλις σε μια διαβούλευση από αυτές που εξετάστηκαν έχει παραχθεί έκθεση αποτελεσμάτων και σε δύο διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης. Οι εν λόγω διαβουλεύσεις είναι η διαβούλευση για τις προτεραιότητες του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», η διαβούλευση για το ηλεκτρονικό σύστημα υγρών καυσίμων και η διαβούλευση για τα προγράμματα υποστήριξης πρωτοβουλιών για νέους. Καμία από τις διαβουλεύσεις που εξετάστηκαν δεν αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση της νομοθετικής πρωτοβουλίας που αφορά. Αυτό οφείλεται στο ότι αρκετές από τις υπό διαβούλευση νομοθετικές πρωτοβουλίες δεν έχουν εισαχθεί ακόμα στην Βουλή.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η μελέτη περίπτωσης της διαβούλευσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.) για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Α.Π.Ε.) και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

6 Η Μελέτη Περίπτωσης

6.1 Η Διαβούλευση του Υ.Π.Ε.Κ.Α. για τις Α.Π.Ε. και την Κλιματική Αλλαγή

Η διαβούλευση που επιλέχθηκε για περαιτέρω εμβάθυνση της ανάλυσης και για την εφαρμογή του εργαλείου οπτικοποίησης επιχειρημάτων (argument visualization tool) είναι η διαβούλευση του Υ.Π.Ε.Κ.Α. για το σχέδιο νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής» (Εικόνα 14). Η επιλογή αυτή δεν ήταν τυχαία καθώς η ιδιότητα του υπογράφοντος ως Χημικού Μηχανικού θεωρήθηκε ότι μπορεί να συμβάλλει στην ανάλυση των σχολίων και την εξαγωγή των επιμέρους θέσεων και επιχειρημάτων.

Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
Δικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων

Αρχική Πρωθυπουργός της Ελλάδας Άνοιξη Διακυβέρνηση Δικτυακός Τόπος Υπουργείου Αυξομείωση Γραμματοσειράς

Αρχική **Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας**
Σχέδιο Νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»

Ολοκλήρωση της διαβούλευσης

Η δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση ολοκληρώθηκε με επιτυχία. Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για τη συμμετοχή σας. Τα σχόλια και οι απόψεις σας, μετά από σχετική επεξεργασία από τα αρμόδια στελέχη του Υπουργείου, θα ληφθούν υπόψη στο τελικό σχέδιο νόμου, το οποίο θα κατατεθεί στη Βουλή.

Σχέδιο Νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής»

Φίλες και φίλοι,

Θα ήθελα να σας κάλω σε ένα στο δικτυακό τόπο που φτιάχτηκε ειδικά, προκειμένου να φιλοξενήσει τη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση του σχεδίου νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής».

Η κατάθεση των δικών σας απόψεων και προτάσεων καθώς και οι προτάσεις από τους αρμόδιους φορείς θα ληφθούν υπόψη, μετά από σχετική επεξεργασία από τα αρμόδια υπηρεσιακά στελέχη του Υπουργείου, στο τελικό Σχέδιο Νόμου, το οποίο θα κατατεθεί στη Βουλή.

Η δημόσια διαβούλευση θα ολοκληρωθεί την Παρασκευή 15 Ιανουαρίου και ώρα 18:00.

Ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας,

Μπριμίλη Τίνα
Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Πλοήγηση στη Διαβούλευση

226 Σχόλια	Άρθρο 1 Εθνικός Στόχος Α.Π.Ε.
109 Σχόλια	Άρθρο 2 Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.
74 Σχόλια	Άρθρο 3 Διατάξεις για την άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας
19 Σχόλια	Άρθρο 4 Ένταξη και Σύνδεση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.
93 Σχόλια	Άρθρο 5 Ορθολογικοποίηση της τιμολόγησης ενέργειας που παράγεται από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.
3 Σχόλια	Άρθρο 6 Εγγυήσεις Προέλευσης
43 Σχόλια	Άρθρο 7 Ειδικό τέλος και παροχή κινήτρων στους οικιακούς καταναλωτές περιοχών όπου εγκαθίστανται έργα Α.Π.Ε.
24 Σχόλια	Άρθρο 8 Τροποποίηση διατάξεων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
139 Σχόλια	Άρθρο 9 Θέματα χωροθέτησης εγκαταστάσεων ΑΠΕ
71 Σχόλια	Άρθρο 10 Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων
22 Σχόλια	Άρθρο 11 Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας
16 Σχόλια	Άρθρο 12 Λοιπές διατάξεις
44 Σχόλια	Άρθρο 13 Μεταβατικές διατάξεις
16 Σχόλια	Άρθρο 14 Έναρξη ισχύος

Εργαλεία

- Επισήμανση (trackback)
- Εκτύπωση

Στατιστικά

- 1052 Σχόλια επι της Διαβούλευσης
- 5269 - Όλα τα Σχόλια

0 tweets | 6 tweets | 0 Submit to digg

Διαβουλεύσεις Υπουργείου

- Προστασία αρενού όγκου Υμηττού
- Κατηγορίες παραδόσεων του νόμου 3054/2002 (ΦΕΚ 230Α'), όρια προστασίας και σχετικά ζητήματα - Σφράγιση εγκαταστάσεων
- Βελτίωση της Ενεργειακής Απόδοσης - Ενεργειακές Υπηρεσίες
- Τιμολόγηση της Ενέργειας από Φωτοβολταϊκά Συστήματα
- Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων
- Ενεργειακοί Επιθεωρητές κτιρίων, λεβήτων & εγκαταστάσεων θέρμανσης και εγκαταστάσεων κλιματισμού
- Εναλλακτική Διαχείριση Συσκευασμών και άλλων Προϊόντων
- Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Προστασία Δασών και Δασικών Εκτάσεων που Επιλήγησαν από τις Πυρκαγιές του Αυγούστου 2009

Εικόνα 14: Η διαβούλευση του Σχεδίου Νόμου "Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής".

Η διαβούλευση ξεκίνησε στις 8 Δεκεμβρίου του 2009 και ολοκληρώθηκε στις 15 Ιανουαρίου του 2010, δηλαδή είχε συνολική διάρκεια 39 ημερών. Το κείμενο διαβούλευσης είναι ένα σχέδιο νόμου που περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με την αδειοδότηση εγκαταστάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την λήψη μέτρων για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων και την σύσταση αυτοτελούς Ειδικής Υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση επενδυτών για έργα Α.Π.Ε.. Η συμμετοχή του κοινού άγγιξε τα 1052 σχόλια, από τα οποία 153 κατατέθηκαν στο εισαγωγικό κείμενο της διαβούλευσης και 899 κατατέθηκαν στις επιμέρους θεματικές ενότητες της διαβούλευσης. Οι επιμέρους θεματικές ενότητες της διαβούλευσης και τα σχόλια που υποβλήθηκαν σε κάθε μια από αυτές παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 13).

Πίνακας 13: Αριθμός σχολίων ανά θεματική ενότητα της διαβούλευσης.

Θεματική Ενότητα Διαβούλευσης	Αριθμός Σχολίων
Άρθρο 1: Εθνικός Στόχος Α.Π.Ε.	226
Άρθρο 2: Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.	109
Άρθρο 3: Διατάξεις για την άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας	74
Άρθρο 4: Ένταξη και Σύνδεση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.	19
Άρθρο 5: Ορθολογικοποίηση της τιμολόγησης ενέργειας που παράγεται από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.	93
Άρθρο 6: Εγγυήσεις Προέλευσης	3
Άρθρο 7: Ειδικό τέλος και παροχή κινήτρων στους οικιακούς καταναλωτές περιοχών όπου εγκαθίστανται έργα Α.Π.Ε.	43
Άρθρο 8: Τροποποίηση διατάξεων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής	24
Άρθρο 9: Θέματα χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε.	139
Άρθρο 10: Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων	71
Άρθρο 11: Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας	22
Άρθρο 12: Λοιπές διατάξεις	16
Άρθρο 13: Μεταβατικές διατάξεις	44
Άρθρο 14: Έναρξη ισχύος	16
Σύνολο	899

Λόγω του μεγάλου όγκου της διαβούλευσης η ανάλυση των σχολίων περιορίστηκε στα 9 πρώτα άρθρα – θεματικές ενότητες (730 σχόλια). Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

6.2 Μεθοδολογία Ανάλυσης Σχολίων Διαβούλευσης

Η ανάλυση των σχολίων μιας διαβούλευσης είναι μια πολύ απαιτητική εργασία η οποία προϋποθέτει τον καθορισμό ενός πλαισίου μέσα από το οποίο να μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για τις θέσεις και τα επιχειρήματα που εκφράζονται μέσα από την διαβούλευση με συστηματικό τρόπο. Για τον λόγο αυτό, αναπτύχθηκε το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης (Εικόνα 15), το οποίο επισυνάπτεται σε ηλεκτρονική μορφή στην παρούσα εργασία.

Το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης αποτελείται από 11 στήλες. Η πρώτη στήλη είναι για την εισαγωγή των σχολίων της διαβούλευσης. Οι επόμενες 5 στήλες προέρχονται από το Φύλλο Διαβούλευσης (πεδία Γ1, Γ2, Γ3, Γ5 και Γ6) και περιλαμβάνουν όλες εκείνες τις παραμέτρους για τον καθορισμό των οποίων απαιτείται ανάγνωση των σχολίων. Οι επόμενες 4 στήλες αφορούν στην καταγραφή Θέματος, Υπέρ - Θέσης, Θέσης και Επιχειρημάτων για κάθε σχόλιο, όταν αυτό εμπεριέχει κάποια πρόταση. Τέλος, η τελευταία στήλη έχει προβλεφθεί ώστε αυτό που έχει επιφορτιστεί με την ανάλυση των σχολίων να μπορεί να εισάγει διάφορες παρατηρήσεις σχετικά με την διαβούλευση.

Τα βήματα τα οποία ακολουθήθηκαν για την συμπλήρωση του Φύλλου Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

Βήμα 1

Αντιγραφή όλων των σχολίων της διαβούλευσης από την ιστοσελίδα της διαβούλευσης και επικόλληση στην στήλη «Σχόλιο» του Φύλλου Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης ανά επιμέρους θεματική ενότητα. Πρίν την εισαγωγή των σχολίων στην στήλη «Σχόλιο» αναγράφεται ο τίτλος της θεματικής ενότητας.

Βήμα 2

Έλεγχος μετά την εισαγωγή των σχολίων κάθε θεματικής ενότητας του αριθμού σχολίων που αντιγράφηκαν και σύγκριση με τον αριθμό των σχολίων που υποβλήθηκαν στην θεματική ενότητα. Αν οι δύο αριθμοί διαφέρουν επιστροφή στο Βήμα 1 (σε επίπεδο θεματικής ενότητας).

Βήμα 3

Λεπτομερής ανάγνωση των θεματικών ενότητων της διαβούλευσης και καθορισμός των δυνητικών Υπέρ – Θέσεων στις οποίες πιθανόν να υπάγονται τα σχόλια του κοινού.

Βήμα 4

Γρήγορη ανάγνωση βασικών σημείων σχολίου και συμπλήρωση των στηλών «Ημερομηνία Υποβολής», «Ταυτότητα Συντάκτη» και «Ιδιότητα Συντάκτη». Οι εναλλακτικές επιλογές είναι προκαθορισμένες σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα πεδία του Φύλλου Διαβούλευσης.

Βήμα 5

Λεπτομερής ανάγνωση σχολίου και συμπλήρωση των στηλών «Ύφος Σχολίου» και «Περιεχόμενο Σχολίου» οι εναλλακτικές επιλογές των οποίων είναι επίσης προκαθορισμένες σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα πεδία του Φύλλου Διαβούλευσης. Σε περίπτωση που το σχόλιο δεν περιέχει θέσεις και επιχειρήματα ή περιέχει θέσεις για θεματική ενότητα διαφορετική από αυτή στην οποία έχει υποβληθεί τότε εφαρμόζεται το Βήμα 4 για το επόμενο σχόλιο. Αντίθετα αν το

σχόλιο περιέχει θέσεις και επιχειρήματα, εντοπίζονται τα σημεία που βρίσκονται αυτά και εφαρμόζεται το Βήμα 6.

Βήμα 6

Λεπτομερής ανάγνωση των σημείων στα οποία εντοπίστηκαν οι θέσεις και τα επιχειρήματα και συμπλήρωση των στηλών «Θέμα», «Θέση» και «Επιχείρημα». Στην στήλη «Θέμα» αναγράφεται ο τίτλος της θεματικής ενότητας στην οποία έχει υποβληθεί το σχόλιο. Σε περίπτωση που σε ένα σχόλιο περιέχονται πολλές θέσεις ή σε μια θέση αντιστοιχούν πολλά επιχειρήματα αυτά εισάγονται σε ένα κελί του πίνακα με αρίθμηση (στις θέσεις 1, 2, κ.ο.κ. και στα επιχειρήματα 1.1, 1.2,...,2.1, 2.2, κ.ο.κ.).

Βήμα 7

Λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις που καταγράφηκαν και τις υπέρ – θέσεις που καθορίστηκαν στο Βήμα 3 κάθε θέση εντάσσεται σε κάποια υπέρ – θέση και συμπληρώνεται η στήλη «Υπέρ - Θέση». Σε περίπτωση που μια θέση δεν εντάσσεται σε κάποια από τις υφιστάμενες υπέρ – θέσεις νοηματικά τότε το πεδίο μένει κενό εκτός και αν υπάρξουν και άλλες παρόμοιες θέσεις σε επόμενα σχόλια, οπότε δημιουργείται μια καινούργια υπέρ - θέση.

Βήμα 8

Λαμβάνοντας υπόψη την συνολική εικόνα του σχολίου, σε περίπτωση που περιέχει κάτι αξιοσημείωτο τότε αυτό συμπληρώνεται στην στήλη «Παρατηρήσεις». Στην συνέχεια επαναλαμβάνεται το Βήμα 4 για το επόμενο σχόλιο ή εφόσον έχουν αναλυθεί όλα τα σχόλια εφαρμόζεται το Βήμα 9.

Βήμα 9

Ολοκλήρωση ανάλυσης σχολίων διαβούλευσης. Το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης είναι συμπληρωμένο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την δημιουργία του Χάρτη Επιχειρημάτων της διαβούλευσης.

Το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης που συμπληρώθηκε για την διαβούλευση του Υ.Π.Ε.Κ.Α. για τις Α.Π.Ε. και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, επισυνάπτεται στην παρούσα εργασία σε ηλεκτρονική μορφή. Στο σημείο αυτό και

πρίν παρουσιαστούν τα βήματα που εφαρμόζονται για την δημιουργία του χάρτη επιχειρημάτων, θεωρείται σκόπιμο να παρουσιαστεί το εργαλείο DebateGraph το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την οπτικοποίηση των επιχειρημάτων της μελέτης περίπτωσης.

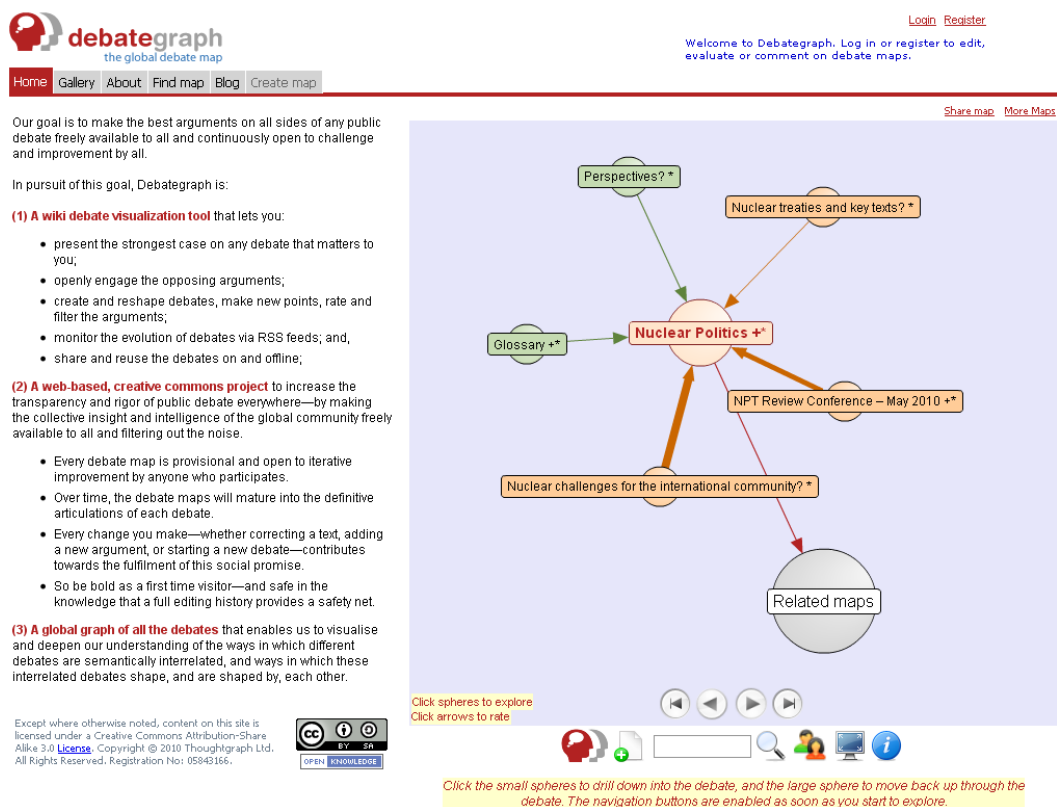
6.3 Το Εργαλείο Οπτικοποίησης Επιχειρημάτων DebateGraph

Τα εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρημάτων, αποτελούν εργαλεία λογισμικού τα οποία παρουσιάζουν τα επιχειρήματα των συμμετεχόντων σε διαλόγους με τρόπο όσο το δυνατόν πιο ευδιάκριτο και απλό. Η δημιουργία και χρήση αυτών των εργαλείων αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών αναγκών, στην παρουσίαση στρατηγικών αποφάσεων μέσα σε μεγάλες επιχειρήσεις αλλά και στην παρουσίαση του δημοσίου διαλόγου για την λήψη σημαντικών πολιτικών αποφάσεων που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή των πολιτών. Τα βασικότερα εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρημάτων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 14) [3].

Πίνακας 14: Εργαλεία οπτικοποίησης επιχειρημάτων και σύνδεσμοι προς τις κεντρικές τους ιστοσελίδες.

Εργαλεία Οπτικοποίησης Επιχειρημάτων		
<u>aMap</u>	<u>Compedium</u>	<u>QuestMap</u>
<u>Argue & ArgueMed</u>	<u>ConvinceMe</u>	<u>ReasonAble</u>
<u>Argumentations.com</u>	<u>Debategraph</u>	<u>Relational</u>
<u>Argumentative</u>	<u>Debatewise</u>	<u>RiskAgora</u>
<u>Araucaria</u>	<u>Dialaw</u>	<u>Truthmapping</u>
<u>Belvedere</u>	<u>Parmenides</u>	

Στην παρούσα εργασία, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί το DebateGraph (Εικόνα 16). Η επιλογή αυτή πραγματοποιήθηκε αφενός διότι το DebateGraph παρουσιάζει τα δεδομένα που εισάγονται σε έναν διάλογο με ευδιάκριτο τρόπο και αφετέρου διότι οι λειτουργίες του μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον οποιονδήποτε, χωρίς να είναι απαραίτητο να έχει αναπτυγμένες ιδιαίτερες ικανότητες και γνώσεις πάνω στις τεχνολογίες των υπολογιστικών συστημάτων.

Εικόνα 16: Εργαλείο οπτικοποίησης επιχειρημάτων DebateGraph.

Στόχος του DebateGraph είναι να καταστήσει τα καλύτερα επιχειρήματα που εκφράζονται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σε μια δημόσια συζήτηση διαθέσιμα σε όλους και ανοιχτά διαρκώς στον έλεγχο και την βελτίωση από όλους.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, Debategraph είναι:

- Ένα γρήγορο (wiki) εργαλείο οπτικοποίησης επιχειρημάτων που επιτρέπει στον καθένα:
 - ❖ Να παρουσιάσει την θέση του σε κάθε διάλογο/ διαβούλευση που τον απασχολεί.
 - ❖ Να μελετήσει τα αντίθετα επιχειρήματα που υποβάλλονται.
 - ❖ Να δημιουργήσει ή να αναδιαμορφώσει ένα διάλογο ή μια διαβούλευση.
 - ❖ Να εισάγει νέες θέσεις και να βαθμολογήσει ή να φιλτράρει τα επιχειρήματα.
 - ❖ Να παρακολουθήσει την εξέλιξη των διαλόγων/ διαβουλεύσεων μέσω RSS feeds.

- ❖ Να μοιράζεται και να επαναχρησιμοποιεί διαλόγους ή διαβουλεύσεις on και off-line.
- Μια εφαρμογή web - based, για την αύξηση της διαφάνειας και της ακρίβειας στον δημόσιο διάλογο και την διαβούλευση διεθνώς, αφού καθιστά την συλλογική γνώση και ευφυΐα της παγκόσμιας κοινότητας διαθέσιμες σε όλους και με δυνατότητα φιλτραρίσματος των θορύβων. Πιο συγκεκριμένα:
 - ❖ Κάθε χάρτης διαλόγου ή διαβούλευσης είναι ανοικτός σε βελτιώσεις από τον καθένα που συμμετέχει στην συζήτηση.
 - ❖ Με την πάροδο του χρόνου, ο χάρτης «ωριμάζει» και ορίζει όλα τα κομβικά σημεία του διαλόγου ή της διαβούλευσης.
 - ❖ Όλη πορεία της επεξεργασίας καταγράφεται με αποτέλεσμα να παρέχεται ένα δίκτυο ασφαλείας.
- Ένα συνολικό γράφημα όλων των διαλόγων/ διαβουλεύσεων που δίνει τη δυνατότητα στον χρήστη να απεικονίσει και να κατανοήσει τους τρόπους με τους οποίους διάφορες συζητήσεις είναι σημασιολογικά αλληλένδετες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους αυτοί οι αλληλένδετοι χάρτες διαλόγων/ διαβουλεύσεων διαμορφώνονται ο ένας από τον άλλο.

6.4 Μεθοδολογία Ανάπτυξης Χάρτη Επιχειρημάτων

Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης των σχολίων ακολουθεί η ανάπτυξη του χάρτη επιχειρημάτων της διαβούλευσης. Τα βήματα τα οποία ακολουθήθηκαν για την ανάπτυξη του χάρτη επιχειρημάτων περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

Βήμα 1

Μεταφορά των δεδομένων του Φύλλου Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης ανά θεματική ενότητα σε διαφορετικά φύλλα excel. Στην συνέχεια απόκρυψη όλων των στηλών εκτός από τις στήλες «Θέμα», «Υπερ-Θέση», «Θέση» και «Επιχείρημα» οι οποίες είναι απαραίτητες για την περαιτέρω επεξεργασία.

Βήμα 2

Διαγραφή όλων των γραμμών οι οποίες δεν περιέχουν κάποια θέση ή επιχείρημα.

Βήμα 3

Προσεκτική μελέτη όλων των θέσεων και των επιχειρημάτων ανά υπερ-θέση και εντοπισμός ίδιων ή παρόμοιων θέσεων.

Βήμα 4

Ενοποίηση ίδιων ή παρόμοιων θέσεων και διατήρηση των πιο αντιπροσωπευτικών επιχειρημάτων για την μοναδική θέση που προέκυψε. Το Βήμα 4 συνεχίζει να εκτελείται μέχρι όλες οι θέσεις και τα επιχειρήματα που εντάσσονται σε μια υπερ-θέση να είναι μοναδικά. Αφού η διαδικασία ολοκληρωθεί για όλες τις υπερ-θέσεις ενός θέματος, τότε τα Βήματα 2, 3 και 4 επαναλαμβάνονται για το επόμενο θέμα της διαβούλευσης και μέχρι να ολοκληρωθούν όλα τα θέματα.

Βήμα 5

Μετάβαση στην τοποθεσία www.debategraph.org και δημιουργία νέου χάρτη.

Βήμα 6

Εισαγωγή θεματικών ενοτήτων διαβούλευσης στον χάρτη.

Βήμα 7

Εισαγωγή υπερ-θέσεων ανά θεματική ενότητα.

Βήμα 8

Εισαγωγή θέσεων και επιχειρημάτων ανά υπερ-θέση.

Βήμα 9

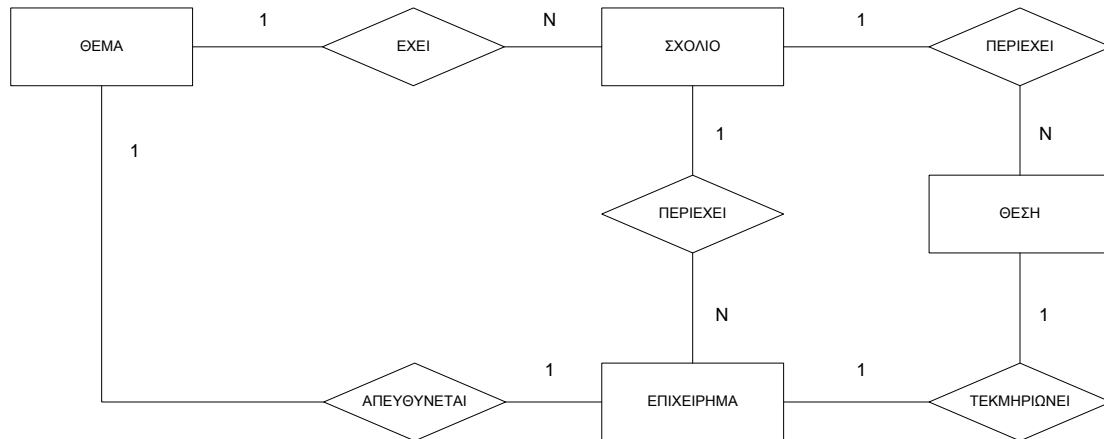
Ολοκλήρωση Χάρτη Επιχειρημάτων Διαβούλευσης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι για την μεταφορά της διαβούλευσης από το OpenGov (blog) στο DebateGraph (argument visualization tool) δημιουργήθηκε ένα μοντέλο δεδομένων (Data Model) το οποίο βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- 1 Θέμα «έχει» πολλά Σχόλια
- 1 Σχόλιο «περιέχει» πολλές Θέσεις
- 1 Σχόλιο «περιέχει» πολλά Επιχειρήματα
- 1 Επιχείρημα «τεκμηριώνει» 1 Θέση

➤ 1 Επιχείρημα «απευθύνεται» 1 Θέμα

Το μοντέλο δεδομένων παρουσιάζεται στην παρακάτω εικόνα (Εικόνα 17).

Εικόνα 17: Μοντέλο Δεδομένων.

Στην επόμενη παράγραφο θα παρουσιαστεί ο χάρτης επιχειρημάτων που προέκυψε από την εφαρμογή της μεθοδολογίας που περιγράφηκε παραπάνω.

6.5 Ο Χάρτης Επιχειρημάτων της Διαβούλευσης

Η κεντρική σελίδα του χάρτη με τις θεματικές ενότητες της διαβούλευσης παρουσιάζεται στην εικόνα που ακολουθεί (Εικόνα 18).

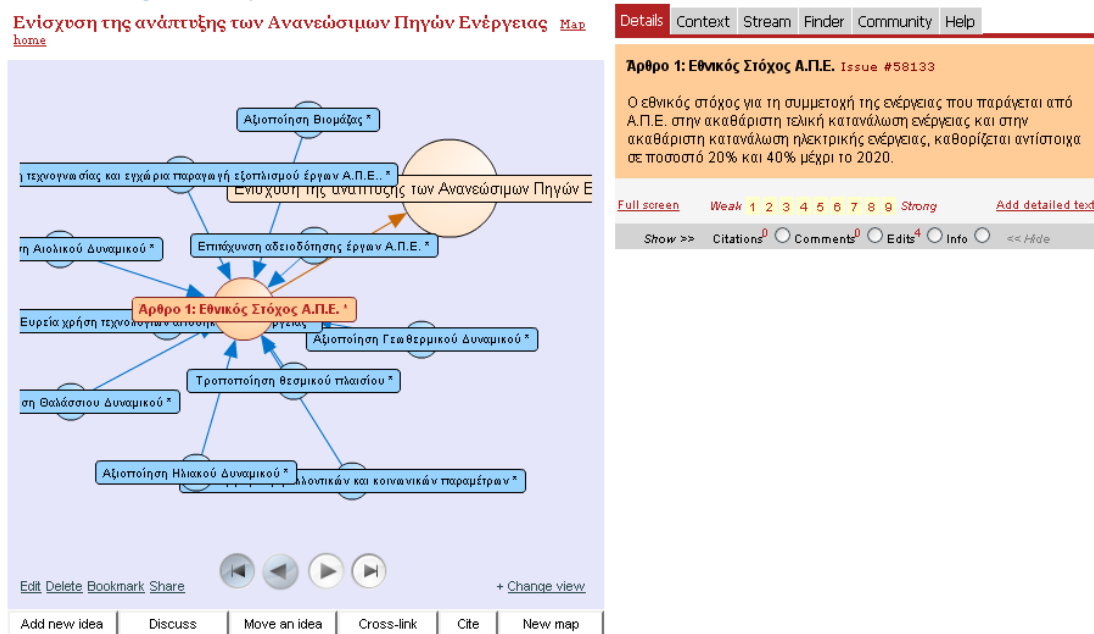
The screenshot shows a central map page with the title "Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας". The map consists of a central node with several arrows pointing to it from surrounding nodes. The nodes include:

- Άρθρο 8: Τροποποίηση διατάξεων για αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής
- Άρθρο 9: Θέμα χωροθέτησης εγκαταστάσεων Α.Π.Ε.
- Άρθρο 2: Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.
- Άρθρο 10: Μέτρα για την μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων
- Άρθρο 6: Εγγυήσεις Προέλευσης
- Άρθρο 13: Μεταβατικές διατάξεις
- Άρθρο 1: Εθνικός Στόχος Α.Π.Ε. *
- Άρθρο 7: Ειδικό τέλος και παροχή κινήτρων σε οικιακό
- Άρθρο 11: Σύσταση Ειδικής Υπηρεσίας

The interface includes navigation buttons at the bottom (Edit, Delete, Bookmark, Share) and a "Related maps" section. The top right shows a "Details" tab and a "Map #58131" identifier.

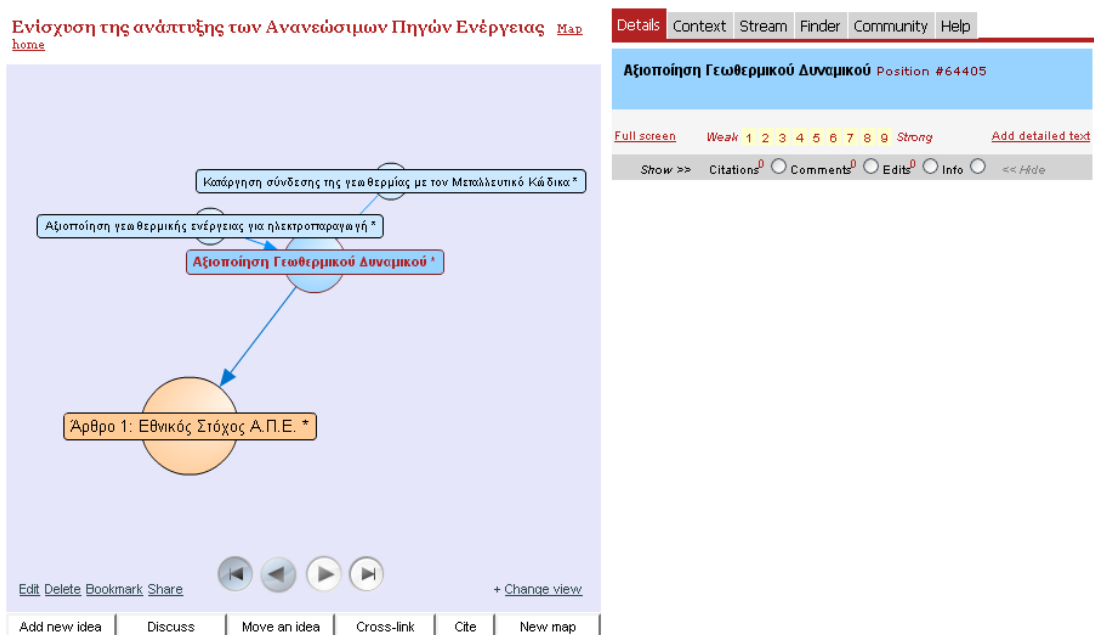
Εικόνα 18: Κεντρική σελίδα του Χάρτη Επιχειρημάτων.

Στην συνέχεια θα παρουσιαστεί ενδεικτικά η μορφή του χάρτη για την πρώτη θεματική ενότητα της διαβούλευσης (Άρθρο 1). Στην εικόνα που ακολουθεί φαίνεται το σύνολο των υπερ-θέσεων που προέκυψαν από την ανάλυση των σχολίων που υποβλήθηκαν στο Άρθρο 1 της διαβούλευσης (Εικόνα 19).

Εικόνα 19: Οι υπερ-θέσεις του Άρθρου 1 της διαβούλευσης.

Στις επόμενες εικόνες (Εικόνα 20, Εικόνα 21, Εικόνα 22) παρουσιάζονται ενδεικτικά οι θέσεις που υπάγονται σε κάποιες από τις υπερ-θέσεις της διαβούλευσης.

Εικόνα 20: Θέσεις που υπάγονται στην υπερ-θέση «Αξιοποίηση Γεωθερμικού Δυναμικού».

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Details Context Stream Finder Community Help

Αξιολόγηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων Position #64488

Η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αγνοώντας άλλες κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations⁰ Comments⁰ Edits⁰ Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 21: Θέσεις που υπάγονται στην υπερ-θέση «Αξιολόγηση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων».

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Details Context Stream Finder Community Help

Αξιοποίηση Θαλάσσιου Δυναμικού Position #64428

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations⁰ Comments⁰ Edits⁰ Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 22: Θέσεις που υπάγονται στην υπερ-θέση «Αξιοποίηση Θαλάσσιου Δυναμικού».

Τέλος, στην συνέχεια παρουσιάζονται ενδεικτικά επιχειρήματα τα οποία έχουν υποβληθεί για την υποστήριξη κάποιων θέσεων της διαβούλευσης (Εικόνα 23, Εικόνα 24, Εικόνα 25, Εικόνα 26).

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Details Context Stream Finder Community Help

Επέκταση περιθωρίων ισχύος Φ/Β Component #64412

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations⁰ Comments⁰ Edits⁰ Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 23: Επιχειρήματα που έχουν υποβληθεί για την θέση «Επέκταση περιθωρίων ισχύος Φ/Β».

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Details Context Stream Finder Community Help

Εκκαθάριση δικαστικών υποθέσεων σχετικών με Α.Π.Ε. Component #64518

Θεσμοθέτηση ειδικής διαδικασίας ταχείας εκκαθάρισης δικαστικών υποθέσεων σχετικών με Α.Π.Ε..

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations⁰ Comments⁰ Edits⁰ Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 24: Επιχειρήματα που έχουν υποβληθεί για την θέση «Εκκαθάριση δικαστικών υποθέσεων σχετικών με Α.Π.Ε.».

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Απευθείας έλεγχος χωροταξικής συμβατότητας έργων Α.Π.Ε.
SupportiveArgument #64486

Η Ρ.Α.Ε. θα μπορεί να ελέγχει απευθείας την κάθε αίτηση για έργο Α.Π.Ε. ως προς την χωροταξική συμβατότητα με τους χάρτες αυτούς πριν την χορήγηση άδειας παραγωγής.

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations 0 Comments 0 Edits 0 Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 25: Το επιχειρήμα που έχει κατατεθεί υπέρ της θέσης «Επιτρεπόμενες ζώνες εγκατάστασης έργων Α.Π.Ε. σε GIS».

Ενίσχυση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας [Map](#) [home](#)

Οι μεγάλες εγκαταστάσεις Φ/Β έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις
OpposingArgument #64414

Οι μεγάλες μονάδες προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις περιοχές εγκατάστασης.

Full screen Weak 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Strong Add detailed text

Show >> Citations 0 Comments 0 Edits 4 Info << Hide

Edit Delete Bookmark Share + Change view

Add new idea Discuss Move an idea Cross-link Cite New map

Εικόνα 26: Το επιχειρήμα που έχει κατατεθεί εναντίον της θέσης «Επέκταση περιθωρίων ισχύος Φ/Β».

Το σύνολο του Χάρτη Επιχειρημάτων που δημιουργήθηκε είναι διαθέσιμο στην διεύθυνση <http://debategraph.org/Stream.aspx?nID=58131>.

7 Συμπεράσματα

Τα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από την εκπόνηση της παρούσας εργασίας είναι τα παρακάτω:

1. Σε περιόδους κρίσης, όπως η κρίση της δημοκρατίας που διανύουμε τις τελευταίες δεκαετίες, το διαδίκτυο και οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών ήρθαν να προσθέσουν την δική τους δυναμική στις σύγχρονες προτάσεις για την θεραπεία των αδυναμιών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.
2. Τα συστήματα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής, τα οποία βασίζονται στις έννοιες του διαλόγου και της διαβούλευσης, αποτελούν μια από τις σημαντικότερες λύσεις για την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του πολίτη και του Κράτους.
3. Το πρόβλημα της ανάπτυξης Συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής είναι από τη φύση του ιδιαίτερος συνθετικό, από τη στιγμή που συνδυάζει τεχνικές σχεδιασμού και υλοποίησης Πληροφοριακών Συστημάτων, χάραξης δημόσιας πολιτικής και ενσωμάτωσης αναπαράστασης γνώσης.
4. Οι σημαντικότερες προσπάθειες για τον καθορισμό κάποιων βασικών κανόνων για την διεξαγωγή δημοσίων διαβουλεύσεων είναι οι εξής:
 - a. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προς ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου» (2002).
 - b. Κώδικας Διεξαγωγής Διαβουλεύσεων της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου (2008).
5. Η πρώτη ελληνική προσπάθεια να οριοθετηθεί το πεδίο των δημόσιων διαβουλεύσεων έχει πραγματοποιηθεί από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) και κρίνεται ικανοποιητική.
6. Η δημιουργία του OpenGov, αποτέλεσε μια πρωτοβουλία πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα καθώς, για πρώτη φορά, προσφέρθηκε μια δημόσια ηλεκτρονική υπηρεσία πολιτικής συμμετοχής η οποία επιτρέπει στους πολίτες να ενεργοποιούνται σε διαβουλευτικές διαδικασίες.
7. Το OpenGov συνιστά από μόνο του μία καινοτομία που βρίσκεται σε ρήξη με την υπάρχουσα παρουσία του Κράτους στο διαδίκτυο. Με άλλα λόγια,

- πρόκειται για καινοτόμα χρήση του ανοιχτού δικτύου η οποία διαφοροποιείται από τη χρήση του διαδικτύου από τον υπόλοιπο κρατικό μηχανισμό.
8. Ο κίνδυνος, η χρήση ψηφιακών μέσων να γίνει αιτία για νέες κοινωνικές ανισότητες και νέους κοινωνικούς αποκλεισμούς, ελλοχεύει. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και το διαδίκτυο έχουν ενταχθεί δυναμικά στην καθημερινή ζωή των Ελλήνων. Δυστυχώς όμως ο ψηφιακός αναλφαβητισμός εξακολουθεί να υφίσταται, με ιδιαίτερη έξαρση στις μεγαλύτερες ηλικίες.
 9. Η κατανομή των διαβουλεύσεων στις κατηγορίες: (α) Διαβούλευση Νομοθετικού Κειμένου (β) Διαβούλευση Προνομοθετικού Κειμένου, και (γ) Διαβούλευση Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών, κρίνεται ικανοποιητική με γνώμονα το υλικό που έχει αναρτηθεί μέχρι σήμερα στην πλατφόρμα διαβούλευσης OpenGov.
 10. Το χρονικό διάστημα από τον Οκτώβριο του 2009 μέχρι τον Απρίλιο του 2010 πραγματοποιήθηκαν 45 διαβουλεύσεις και υποβλήθηκαν συνολικά 40.790 σχόλια. Την μεγαλύτερη ανταπόκριση του κοινού γνωρίζουν οι διαβουλεύσεις των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ακολουθούν με μεγάλη διαφορά τα Υπουργεία Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων. Αυτό οφείλεται κυρίως στο ότι τα θέματα αρμοδιότητας των Υπουργείων αυτών επηρεάζουν άμεσα την καθημερινότητα του πολίτη αλλά και στα επιμέρους θέματα κάποιων διαβουλεύσεων (πχ φορολογικό σύστημα, Α.Σ.Ε.Π., πολιτική συμμετοχή αλλοδαπών, Καλλικράτης, υπηρεσιακές μεταβολές εκπαιδευτικού προσωπικού, προστασία Υμηττού κ.λπ.).
 11. Η ανταπόκριση των Υπουργείων στην νέα υπηρεσία της πλατφόρμας διαβούλευσης είναι ολοένα αυξανόμενη και κορυφώνεται τον Απρίλιο του 2010.
 12. Η συμμετοχή των πολιτών στην ηλεκτρονική διαβούλευση μετά τον Δεκέμβρη του 2009 που άγγιξε την μέγιστη τιμή της, παρουσίασε κάθετη πτώση. Αυτό οφείλεται αφενός στο ότι το Δεκέμβρη κατατέθηκαν προς διαβούλευση κάποια νομοσχέδια με μεγάλη απήχηση στους πολίτες (π.χ. φορολογικό σύστημα: 13.741 σχόλια) και αφετέρου στην απογοήτευση των πολιτών από το Κράτος και το πολιτικό σύστημα λόγω της οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα μας.

13. Το Φύλλο Διαβούλευσης που αναπτύχθηκε, αποτελεί ένα ικανοποιητικό πλαίσιο για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τις διαβουλεύσεις και την σύγκριση διαφορετικών διαβουλεύσεων μεταξύ τους.
14. Το δείγμα των 22 διαβουλεύσεων επιλέχθηκε οδήγησε σε αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα σχετικά με τον πληθυσμό των διαβουλεύσεων
15. Από την ανάλυση των χαρακτηριστικών των 22 διαβουλεύσεων προέκυψαν τα παρακάτω δυνατά σημεία:
 - a. Πρόσβαση όλων των διαβουλεύσεων από ενιαίο σημείο (OpenGov).
 - b. Όλες οι διαβουλεύσεις είχαν σύνδεσμο προς τις ανακοινώσεις νομικού περιεχομένου.
 - c. Σε όλες τις διαβουλεύσεις υπήρχε εισαγωγικό κείμενο πριν το κείμενο διαβούλευσης.
 - d. Υπήρχε χρονοδιάγραμμα σχετικά με τις προθεσμίες συμμετοχής στις διαβουλεύσεις.
 - e. Η βεβαίωση παραλαβής των σχολίων πραγματοποιείται με την δημοσίευση τους στην πλατφόρμα διαβούλευσης OpenGov.
 - f. Υπάρχει δυνατότητα πλοήγησης στα σχόλια των διαβουλεύσεων ακόμα και μετά την ολοκλήρωσή τους.
16. Από την ανάλυση των χαρακτηριστικών των 22 διαβουλεύσεων προέκυψαν τα παρακάτω αδύνατα σημεία:
 - a. Σε ελάχιστες διαβουλεύσεις ανακοινώνεται χρονοδιάγραμμα της νομοθετικής διαδικασίας.
 - b. Σε ελάχιστες διαβουλεύσεις παρέχεται πληροφόρηση σχετικά με την διεξαγωγή παράλληλης διαβούλευση με τους μετόχους της πολιτικής διαδικασίας.
 - c. Σε καμμία από τις διαβουλεύσεις δεν παρέχεται η δυνατότητα συμφωνίας ή διαφωνίας με σχόλιο.
 - d. Σε ελάχιστες περιπτώσεις παρατίθεται το τελικό κείμενο μετά τη διαβούλευση.
 - e. Δεν έχει εφαρμοστεί μια ενιαία πρακτική σχετικά με την περίληψη/επεξεργασία των σχολίων και την παραγωγή εκθέσεων αποτελεσμάτων. Μόλις σε μια διαβούλευση από αυτές που εξετάστηκαν έχει παραχθεί έκθεση αποτελεσμάτων και σε δύο

- διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης στην διαμόρφωση της πρότασης.
- f. Σε καμία από τις διαβουλεύσεις που εξετάστηκαν δεν είχε παραχθεί Χάρτης επιχειρημάτων.
 - g. Το 76% των διαβουλεύσεων έχει μικρότερη διάρκεια διαβούλευσης από αυτή που προτείνει η Ε.Επιτροπή αδικαιολόγητα ενώ εάν αθροίσουμε και τις διαβουλεύσεις που αποκλίνουν αιτιολογημένα το ποσοστό αγγίζει το 100%.
 - h. Σε καμία από τις διαβουλεύσεις που μελετήθηκαν δεν πραγματοποιήθηκε διάθεση του κειμένου διαβούλευσης σε εναλλακτικές μορφές. Το τελευταίο αναδεικνύει ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που δεν είναι άλλο από τον αποκλεισμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες από την δημόσια διαβούλευση.
 - i. Σε ελάχιστες περιπτώσεις το κείμενο διαβούλευσης συνοδεύεται από έγγραφα τεκμηρίωσης.
17. Η διαβούλευση που επιλέχθηκε για την περαιτέρω εμβάθυνση της ανάλυσης και για την εφαρμογή του εργαλείου οπτικοποίησης επιχειρημάτων ήταν πολύ πλούσια σε θέσεις και επιχειρήματα.
18. Η ιδιότητα του υπογράφοντος ως Χημικού Μηχανικού συνέβαλε σημαντικά στην ανάλυση των σχολίων και την εξαγωγή των επιμέρους θέσεων και επιχειρημάτων.
19. Το Φύλλο Τεκμηρίωσης Διαβούλευσης που αναπτύχθηκε, αποτελεί ένα ικανοποιητικό πλαίσιο για την εξαγωγή των θέσεων και των επιχειρημάτων που εκφράζονται μέσα από την διαβούλευση με συστηματικό τρόπο.
20. Η επιλογή του DebateGraph για την οπτικοποίηση των επιχειρημάτων της διαβούλευσης κρίνεται επιτυχημένη.
21. Το DebateGraph παρουσιάζει τα δεδομένα που εισάγονται σε έναν διάλογο με ευδιάκριτο τρόπο και οι λειτουργίες του μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον οποιονδήποτε, χωρίς να είναι απαραίτητο να έχει αναπτυγμένες ιδιαίτερες ικανότητες και γνώσεις πάνω στις τεχνολογίες των υπολογιστικών συστημάτων.
22. Η δημιουργία χαρτών επιχειρημάτων για όλες τις διαβουλεύσεις αναμένεται να αναβαθμίσει την ποιότητα της διαδικασίας διαβούλευσης.

8 Βιβλιογραφία

- [1] Αρβανιτόπουλος Κ., Η έννοια της συμμετοχής στην σύγχρονη δημοκρατία, http://www.e-logos.gr/articles.asp?subject_id=41&subject2_id=&article=347&lang=GR
- [2] Δεληγκιαούρη Α., Δημοκρατική θεωρία και η πολιτική φύση του διαδικτύου, <http://www.soc.uoc.gr/social/confde09/eis/%C4%C5%CB%C7%C3%CA%C9%C1%CF%D5%D1%C7.pdf>
- [3] Καραμάνου Α., Διπλωματική Εργασία: «Ανάπτυξη Εργαλείου Οπτικοποίησης Επιχειρημάτων για την Υποστήριξη Δημοσίων Διαβουλεύσεων», ΔΠΜΣ Πληροφοριακά Συστήματα, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Ιανουάριος 2010.
- [4] Σακκάς Μ., Ηλεκτρονική Δημοκρατία, Ενημερωτικό Δελτίο Ε.Ε.Τ.Τ., Τεύχος 20, Απρίλιος 2009.
- [5] Μήτρου Λ., Το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας, Παπαχρίστου Θ., Βιδάλη Τ., Μήτρου Λ., Τάκη Α., «Το δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας», Αθήνα 2006.
- [6] John Hutton, Code of Practice on Consultation, HM Government, July 2008.
- [7] COM 704/2002, Ανακοίνωση της Επιτροπής: «Προς ενίσχυση της διαβούλευσης και του διαλόγου - Γενικές αρχές και ελάχιστες προδιαγραφές για τη διαβούλευση των ενδιαφερομένων μερών από την Επιτροπή», Βρυξέλλες, 11/12/2002.
- [8] Φουρναράκης Π., Διπλωματική Εργασία: «Σύστημα Ηλεκτρονικής Συμμετοχής των Πολιτών», Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Μάιος 2007.
- [9] Παναγιωτόπουλος Π., Διπλωματική Εργασία: «Ανάπτυξη Οντολογίας Διαβούλευσης για το Σχεδιασμό Συστημάτων Ηλεκτρονικής Συμμετοχής», Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, Ιούλιος 2008.
- [10] Consultation Methods: <http://www.idea.gov.uk/idk/aio/68967>
- [11] Consultation Methods Summary: <http://www.oldham.gov.uk/methods.pdf>
- [12] Marc Gramberger, Citizens as Partners – OECD Handbook on Information, Consultation and Public Participation in Policy Making, OECD, 2001.
- [13] Κανονισμός Διαδικασίας Δημόσιας Διαβούλευσης, Ε.Ε.Τ.Τ., http://www.eett.gr/opencms/export/sites/default/EETT/Rightofway/AP375_10_140206_Consult_Procs.pdf

- [14] Το «ψηφιακό προφίλ» των Ελλήνων, Ενημερωτικό Σημείωμα, Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2010, http://www.observatory.gr/files/press_releases/Y14EEU_PR100312_TX_Προφίλ_χρηστών_Internet.pdf
- [15] Βελτίωση του διαδικτυακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα, χρόνο με τον χρόνο, Δελτίο Τύπου, Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, 2009, http://www.observe.gr/files/press_releases/E-INCL_PR151209_Διαδικτυακός_Αλφαριθμητισμός.pdf
- [16] Ρήγου Μ., Ανοιχτή διακυβέρνηση: Η εφαρμογή του opengov.gr, Επιστήμη και Κοινωνία, Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, Τεύχος 24, 2010.
- [17] Γκούσκος Δ., Στάιου Ε., Αξιολόγηση της επιχειρησιακής ανάπτυξης του ιστοχώρου opengov.gr, Επιστήμη και Κοινωνία, Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, Τεύχος 24, 2010.
- [18] Πατέλη Κ., Η αφήγηση περι ανοιχτής διακυβέρνησης και το opengov.gr, Επιστήμη και Κοινωνία, Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας, Τεύχος 24, 2010.

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ΕΣΔΔ)
Πειραιώς 211. ΤΚ 177 78, Ταύρος
Τηλ.: 213 1306 225, fax: 210 34 28 042
www.ekdd.gr